

UCHWAŁA NR 0007.XXVI.361.2021
RADY MIEJSKIEJ W ŻMIGRODZIE

z dnia 24 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) w związku z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Żmigród.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Żmigrodzie

mgr inż. Jan Czyżowicz

RADA MIEJSKA W ŻMIGRODZIE
Plac Wolności Polskiego 3-8
52-140 Żmigród

ŻMIGRÓD

Załącznik do uchwały
Nr 0007.XXVI.361.2021
Rady Miejskiej w Żmigrodzie
z dnia 24.06.2021 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD NA LATA 2021-2029

MAJ 2021

Opracowanie:

Urząd Miejski w Żmigrodzie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Miejskiego oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

ŻMIGRÓD

Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	12
3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	15
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	17
4.1. Ocena sytuacji Gminy	17
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	18
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	20
STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD	22
1. Misja i wizja.....	23
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	24
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Żmigród	36
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	38
5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	40
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	44
7. Ramy finansowe i źródła finansowania	45
ZAŁĄCZNIKI	47
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Żmigród	48
Załącznik 2: Wzór ankiety.....	86
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna	91

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Żmigród jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy na lata 2021-2029. Jest komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w Gminie. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Żmigród, jednocześnie pozostając spójny z dokumentami wyższego rzędu – w szczególności Strategią rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnianych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji były warsztaty strategiczne, w których uczestniczyli przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji senioralnych i młodzieżowych, przedsiębiorcy, sołtysi, radni, pracownicy Urzędu Miejskiego, kierownicy jednostek organizacyjnych oraz specjaliści z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii, jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 1378).

Ważnym elementem prac nad Strategią było doradztwo i wsparcie oraz udział w warsztatach strategicznych **Zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029**, w skład którego wchodził:

- Joanna Monastyrka – sekretarz Gminy Żmigród – koordynator,
- Ewelina Kondracka – dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie,
- Katarzyna Kanicka – pracownik Referatu Finansowego,
- Anna Skocz – pracownik Referatu Oświaty, Promocji i Organizacji Pozarządowych,
- Robert Grabkowski – dyrektor Zespołu Placówek Kultury w Żmigrodzie,
- Artur Knappik – kierownik Referatu Architektury i Gospodarki Nieruchomościami,
- Wiesław Kras – kierownik Referatu Rolnictwa i Ochrony Środowiska,
- Ireneusz Pyczak – kierownik Referatu Inwestycji i Rozwoju Lokalnego.

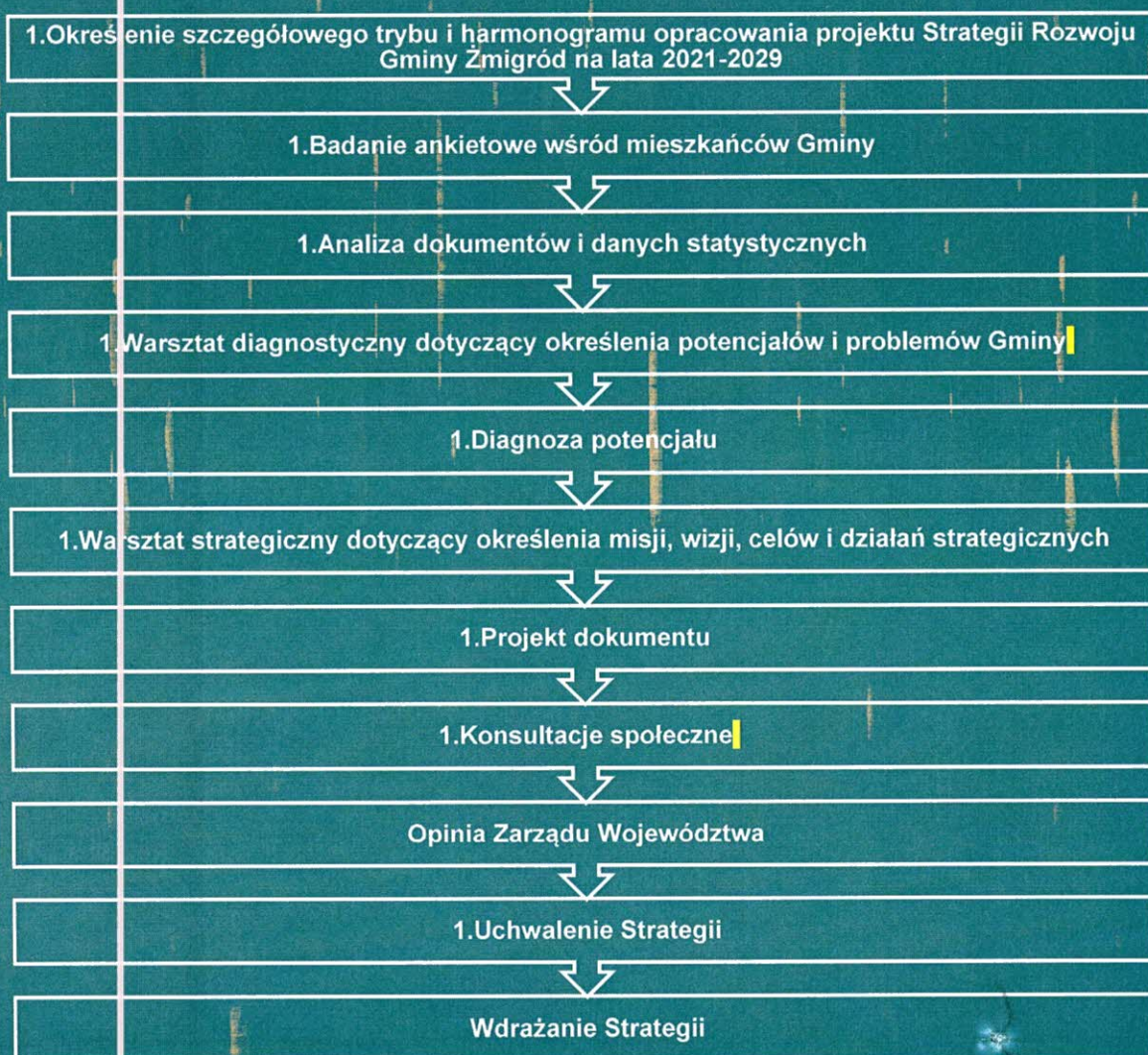
Zespół do opracowania Strategii wspierali również eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Tomasz Michałowicz – starszy specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Dominika Szulc – młodszy specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Agnieszka Osuch – psycholog, trener, konsultant.

Prace nad Strategią rozpoczęto w maju 2020 roku, kiedy to Burmistrz Gminy Żmigród podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Szczegółowy tryb i harmonogram pracy przyjęto uchwałą nr 0007.XXI.277.2020 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas warsztatów diagnostycznych oraz w wyniku badania ankietowego wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie przeprowadzono warsztaty strategiczne, podczas których opracowano misję i wizję rozwoju Gminy, a także cele strategiczne, operacyjne oraz działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Warsztaty przeprowadzono metodą *design thinking* polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. W styczniu 2021 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie został on wyłożony do publicznej dyskusji w trybie konsultacji społecznych. Na koniec projekt przedłożono Zarządowi Województwa Dolnośląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029:

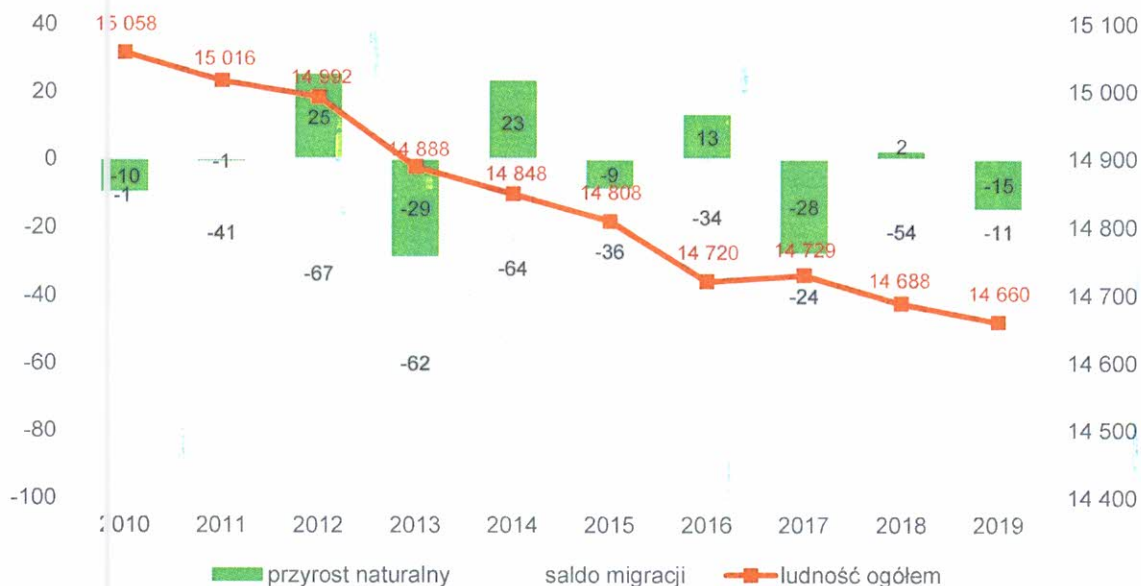

STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Gmina Żmigród w roku 2019 liczyła 14 660 mieszkańców¹, co stanowiło 17% społeczeństwa powiatu trzebnickiego. Analizując zmiany liczby ludności w latach 2010-2019 zauważalna jest wyraźna tendencja spadkowa. Wynika z tego, że Gmina Żmigród się wyludnia. Jest to jedyna Gmina miejsko-wiejska z powiatu trzebnickiego, w której w ostatnich latach notuje się spadek liczby ludności. Największy wpływ na to ma stałe ujemne saldo migracji – więcej osób wyprowadza się z Gminy niż się w niej osiedla. Przyrost naturalny jest zmienny, jednak częściej kształtuje się na poziomie ujemnym – co poza migracją jest kolejnym czynnikiem wpływającym negatywnie na zmiany demograficzne.

Ryc. 1. Zmiany liczby ludności w Gminie Żmigród w latach 2010-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Istotną informacją w zakresie struktury demograficznej jest liczba osób w wieku kreatywnym (25-34 lat w stosunku do ludności ogółem), które mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego Gminy. Udział osób w tym wieku spada, zarówno w Gminie, jak i powiecie czy województwie. Pozytywną informacją jest jednak mniejsza dynamika występująca w Gminie Żmigród – spadek udziału najbardziej pożądanej grupy wiekowej zachodzi wolniej niż w pozostałych jednostkach. Udział osób w wieku kreatywnym w stosunku do ogółu dla Gminy Żmigród w 2019 roku wynosił 14,51%. Zwiększa się natomiast wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego – udział osób starszych stale rośnie, przy niewielkim spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym. Widoczny jest więc trend społeczny związany ze starzeniem się społeczeństwa, jednak proces zachodzi nieco wolniej niż średnia dla powiatu i województwa.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna już obecnie skutkuje zmianą popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę na osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport. W związku z różnicą liczby mieszkańców wymieniających się na rynku pracy (20-24 i 60-64) konieczne jest także przewidzenie i uwzględnienie w planach rozwojowych Gminy zmieniającej się podaży potencjałów w zakresie aktywności społecznej, rynku pracy i przedsiębiorczości oraz wpływów z podatków.

Władze Gminy dostrzegają konieczność podjęcia działań na rzecz świadomej polityki demograficznej, poprzez działania w zakresie podniesienia jakości usług społecznych, w tym opieki nad dziećmi do lat 3 i aktywizacji seniorów, które przełożą się na poprawę jakości życia rodzin na terenie Gminy. W tym zakresie funkcjonuje już Żłobek gminny, oferujący 50 miejsc, przy czym wszystkie miejsca są zajmo-

¹ dane na podstawie GUS, nie uwzględniają osób, które mieszkają na terenie Gminy i nie są zameldowane

wane. Należy więc zwiększać dostępność do tej formy opieki poprzez zwiększanie liczby miejsc w obiekcie, bądź tworzenie innych form opieki nad najmłodszymi.

W Gminie Żmigród funkcjonuje Publiczne Przedszkole „Zielona Dolina” w Żmigrodzie, a także 4 punkty i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Żmigród rośnie i w 2019 roku wynosił 81,4%. Upowszechnienie opieki przedszkolnej jest jednak zdecydowanie wyższe w mieście niż na obszarach wiejskich. W Gminie notuje się przewyższenie liczby dzieci w wieku przedszkolnym nad liczbą miejsc w placówkach. Istnieje więc potrzeba zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego.

System oświaty w Gminie opiera się na 5 szkołach podstawowych: w Barkowie, Korzeńsku, Powidzku, Radziądzu i Żmigrodzie. Dostrzega się różnice w wyposażeniu pomiędzy placówkami, m.in. w zakresie zapewnienia infrastruktury sportowej. Należy więc dążyć do wyrównania poziomu infrastrukturalnego wszystkich szkół, co pośrednio wpłynie na jakość edukacji i zadowolenie uczniów.

W Żmigrodzie znajdują się także szkoły branżowe, liceum i technikum:

- Branżowa Szkoła I Stopnia w Powiatowym Zespole Szkół,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Szkół Specjalnych,
- Liceum Ogólnokształcące w Powiatowym Zespole Szkół,
- Technikum w Powiatowym Zespole Szkół im Jana Pawła II.

Uczniowie dojeżdżający do szkół mogą korzystać z dowozów autobusowych.

go: Żmigrodzki Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Gminne Centrum Informacji, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Kamińskiego wraz z 4 filiami, Zespół Pałacowo-Parkowy, świetlice wiejskie oraz sezonowe lodowisko.

ZPK organizuje cykliczne imprezy, związane zarówno z rozwojem kulturalnym, sportowym, jak i szerzeniem lokalnej tradycji i historii. Wydarzenia te mają duży potencjał promocyjny do wykorzystania przez lokalnych twórców, zespoły, grupy, również te, które uczestniczą w zajęciach organizowanych przez ZPK (tanecznych, teatralnych, muzycznych).

Informacja Turystyczna Baszta – znajduje się w Żmigrodzie w Zespole Pałacowo-Parkowym, gdzie zwiedzić można wieżę mieszkalno-obronną, zwaną basztą, wraz z całym parkiem i ruinami zamku. Ponadto w Powidzku zlokalizowane jest Centrum Informacji Turystycznej i Edukacyjnej. W Gminie zlokalizowanych jest 30 świetlic wiejskich, które przy odpowiednim zagospodarowaniu stanowią potencjał funkcjonowania jako lokalne centra kultury w skali mikro.

Gmina posiada wysoce zróżnicowaną i rozbudowaną infrastrukturę sportową. Tworzą ją: 2 Boiska Orlik, Mini Stadion Lekkoatletyczny, Hala Sportowa oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji składający się z placu zabaw, skateparku, ścianki wspinaczkowej, boiska do siatkówki plażowej, boiska wielofunkcyjnego, basenu kąpielowego AQUAGRÓD, sali fitness, parku linowego oraz siłowni zewnętrznej. Wymienione elementy infrastruktury sportowej zlokalizowane są na terenie miasta Żmigród.

W 2019 roku na terenie Gminy powstała sieć rowerów miejskich Ż-BIKE. Rowery można wypożyczyć w prosty sposób i korzystać z nich w dowolnym czasie, a stacje zlokalizowane są w wielu miejscach w Żmigrodzie. Funkcjonalność ta wpływa na aktywność ruchową mieszkańców, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza ze źródeł komunikacyjnych, a także zmniejszenie ruchu samochodowego w mieście. Dodatkowo takie rozwiązania wpływają pozytywnie na wizerunek jednostki na zewnątrz.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Żmigrodzie oraz 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Mieszkańcy Gminy mają jednak poczucie wzrostu przestępczości w ostatnich latach, zgłaszają także akty wandalizmu i małą aktywność patroli policyjnych. W Gminie nie funkcjonuje straż miejska.

Polityka młodzieżowa i senioralna jest na wysokim poziomie, również ze względu na organy doradcze funkcjonujące przy Burmistrzu i Radzie Miejskiej – Młodzieżową Radę Miejską oraz Radę Seniorów. Seniorzy zamieszkujący Żmigród chętnie korzystają z oferty stowarzyszeń senioralnych. Dostrzega się jednak potrzebę zaangażowania w życie towarzyskie, kulturalne i sportowe seniorów z miejscowości wiejskich.

W Gminie Żmigród funkcjonuje Publiczny Zespół Zakładów Lecznictwa Ambulatoryjnego oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Bonitas”. Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej zapewniany jest dzięki dwóm przychodniom w Żmigrodzie (również opieka specjalistyczna), a także Ośrodkom Zdrowia w Barkowie, Korzeńsku i Powidzku.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej jest wyższa niż średnia dla gmin powiatu i województwa, jednak corocznie spada, co jest charakterystyczne dla całego kraju.

Odpowiedzią na potrzeby społeczności, która z różnych przyczyn zagrożona jest wykluczeniem społecznym, jest Gminne Centrum Informacji, które oprócz udzielania pomocy osobom bezrobotnym w poszukiwaniu pracy, sporządzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz wypełnianiu wniosków o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, zajmuje się również pomocą ZPK w zakresie m. in. pozyskiwania pozabudżetowych źródeł finansowania projektów kulturalnych, projektowania materiałów promocyjnych i informacyjnych, pomocy technicznej i organizacyjnej przy wydarzeniach kulturalnych. Ponadto w Gminie funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy „Pałacyk”, do zadań którego należy pomoc osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin, oraz Placówka Wsparcia Dzień-

nego, której celem działania jest wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka dzienną opieką i wychowaniem.

Gmina Żmigród posiada w swoim zasobie mieszkania komunalne i socjalne, których liczba z roku na rok ulega zmniejszeniu. Liczba mieszkań komunalnych natomiast pozostaje na niezmiennym poziomie i wynosi 30 obiektów. W grudniu 2020 r. uruchomione zostało mieszkanie chronione w miejscowości Borzęcin.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Gmina Żmigród charakteryzuje się mniejszą liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON, w porównaniu do powiatu trzebnickiego i województwa dolnośląskiego. Największe i zatrudniające najwięcej osób przedsiębiorstwa na terenie Gminy zajmują się m.in. produkcją palet drewnianych, części i podzespołów do taboru szynowego, zadaszeń, okien, ogrodzeń, a także świadczeniem usług budowlanych czy skupem złomu.

Atutem Gminy pod względem rozwoju gospodarczego jest przebiegająca przez jej środek droga ekspresowa nr 5 (S5). Ponadto, ważnym potencjałem jest przynależność do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości. Przedsiębiorcy inwestujący na jej terenie zyskują możliwość atrakcyjnych preferencji w formie zwolnienia podatkowego. Podstrefa Żmigród obejmuje 5 działek, przy czym 2 działki są w użytkowaniu przez firmy prywatne Lech-Met i Energomontaż. Pozostałe (wolne) działki mają powierzchnię prawie 8 ha. Tereny te położone są przy byłej drodze krajowej nr 5 (obecnie droga wojewódzka nr 359), co dodatkowo zwiększa ich atrakcyjność. Gmina Żmigród oferuje również tereny przeznaczone pod inwestycje poza terenem strefy ekonomicznej. Poza zapewnieniem infrastruktury, Gmina wspomaga również przedsiębiorców w sytuacjach wyjątkowych, takich jak trwająca pandemia COVID-19, oferując Żmigrodzki Pakiet Antykrzysowy. Pomaga to utrzymać się części przedsiębiorców na rynku, dzięki czemu podtrzymywane jest zatrudnienie. Wskaźnik bezrobocia od kilku lat systematycznie spada. Pozostaje jednak na wyższym poziomie niż w powiecie i województwie – w 2019 roku wynosił 5,3%.

Infrastruktura drogowa w Gminie Żmigród (poza wspomnianą drogą S5 oraz drogami wojewódzkimi i powiatowymi) składa się z ponad 800 km dróg gminnych. 108,4 km stanowią drogi utwardzone, natomiast pozostałe to nieutwardzone drogi dojazdowe. Zgodnie z coroczną kontrolą jakości dróg, w 2020 ich ogólny stan określono jako dobry. Nadal występują jednak odcinki wymagające modernizacji lub rozbudowy. Dotyczy to zarówno dróg gminnych, jak i powiatowych czy wojewódzkich – dostrzega się więc konieczność współpracy pomiędzy jednostką gminną a Powiatowym oraz Wojewódzkim Zarządem Dróg. Ważne jest także odpowiednie utrzymanie infrastruktury towarzyszącej – m.in. chodników czy ścieżek rowerowych – których brakuje szczególnie w zachodniej części Gminy. Ważnym potencjałem, na którym zyskać może Gmina Żmigród jest trwająca budowa tzw. „Rowerowej S5”.

Analizując udział mieszkańców korzystających z instalacji sieciowych, zauważa się wysoki poziom zwdociągowania Gminy Żmigród – wynosi on niemal 100% i odznacza się pozytywnie na tle powiatu i województwa. Na dobrym poziomie kształtuje się również dostęp do sieci kanalizacyjnej (60,4%) oraz gazowej (19,2%), które są wyższe niż średnie powiatowe, jednak niższe niż wojewódzkie. Zapotrzebowanie zarówno na sieć kanalizacyjną jak i gazową stale rośnie, więc konieczne są dalsze inwestycje w tym zakresie.

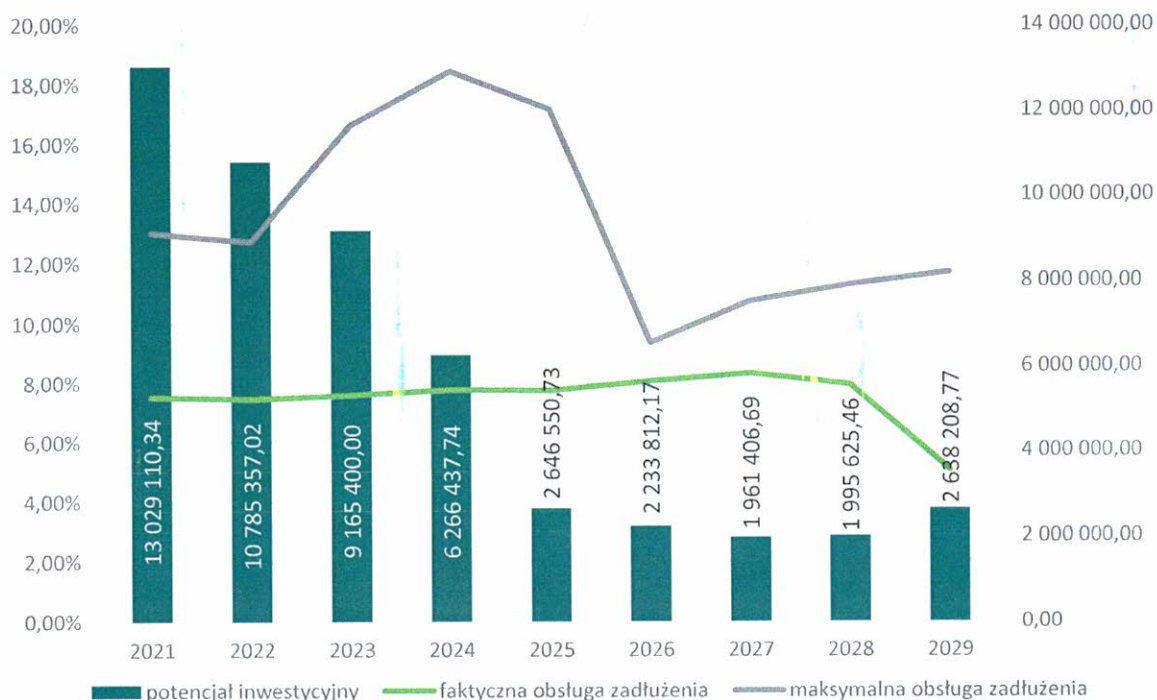

Systemem gospodarki odpadami zarządza Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.. Odpady zbierane są u źródła w sposób selektywny, ponadto istnieje możliwość samodzielnego przewiezienia odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Żmigrodzie. Mieszkańcy Gminy dostrzegają problem w zakresie częstotliwości odbioru odpadów, co wpływa na utrzymanie porządku i estetyki na terenie Miasta i Gminy.

Gmina Żmigród podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości środowiska. Jednym z ważniejszych jest ograniczenie ruchu samochodowego. W tym celu utworzono centrum przesiadkowe przy dworcu kolejowym, a także przy wieży ciśnień. Mieszkańcy mają możliwość poruszania się po gminie środkami transportu zbiorowego bądź rowerem, co dodatkowo zwiększa ich aktywność ruchową, pozytywnie oddziałując na zdrowie. Mieszkańcy miasta mogą korzystać z systemu wypożyczeni rowerów. Przy dworcu kolejowym powstał również punkt ładowania samochodów elektrycznych, co jest wyjściem naprzeciw pojawiającym się coraz częściej potrzebom związanym ze wzrostem popularności aut z takim napędem. Innymi działaniami prowadzonymi przez Gminę są dotacje celowe na zakup i instalację nowego źródła ciepła. W Gminie występuje kilka farm fotowoltaicznych, które pozyskują energię odnawialną.

W latach 2015-2018 zauważalna była tendencja wzrostowa dotycząca dochodów do budżetu Gminy. W roku 2019 zarówno dochody ogółem jak i wydatki ogółem spadły w stosunku do roku poprzedniego. Wynik budżetu (różnicą między dochodami a wydatkami bieżącymi) w latach 2017-2018 był na poziomie ujemnym, jednak w pozostałych latach był dodatni.

Analizując kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia w kolejnych latach, stwierdza się możliwość obsługi dodatkowych zobowiązań.

Ryc. 2. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Żmigród na lata 2021-2029

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr 0007/XXIII.315.2021 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żmigród na rok 2021 i lata następne

Na powyższym wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach

2021-2029). Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2021-2029) wyniesie około 51 mln zł.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Żmigród leży w powiecie trzebnickim, w województwie dolnośląskim, granicząc od północy z województwem wielkopolskim. Okoliczne Gminy to: Milicz (powiat milicki), Prusice (powiat trzebnicki), Rawicz (powiat rawicki), Trzebnica (powiat trzebnicki), Wąsosz (powiat górowski), Wińsko (powiat wołowski). Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 292 km² i składa się na nią 30 sołectw.

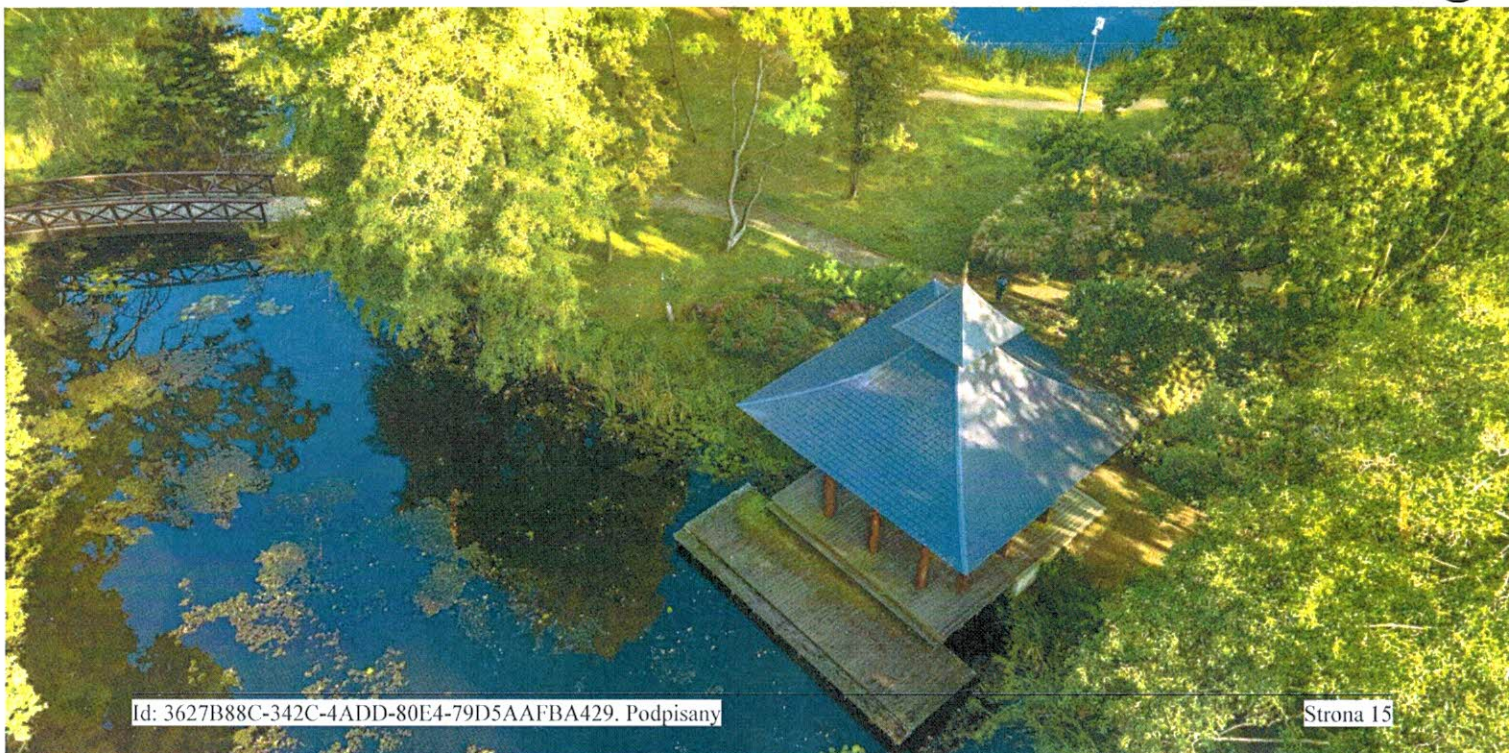
Gmina charakteryzuje się bardzo dobrym położeniem komunikacyjnym – przez jej teren przebiega droga ekspresowa S5 oraz linia kolejowa E-59 Poznań-Wrocław. Dzięki usytuowaniu na terenie Gminy trzech węzłów drogi S5 (Żmigród, Żmigródek, Korzeńsko) do Wrocławia można dotrzeć w 40 minut, a do Poznania w 1 godzinę i 25 minut.

Pomimo niesprzyjających warunków siedliskowych, w strukturze użytkowania terenu w Gminie dominuje przestrzeń rolnicza. We wschodniej części zlokalizowane są stawy hodowlane o stosunkowo dużej powierzchni, charakterystyczne dla Doliny Baryczy. Miasto Żmigród, pełniące główne funkcje administracyjne, gospodarcze i społeczne w Gminie, leży w jej centralnej części. Rzeka Barycz przepływa przez centralną część Gminy w układzie południkowym, z niewielkim skierowaniem ku północnemu zachodowi. Większe kompleksy leśne zlokalizowane są w północno-wschodniej i wschodniej części Gminy Żmigród.

Występowanie doliny rzeki Baryczy niesie ze sobą potencjał związany z turystyką, rekreacją czy sportami wodnymi, jednak stwarza również zagrożenie powodziowe. Duża część terenów mieszkaniowych i przemysłowych leży w obszarze zagrożenia powodzią.

Kolejna konsekwencja występowania rzeki to duża liczba obszarowych form ochrony przyrody, w pewnym stopniu wpływająca na możliwości zagospodarowania terenu np. na cele przemysłowe. Na terenie Gminy Żmigród występują:

- Park Krajobrazowy Dolina Baryczy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy,
- siedliskowy Obszar Natura 2000 Dolina Łachy,
- siedliskowy Obszar Natura 2000 Ostoja nad Baryczą,
- ptasi Obszar Natura 2000 Dolina Baryczy,
- rezerwat przyrody Radziądz,
- rezerwat przyrody Stawy Milickie,
- rezerwat przyrody Olszyny Niezgodzkie,
- liczne użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

Najważniejszym dokumentem z zakresu planowania przestrzennego dla Gminy jest uchwalone w 2007 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Ostatnia ocena aktualności SUIKZP dokonana została w 2016 roku i wskazywała na potrzebę przeznaczenia kolejnych terenów pod zabudowę produkcyjną i usługową. Zabudowa mieszkaniowa może być dalej rozwijana w oparciu o obszary wyznaczone do tego celu w aktualnym Studium.

Uszczegółowieniem i jednocześnie aktami prawa miejscowego w zakresie gospodarowania przestrzenią w Gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obejmują one 25,5% Gminy, co jest stosunkowo dużym udziałem.

Ryc. 3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie Gminy Żmigród
Źródło: System Informacji Przestrzennej Gminy Żmigród

Największe obszary miejscowe plany występują w Żmigrodzie, Dębnie, Garbcach, Radziądzu, Barkowie i Łapczycach. Na terenach nieobjętych planami, polityka przestrzenna prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Oparcie rozwoju przestrzennego w dużym stopniu na warunkach zabudowy, może utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, a w konsekwencji prowadzi do nieładu przestrzennego.

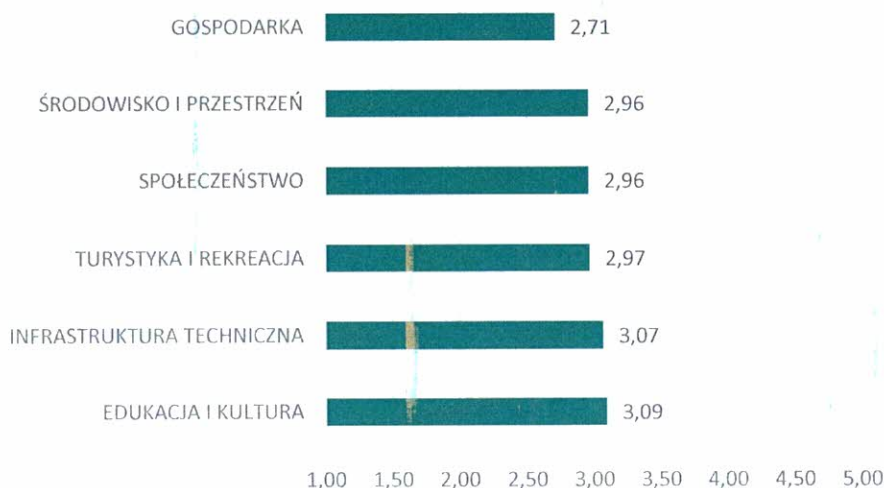
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W Gminie Żmigród przeprowadzono badania ankietowe na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego. Mieszkańcy wypełniali ankiety w formie kwestionariusza on-line. Głównym celem przeprowadzenia ankiet było poznanie opinii społeczeństwa w zakresie głównych aspektów życia na terenie Gminy Żmigród, które przydatne będą do określenia priorytetów rozwojowych w nadchodzących latach. Badania ankietowe przeprowadzono anonimowo w lipcu 2020 roku.

Respondenci odpowiadali na pytania zamknięte z zakresu społeczeństwa, gospodarki, środowiska i przestrzeni, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji oraz kultury i edukacji. Łączna liczba przesłanych odpowiedzi wynosiła 191. W badaniu wzięło udział nieznacznie więcej kobiet (51,8%) niż mężczyzn. Najsilniej reprezentowana była grupa wiekowa 26-35 lat (76 odpowiedzi, tj. 39,8%). Na pytania odpowiadała także młodzież oraz seniorzy. Zdecydowana większość ankietowanych (67%) zatrudniona była na umowę o pracę bądź inną. Swoje odpowiedzi przekazali także uczniowie i studenci, przedsiębiorcy czy osoby bezrobotne.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W pierwszej części ankiety respondenci oceniali podstawowe obszary działalności Gminy w skali od 1 do 5, gdzie 1 stanowi ocenę najniższą, a 5 to ocena najwyższa. Wśród mieszkańców Gminy Żmigród, najwyżej oceniana jest edukacja i kultura, gdzie średnia ocen wyniosła 3,09. Pozytywnie została również oceniona infrastruktura techniczna, która otrzymała 3,07 średniej ocen. Słabiej zostały ocenione zagadnienia związane z gospodarką (średnia 2,71).

Ryc. 4. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Najniżej ze wszystkich obszarów oceniony został poziom bazy noclegowej (1,85 pkt). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie możliwości zatrudnienia na terenie Gminy (1,87 pkt) oraz dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej (1,92 pkt).

Tabela 1 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej oceniane:	Najgorzej oceniane:
Społeczeństwo	Dostęp do żłobka oraz jakość infrastruktury żłobkowej na terenie Gminy	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Atrakcyjność inwestycyjna Gminy	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego w Gminie	System odbioru odpadów na terenie Gminy
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci wodociągowej	Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych
Turystyka i rekreacja	Atrakcyjność turystyczna Gminy oraz system ścieżek rowerowych	Poziom bazy noclegowej
Edukacja i kultura	Działalność biblioteki oraz dostęp do edukacji przedszkolnej	Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w Gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

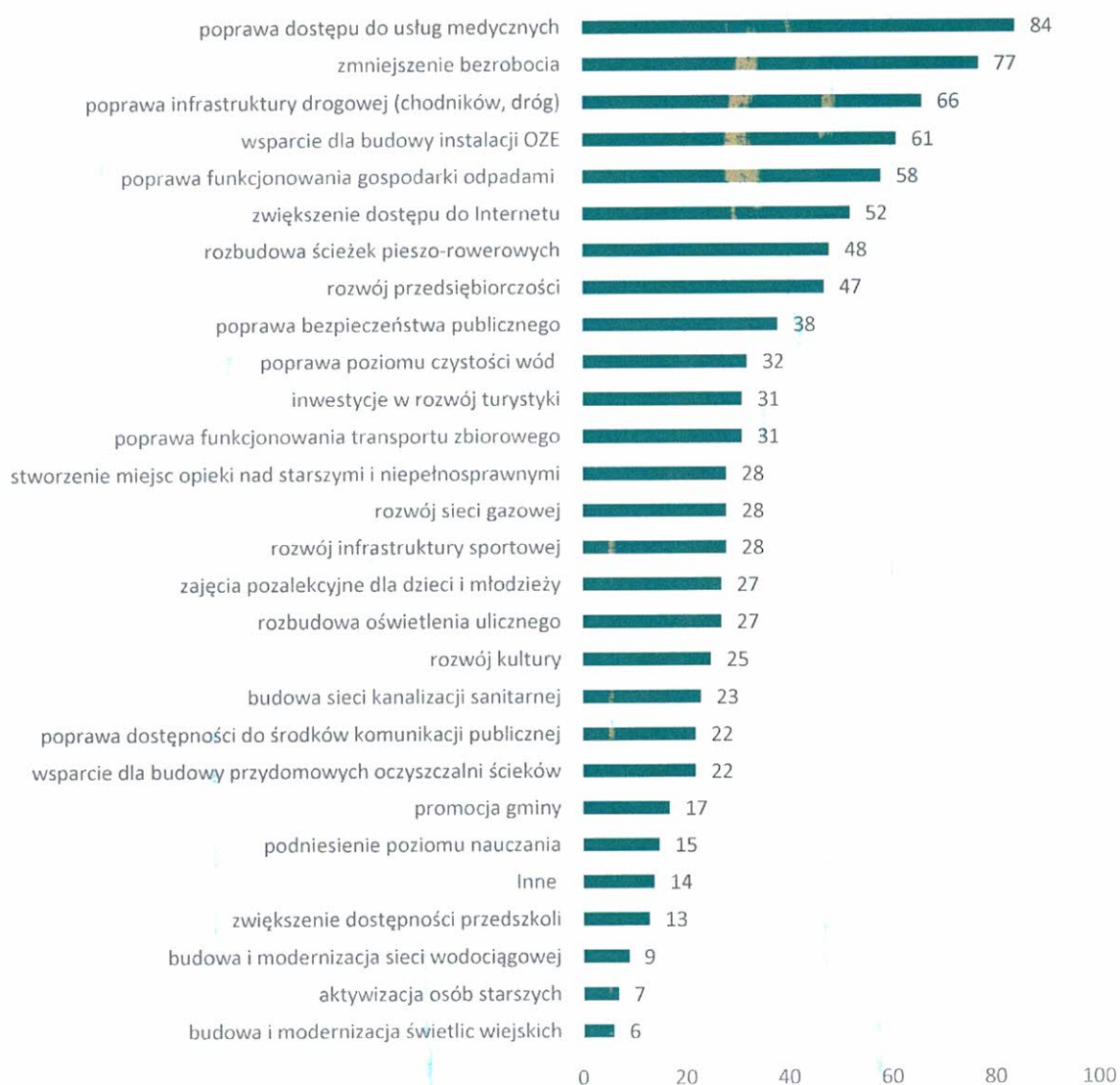
Wśród najlepiej ocenianych elementów najwięcej punktów mieszkańcy przyznali walorom środowiska przyrodniczego (4,18 pkt) i systemowi ścieżek rowerowych (4,13).

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Wśród najważniejszych priorytetów zdaniem ankietowanych znalazła się poprawa dostępu do usług medycznych, zmniejszenie bezrobocia, poprawa infrastruktury drogowej, wsparcie dla budowy instalacji OZE, a także poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami. Na kolejnych miejscach znalazły się m.in. zwiększenie dostępu do sieci Internet, dalsza rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych, rozwój przedsiębiorczości czy poprawa bezpieczeństwa publicznego.

Na poniższym wykresie zaznaczono wyniki ankiet w zakresie wskazywanych przez mieszkańców priorytetów rozwojowych.

Ryc. 5. Główne priorytety rozwoju Gminy Żmigród według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Jako najczęściej pojawiające się propozycje w odpowiedzi na pytanie co powinno wyróżniać gminę, być pewnego rodzaju wizytówką, wskazywano:

- Dolinę Baryczy i związany z nią krajobraz,
- Ścieżki rowerowe,
- Zespół Pałacowo-Parkowy.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych oraz ze źródeł zewnętrznych;
- 3) wyniki badań ankietowych;
- 4) wyniki warsztatów diagnostycznych i strategicznych, które odbyły się w dniach 3 września 2020 roku oraz 27 listopada 2020 roku.

Analizę SWOT dla Gminy Żmigród przedstawia poniższe zestawienie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • przebiegająca przez teren Gminy droga ekspresowa S5 z trzema węzłami, • przebiegająca przez Gminę linia kolejowa E-59 Poznań-Wrocław z trzema przystankami, • liczne obszary ochrony przyrody na terenie Gminy, wpływające na jej walory estetyczne, rekreacyjne, turystyczne, • przynależność do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Małej Przedsiębiorczości wraz z terenami i benefitami dla przedsiębiorców, • duża liczba ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz wypożyczalnia rowerów miejskich, • stosunkowo duża powierzchnia Gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, • wysoki stopień zwodociągowania, skanalizowania i gazyfikacji Gminy, • aktywnie prowadzona polityka ochrony środowiska (m.in. węzeł przesiadkowy, ścieżki rowerowe, dotacje na wymianę źródeł ciepła), • walory kulturowe Gminy, w tym liczne zabytki, historia, legendy, • szeroki zakres działalności jednostek kultury, sportu, rekreacji zrzeszonych w Zespole Placówek Kultury, • obecność podmiotów wspierających społeczeństwo (m.in. ŚDS „Pałac”, Placówka Wsparcia Dziennego, Gminnego Centrum Informacji), • funkcjonowanie organów doradczych – Młodzieżowej Rady Miejskiej i Rady Seniorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • zła sytuacja demograficzna (stały spadek liczby ludności, ujemne saldo migracji), • duża powierzchnia terenów mieszkaniowych i przemysłowych znajdujących się w obszarze zagrożenia powodziowego, • niższa liczba podmiotów gospodarczych w stosunku do gmin powiatu czy województwa, • wysokie bezrobocie w skali powiatu i województwa, • brak gminnego transportu publicznego skutkujący wykluczeniem transportowym niektórych miejscowości, • niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, • niewystarczająca powierzchnia terenów przewidzianych w Studium pod zabudowę usługową i przemysłową, • zmniejszanie się dochodów własnych na rzecz dotacji i subwencji, • duża długość dróg gminnych, wiążąca się z wysokimi wydatkami na ich utrzymanie, • zbyt niska częstotliwość odbioru odpadów skutkująca gromadzeniem ich nadmiaru obok kontenerów, • zbyt mała liczba miejsc w przedszkolach, • główna baza sportowa skupia się w mieście, • niezadowalający poziom bezpieczeństwa, brak straży miejskiej, • niski udział seniorów z obszarów wiejskich w aktywnościach seniorów z miasta, • brak przedsięwzięć z zakresu Smart City.

SZANSE

- atrakcyjne usytuowanie względem większych ośrodków miejskich (Wrocław, Poznań),
- rozwój technologii OZE, w tym fotowoltaiki, do której Gmina ma predyspozycje,
- dofinansowania zewnętrzne z zakresu programów społecznych, środowiskowych, infrastrukturalnych,
- zwiększająca się świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- realizacja projektu „Rowerowej S5”,
- coraz popularniejsze trendy związane z aktywnością fizyczną, również wśród seniorów,
- rozwój e-usług i e-administracji,
- pogłębienie współpracy w ramach Stowarzyszeń, do których należy Gmina Żmigród.

ZAGROŻENIA

- postępujący proces starzenia się społeczeństwa – przewaga osób starszych nad osobami w wieku przedprodukcyjnym,
- postępujące zmiany klimatyczne skutkujące anomaliami pogodowymi, suszą lub powodzią,
- niszczenia infrastruktury związane ze skutkami zmian klimatu (np. suszą),
- przepisy prawne ograniczające gospodarowanie na terenach ochrony przyrody, które stanowią dużą część Gminy,
- niewystarczająca promocja lokalnych produktów i usług w większych ośrodkach miejskich np. Rawicz, Leszno, Wrocław, Poznań,
- kryzys finansowy związany z epidemią COVID-19,
- atrakcyjność większych miast, głównie dla ludzi młodych, absolwentów szkół, co skutkuje ich migracją.

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD

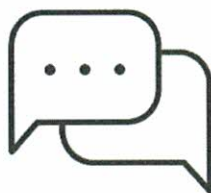
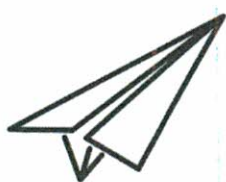
1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na atuty, jak i obszary wymagające poprawy. W procesie tworzenia i realizacji Strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy ukazujące kierunek w jakim dąży samorząd.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Żmigród brzmi następująco:

*Wspólnie tworzymy warunki do harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego, które pozwolą zapewnić wysoki i atrakcyjny poziom życia w **Gminie Żmigród**.*

Z kolei wizja to obraz przyszłości, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Żmigród w perspektywie strategicznej – w 2029 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Wizja Gminy Żmigród to:

***Gmina Żmigród** w 2029 roku to miejsce świadome ekologicznie, atrakcyjne turystycznie, przyjazne mieszkańcom oraz inwestorom. Gmina wykorzystująca swoje zasoby naturalne w sposób racjonalny, bezpieczna dla mieszkańców oraz turystów, z czystym środowiskiem, o wysokiej jakości infrastruktury i zróżnicowanej ofercie spędzania czasu wolnego.*

Gmina Żmigród będzie dążyła do osiągnięcia i urzeczywistnienia określonej wizji, poprzez realizację celów i kierunków działań, wskazanych w kolejnej części dokumentu.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Żmigród, jej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju, określono 3 cele strategiczne, którymi są:

CEL I: Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska z zachowaniem ładu przestrzennego

CEL II: Rozwój przedsiębiorczości i turystyki na obszarze Gminy

CEL III: Wysoka jakość usług społecznych i aktywizacja mieszkańców

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:		
CEL I: Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska z zachowaniem ładu przestrzennego	CEL II: Rozwój przedsiębiorczości i turystyki na obszarze Gminy	CEL III: Wysoka jakość usług społecznych i aktywizacja mieszkańców
CELE OPERACYJNE:		
1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy	2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy	3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji
1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	2.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy	3.2. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych
1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych	2.3. Ochrona dziedzictwa lokalnego	3.3. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego
1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej	2.4. Wielopłaszczyznowa promocja Gminy	3.4. Rozwój sportowo-rekreacyjny Gminy

Cele strategiczne Gminy Żmigród odwzorowują obszary rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CEL STRATEGICZNY I: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA Z ZACHOWANIEM ŁADU PRZESTRZENNEGO

- 1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy
- 1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- 1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych
- 1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej

Jednym z najważniejszych czynników zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy jest optymalna sieć dobrej jakości infrastruktury komunikacyjnej. Dzięki jej zapewnieniu, nie tylko zwiększają się możliwości gospodarcze obszaru, ale także podnosi się jakość życia mieszkańców. Pomimo przeważającego dobrego stanu dróg, nadal dostrzega się potrzeby modernizacji poszczególnych odcinków. Coraz większa liczba aut, a także anomalie pogodowe (mrozy, wysokie temperatury, susze, powodzie) będą dalej wpływały na ich jakość. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej powinna odbywać się we współpracy z innymi jednostkami samorządowymi oraz pozarządowymi. Dalszy rozwój sieci ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą wpłynie pozytywnie na jakość środowiska, ale także wizerunek Gminy na zewnątrz.

Ochrona środowiska w dużej części skupia się na działaniach związanych z gospodarką wodno-ściekową. Gmina Żmigród charakteryzuje się dość wysokim udziałem mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej, jednak aby jakość wód na terenie Gminy była na zadowalającym poziomie, należy dalej rozwijać tę część infrastruktury gminnej.

Gmina Żmigród aktywnie wspiera działania proekologiczne, zarówno wprowadzane przez mieszkańców, jak i jednostki gminne. Mając na uwadze zachodzące zmiany klimatyczne i stałe pogarszanie jakości środowiska, dostrzega się konieczność kontynuowania tych działań. Istotne jest inwestowanie w instalacje pozyskujące energię ze źródeł odnawialnych, zarówno dla budynków mieszkalnych jak i obiektów użyteczności publicznej oraz termomodernizacje i wymiana nieekologicznych źródeł ciepła.

Zrównoważony rozwój Gminy musi być spójny z przemyślanym i systematycznym rozwojem przestrzennym. Powinien on wynikać z potrzeb mieszkańców i możliwości samorządu, przy uwzględnieniu dokumentów planistycznych wyższego rzędu. Polityka przestrzenna musi być nakierowana na zapewnienie terenów i wspieranie budownictwa mieszkaniowego, usługowego i przemysłowego, zagospodarowanie i rewitalizację wymagających tego części Gminy, a także zapewnienie przestrzeni dla odnawialnych źródeł energii.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA Z ZACHOWANIEM ŁADU PRZESTRZENNEGO			
CEL OPERACYJNY	WIERNIWI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> Budowa, modernizacja i remonty dróg gminnych, Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy, modernizacji i remontów dróg, Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego m.in. poprzez poprawę infrastruktury przydrożnej (chodników, oświetlenia, poboczy, przejść dla pieszych, dostosowanie do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami), Poprawa jakości utrzymania dróg (m.in. zimowego utrzymania dróg, zadrzewień przydrożnych), Dalsza rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem zachodniej części Gminy, Opracowanie koncepcji transportu zbiorowego oraz transportu celowanego na terenie Gminy, Współpraca z różnymi jednostkami (w tym jst) w celu realizacji projektu „Rowerowej S5”, Wsparcie rozwoju sieci Internet i eliminowanie białych plam z ograniczonym dostępem do sieci m.in. poprzez lobbying u operatorów, Wprowadzenie i rozwój elementów Smart City m.in. poprzez inteligentne rozwiązania komunikacyjne czy stosowanie aplikacji np. w połączeniu z systemem ścieżek rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy (drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie), poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy, zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego stworzenie możliwości samodzielniego załatwienia spraw dla seniorów i osób ze specjalnymi potrzebami, integracja mieszkańców z różnych części Gminy dzięki funkcjonującej komunikacji, zmniejszenie wykluczenia cyfrowego wśród mieszkańców Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> długość zmodernizowanych dróg gminnych (km), długość zmodernizowanych dróg i ciągów pieszo-rowerowych we współpracy z Powiatowym i wojewódzkim Zarządem Dróg (km), liczba nowych punktów oświetlenia przydrożnego (szt.), długość utwardzonych dróg dojazdowych (km), długość szlaków pieszo-rowerowych na terenie Gminy (km), liczba nowych elementów infrastruktury towarzyszącej ścieżkom rowerowym np. wiat, przystanków, tablic informacyjnych (szt.), liczba osób korzystających z transportu celowanego (os.), liczba osób korzystająca z transportu publicznego (os.), liczba wprowadzonych rozwiązań Smart City w Gminie (szt.).

<p>1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej m.in. w miejscowości Korzeńsko, Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, w których nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej, Uzbrajanie w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną nowych terenów przeznaczonych pod inwestycje i mieszkalnictwo Rozbudowa i modernizacja ujęć wód i sieci wodociągowej. 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem nowych mieszkańców i przedsiębiorców, popieszczenie jakości środowiska wodnego dzięki zmniejszeniu niekontrolowanego odpływu ścieków, popieszczenie jakości sieci wodociągowej, przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki dostępnym uzbrojonym terenom dostosowanym pod mieszkalnictwo. 	<ul style="list-style-type: none"> długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (km), liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (os.), powierzchnia terenów uzbrojonych w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (ha), długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km).
<p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie inicjatyw proekologicznych wśród mieszkańców (m.in. dotacje na wymianę pieców, budowę instalacji fotowoltaicznych, zbiorniki małej retencji), Tworzenie infrastruktury przyjaznej dla środowiska (m.in. termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków wielorodzinnych, montaż instalacji Odnawialnych Źródeł Energii), Dalszy rozwój infrastruktury transportu niskiemisyjnego (ścieżek rowerowych, punktów przesiadkowych, komunikacji zbiorowej), Rozbudowa istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, Reorganizacja systemu gospodarki odpadami m.in. w zakresie częstotliwości odbioru, Zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców m.in. poprzez organizację wydarzeń promujących ochronę środowiska, Monitoring stanu bieżącego utrzymania rzek i innych cieków wodnych, współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi (Wody Polskie i spółki wodne), Zwiększenie odporności środowiska na zmiany klimatu m.in. poprzez zwiększenie terenów biologicznie czynnych, wprowadzanie zadrzewień. 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem nowych mieszkańców i przedsiębiorców, zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami, spełnienie wymaganych poziomów recyklingu, optymalizacja kosztów systemu gospodarki odpadami, zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców, poprawa ekologicznego wizerunku Gminy, zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia w zakresie inicjatyw proekologicznych (os.), liczba usuniętych wysokoemisyjnych źródeł ciepła (szt.), liczba budynków użyteczności publicznej poddana termomodernizacji (szt.), długość nowych odcinków ścieżek rowerowych (km), udział odpadów segregowanych w stosunku do całości wyprodukowanych odpadów (%), liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy (szt.), liczba nowych sadzonek drzew wprowadzonych do ekosystemów gminnych (szt.).

<p>1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez wprowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie budownictwa mieszkaniowego m. in. poprzez zapewnienie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, uzbrajanie tych terenów, • Dalsza rewitalizacja i zagospodarowanie zdegradowanych terenów publicznych, w tym zwiększenie powierzchni terenów zieleni. • Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i tworzenie nowych planów według pojawiających się potrzeb, • Poprawa estetyki Miasta i Gminy (m.in. małej architektury, zielonej infrastruktury), • Rozwój błękitnej infrastruktury na terenie Miasta i Gminy (w tym odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych), • Aktualizacja dokumentów z zakresu planowania przestrzennego, w tym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, pod kątem wskazania terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego, • zwiększenie funkcjonalności przestrzeni, • poprawa estetyki i funkcjonalności reprezentatywnych obiektów gminnych poprzez ich rewitalizację, • usystematyzowanie polityki przestrzennej, • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, • zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury pod względem odporności na skutki zmian klimatycznych. 	<p>zwiększenie powierzchni przeliczonej pod zabudowę mieszkaniową (ha),</p> <ul style="list-style-type: none"> • postępy w rewitalizacji obszarów priorytetowych (%), • stopień pokrycia Gminy MPZP (%), • liczba zrewitalizowanych obiektów małej infrastruktury lub zielonej infrastruktury (szt.), • powierzchnia nowych terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej określonych w aktualizacji Studium (ha).
---	---	---	--

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYKI NA OBSZARZE GMINY

2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy

2.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy

2.3. Ochrona dziedzictwa lokalnego

2.4. Wielopłaszczyznowa promocja Gminy

Jakość życia mieszkańców Gminy zależy w dużej mierze od stanu gospodarki i sytuacji na rynku pracy. W Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2030, Gmina Żmigród zaliczona jest do obszarów o niskim poziomie rozwoju gospodarczego. Dlatego konieczne jest zaplanowanie szeregu działań zmierzających do wzrostu przedsiębiorczości, stwarzanie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy, a w konsekwencji spadku bezrobocia. Potencjał do rozwoju gospodarczego dostrzega się m.in. w oparciu o oddaną niedawno do użytku drogę ekspresową S5.

Ze względu na położenie w Dolinie Baryczy, Gmina odznacza się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. W połączeniu z odpowiednio zarządzanymi i odrestaurowanymi zabytkami, stanowią one o dużym potencjale turystycznym regionu. Strategia podejmuje więc wiele działań zmierzających do jeszcze szerszego rozwoju turystycznego Gminy, w tym przede wszystkim ukazanie mieszkańcom profitów płynących z tej gałęzi gospodarki.

Rozwój turystyczny wspomagać powinna ochrona lokalnego dziedzictwa, a także odpowiednia jego promocja. Postępujące trendy technologiczne stwarzają konieczność szukania coraz to nowszych kanałów promocji, m.in. mediów społecznościowych, aplikacji czy środków masowego przekazu. Aby jednak promocja była skuteczna, należy najpierw określić jej priorytety oraz zdefiniować odbiorców.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYKI NA OBSZARZE GMINY			
CEL OPERACYJNY	MIERNIKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców, do inwestowania na terenie Gminy (np. ulgi podatkowe przez określony czas), Określenie priorytetowych branż i określenie preferencyjnych warunków dla tzw. "zrównoważonej gospodarki", Wspólna promocja oferty inwestycyjnej we współpracy samorządu, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, Współpraca międzysektorowa pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami z uwzględnieniem NGO (np. szkolenia, stworzenie platformy wymiany informacji, budowa sieci partnerskiej wśród sektorów), Stworzenie warunków do tworzenia i rozwoju klastrów, Opracowanie oferty inwestycyjnej pod kątem konkretnych segmentów gospodarczych, w tym zapewnienie i uzbrojenie terenów, Prowadzenie inwestycji w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, Rozwój współpracy między szkołą średnią a przedsiębiorcami. 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu Gminy oraz z zewnątrz), zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Gminy, zwiększenie liczby nowych przedsięwzięć (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy, zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy, aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim, NGO i przedsiębiorcami, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie korelacji pomiędzy kształceniem młodzieży a potrzebami na rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba przedsiębiorców korzystających z systemu ulg i zachęt (szt.), liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.), liczba spotkań/ wydarzeń organizowanych w partnerstwie Gminy, przedsiębiorców, NGO (szt.), powierzchnia nowych terenów pozyskanych na cele inwestycyjne (ha), liczba inwestycji zrealizowanych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (szt.), udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%).
	<p>2.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> Wskazanie mieszkańcom profitów płynących z turystyki (rozbudzenie potrzeby, wspieranie inicjatyw mieszkańców w zakresie podejmowania działalności turystycznej), Rozwój infrastruktury turystycznej, Wsparcie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej dla potrzeb turystyki, w tym agroturystyki, Promocja walorów turystycznych adekwatna do zdefiniowanych odbiorców. 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie oferty turystycznej w Gminie, zmniejszenie bezrobocia, promocja Gminy na zewnątrz, zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną Gminy, poszerzenie bazy noclegowej i gastronomicznej, zapewnienie oferty spełniającej oczekiwania turystów.

<p>2.3. Ochrona dziedzictwa lokalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rozwoju marek i twórców lokalnych, • Wsparcie inwestycji związanych z renowacją obiektów zabytkowych na terenie Gminy, • Tworzenie zachęt do odnowy zabytków będących w posiadaniu właścicieli prywatnych, • Organizacja cyklicznych wydarzeń dla mieszkańców i turystów (kulturalnych, sportowych), • połączonych z poznawaniem lokalnego dziedzictwa, • Stworzenie Izby Regionalnej np. w Zespole Pałacowo-Parkowym, • Stworzenie oferty wycieczek po regionie dla wszystkich grup społecznych (od przedszkolaków po seniorów), • Utrwalanie świadomości historycznej mieszkańców np. poprzez wydanie książki o najnowszej historii Żmigrodu. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój lokalnych twórców, • zwiększenie świadomości walorów kulturowych i turystycznych wśród mieszkańców Gminy, odwiedzających i turystów, • wzmocnienie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • poprawa wizerunku lokalnych zabytków, promocja Gminy na zewnątrz, • wzmocnienie rozpoznawalności Gminy, w oparciu o cykliczne imprezy związane z dziedzictwem lokalnym • aktywizacja lokalnej społeczności. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba lokalnych twórców wspieranych finansowo, merytorycznie lub promocyjnie przez gminę (os.), • liczba odnowionych gminnych obiektów zabytkowych (szt.), • liczba prywatnych obiektów zabytkowych, odnowionych ze wsparciem Gminy (szt.), • liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych, historycznych (szt.), • liczba organizowanych wycieczek na terenie Gminy (szt.).
<p>2.4. Wieloaszczyznowa promocja Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie koncepcji promocji Gminy, z określeniem priorytetów, • Aktywna współpraca z partnerami samorządowymi i prywatnymi w celu promowania wyrobów, usług i atrakcji gminnych, • Wykorzystanie do promocji mediów lokalnych i ponadlokalnych, mediów społecznościowych, a także tradycyjnych środków przekazu, • Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji Gminy, m.in. Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów „Dolnośląska Kraina Rowerowa”. 	<ul style="list-style-type: none"> • promocja walorów turystycznych Gminy, promocja Gminy na zewnątrz, a także do wewnątrz, • wzmocnienie rozpoznawalności Gminy, zachęcenie potencjalnych mieszkańców do zamieszkania w Gminie, • promocja działań lokalnych grup związanych z tradycyjnymi wyrobami oraz grup artystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • postępy w opracowywaniu koncepcji promocji (%), • liczba podmiotów działających w mediach, z którymi współpracuje Gmina (szt.), • liczba akcji wspartych medialnie organizowanych przez organizacje pozarządowe (szt.).

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH I AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW

3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji

3.2. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych

3.3. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego

3.4. Rozwój sportowo-rekreacyjny Gminy

Na rozwój Gminy w dużej mierze wpływają czynniki społeczne. W Gminie Żmigród zauważalne są negatywne trendy demograficzne, związane z odpływem mieszkańców, przejawiającym się ujemnym saldem migracji i niskim przyrostem naturalnym. Dostrzega się więc potrzebę realizacji działań, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa i podniesienie atrakcyjności Gminy w zakresie spełniania usług społecznych. Działania te, powinny być zorientowane na odwrócenie negatywnych trendów społecznych i świadomą politykę demograficzną. Należą do nich m.in. rozwinięta oferta edukacyjna, opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym, a także nad dziećmi do lat 3. W zakresie oświaty należy nadal podnosić jakość infrastruktury, wykonując potrzebne remonty i modernizacje. Ważnym projektem z dziedziny edukacji, wpływającym na inne aspekty funkcjonowania Gminy jest budowa nowoczesnego Centrum Pobytowego Aglomeracji Wrocławskiej. Obiekt będzie pewnego rodzaju kampusem edukacyjnym, na terenie którego będzie możliwość organizacji projektów edukacyjnych, konferencji, spotkań, zarówno dla dzieci, młodzieży i studentów z Gminy, jak również grup ponadlokalnych lub międzynarodowych. Obiekt wzbogaci zarówno bazę oświatową, jak i turystyczną oraz rekreacyjną, gdyż w jego skład wejdą pokoje hotelowe, sala konferencyjna i pełne zaplecze socjalno-administracyjne. Kampus ma powstać w sąsiedztwie OSiR, co dodatkowo podniesie jego walory sportowo-rekreacyjne.

Mając na uwadze kryzys związany z pandemią COVID-19, przewiduje się dalsze konsekwencje społeczne zaistniałej sytuacji. Możliwe jest zwiększenie bezrobocia, upadek firm, w tym małych przedsiębiorstw usługowych, co w konsekwencji prowadzić może do zwiększenia się liczby mieszkańców potrzebujących wsparcia materialnego oraz pomocy psychologicznej. W Strategii zaplanowano więc działania, które skierowane są do wszystkich grup społecznych, mające na celu ich wsparcie i aktywizację. Wszystkie podejmowane działania będą również dostosowane do osób ze specjalnymi potrzebami, czy o ze względu na niepełnosprawność, sytuację życiową, lub inne nieprzewidziane zdarzenia.

Biorąc pod uwagę zmiany w strukturze demograficznej i wzrost liczby seniorów, zaproponowano również pakiet działań mających na celu poszerzenie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, oraz dostosowanie ich do faktycznych potrzeb konkretnych grup wiekowych. Dalsza rozbudowa bazy i oferty spędzania czasu wolnego, wpłynie nie tylko na jakość życia obecnych mieszkańców, ale także może przełożyć się na wzrost atrakcyjności Gminy w oczach potencjalnych mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH I AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności do żłobka lub innych form opieki nad dziećmi do lat 3. Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu publicznym "Zielona Dolina" - rozbudowa przedszkola, z uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury, Rozbudowa i modernizacja infrastruktury szkolnej i obiektów edukacyjnych, Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej od żłobka do szkoły podstawowej, Zapewnienie efektywnego nauczania języków obcych w szkołach, Dażenie do zapewnienia dostępu w jednostkach oświatowych do podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarka szkolna), Rozbudowa infrastruktury sportowej przy szkołach m.in. sal gimnastycznych czy krytej pływalni z zapleczem (również do użytku mieszkańców), Budowa nowoczesnego Centrum Pobytowego Aglomeracji Wrocławskiej (kampusu edukacyjnego), nakierowanego na projekty edukacyjne, konferencje, rekreacje, edukację regionalną. 	<ul style="list-style-type: none"> powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3, przyciągnięcie nowych mieszkańców z matymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia, aż do momentu zakończenia edukacji, poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach, wielopłaszczyznowy rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod kątem edukacyjnym, ruchowym, jak i psychologiczno-pedagogicznym, wzrost kompetencji językowych, zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, wzrost rozpoznawalności Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba miejsc w żłobkach (os.), liczba miejsc w przedszkolach (os.), liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów (szt.), liczba dzieci aktywnie uczestniczących w zajęciach psychologiczno-pedagogicznych (os.), wyniki egzaminów z języków obcych %), liczba jednostek z zapewnionym dostępem do pielęgniarki (szt.), liczba nowopowstałych obiektów sportowych (szt.), postępy w budowie kampusu (%).
	<p>3.2. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie warunków do poprawy dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, w tym m.in. psychiatry dziecięcego, psychologa dla wszystkich grup społecznych, Stworzenie koncepcji budowy Centrum Usługowo-Mieszkalnego dla osób starszych w formie dziennej i całonocnej, Utworzenie mieszkań interwencyjnych, dla osób w sytuacji kryzysowej (np. ofiar przemocy, tracących mieszkanie w pożarze), Poprawa dostępności do obiektów gminnych dla osób ze szczególnymi potrzebami m.in. po- 	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach, zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób, poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokole-

	<p>przez zniesienie barier architektonicznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> Wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samouczelnie przez gminę, Rozwój monitoringu miejskiego, Zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, wandalizmem i przestępczością, Aktywna współpraca z różnymi podmiotami, w celu zwiększenia bezpieczeństwa, Aktywna współpraca pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi. Realizacja „Programu opieki wychnieniowej” lub innych form wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych. 	<p>niowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> popieszczenie zdrowia mieszkańców Gminy, podniesienie poziomu bezpieczeństwa. 	<p>ringu miejskiego (szt.),</p> <ul style="list-style-type: none"> liczba kampanii przeprowadzonych w zakresie bezpieczeństwa publicznego (szt.), liczba organizacji współpracujących z Gminą w zakresie realizacji zadań własnych jednostki (szt.).
<p>3.3. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój oferty kulturalnej oraz organizacja zajęć dla młodzieży w godzinach popołudniowo-wieczornych, odpowiadającej na jej potrzeby, Rozwój oferty kulturalnej dla seniorów przy wykorzystaniu aktualnych zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji seniorów z obszarów wiejskich, Rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych, Dalsza przebudowa i rozbudowa świetlic wiejskich oraz wykorzystanie ich jako lokalnych centrów kultury i aktywności przy wsparciu animatorów, Aktywne włączenie mieszkańców do procesu zarządzania Gminą m.in. poprzez realizację Funduszu Sołeckiego i Budżetu Obywatelskiego, Utworzenie klubu spotkań do wykorzystania przez różne grupy społeczne w celu wymiany doświadczeń, m.in. dla matek z dziećmi. 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym, rozwój osobisty i kulturalny mieszkańców, dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej, integracja mieszkańców, podniesienie jakości życia, poprzez zwiększoną aktywność społeczną, zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców, zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba aktywności w ofercie młodzieżowej (szt.), liczba aktywności w ofercie senioralnej (szt.), liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów kulturalnych (szt.), liczba świetlic, na których odbywają się cykliczne zajęcia/spotkania dla mieszkańców (szt.), liczba projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego (szt.), liczba osób korzystających z klubu spotkań (os.).

<p>3.4. Rozwój sportowo-rekreacyjny Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzacja kultury fizycznej i zdrowego trybu życia wśród wszystkich grup wiekowych, m.in. poprzez systematyczną rozbudowę, dostosowywanie i modernizację bazy sportowej, • Wspieranie rozwoju dyscyplin sportowych w oparciu o potencjał i inicjatywy oddolne, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, • Budowanie kultury uprawiania sportu m.in. poprzez rozszerzenie oferty, promocję aktywnego stylu życia, spotkania z autorytetami w dziedzinie sportu, organizację warsztatów, wydarzeń lokalnych i ponadlokalnych, • Motywowanie do uprawiania sportu przez młodzież m.in. poprzez stworzenie systemu wsparcia, • Rozwój ścieżek edukacyjno-przyrodniczych dla mieszkańców i osób spoza Gminy, • Wykorzystanie nowoczesnych technologii przy rozwoju rekreacji m.in. poprzez połączenie systemu ścieżek rowerowych z aplikacjami typu geocaching, • Budowa i modernizacja placów zabaw, siłowni zewnętrznych i pozostałych stref aktywności. 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze sportowym i rekreacyjnym, • integracja mieszkańców, • zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców, również w grupie seniorów, • podniesienie jakości życia, poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną, • nowe formy odkrywania lokalnych walorów, przy wykorzystaniu form atrakcyjnych dla młodzieży, • poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy dzięki uczestnictwu w aktywności sportowo-rekreacyjnej, • zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.), • liczba mieszkańców z poszczególnych grup wiekowych korzystających z dostępnych form aktywności (os.), • liczba zorganizowanych spotkań z autorytetami w dziedzinie sportu (szt.), • liczba młodzieży objęta systemem wsparcia (os.), • liczba osób wykorzystujących nowoczesne technologie podczas uprawiania sportu i rekreacji w Gminie (os.), • długość nowych szlaków spacerowo-rowerowych (km), • liczba wybudowanych lub zmodernizowanych stref aktywności (szt.).
--	--	---	---

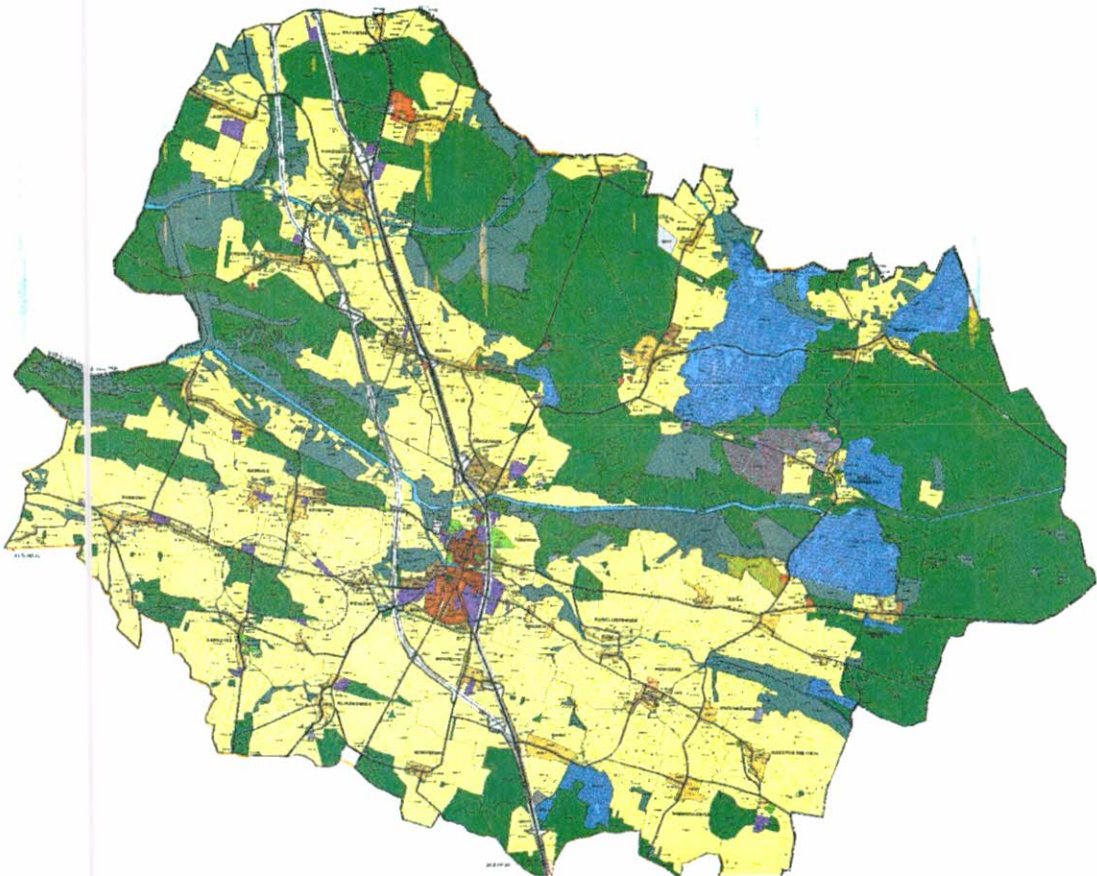
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Żmigród

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy wyróżnia się ośrodek miejski oraz obszary wiejskie.

Ośrodek miejski – Żmigród należy do małych miast z dominacją funkcji centralnych przy niewielkim udziale funkcji specjalizowanych (głównie przemysłowych), pomimo korzystnego położenia komunikacyjnego i drogi S5. Miasto skupia około 44% populacji Gminy. W obrębie terenów osadniczych w granicach Miasta dominują tereny przemysłowe. Cechą charakterystyczną w zagospodarowaniu osadniczym Miasta jest także mały udział terenów rekreacyjnych. Dzięki przebiegającej na zachód od Miasta drodze ekspresowej S5, tranzytowy ruch komunikacyjny nie przebiega przez miasto, co wpływa zarówno na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza jak i hałasu.

Obszary wiejskie – charakteryzują się silnie rozdrobnionym osadnictwem, a w ich strukturze dominują miejscowości i wsie, w których liczba mieszkańców nie przekracza 200 osób. Obszary te wyróżniają się większym udziałem terenów komunikacyjnych oraz stosunkowo dużą powierzchnią terenów rekreacyjnych w porównaniu do miasta. Wiejskie jednostki osadnicze takie jak Korzeńsko, Radziadz i Kaszyce Milckie ze względu na ich wielkość oraz oddalenie od ośrodka miejskiego mogą tworzyć drugorzędne (wspomagające) ośrodki usługowe w Gminie.

Ważnym elementem w zakresie struktury Gminy Żmigród jest przebiegająca przez jej środkową część, w układzie południkowym, droga ekspresowa S5 oraz w układzie równoleżnikowym rzeka Barycz. Dodatkowo w północnej części, również ze wschodu na zachód przepływa rzeka Orla. Zauważa się różnice w części zachodniej i wschodniej, m.in. w zakresie rozwoju systemu ścieżek rowerowych – po zachodniej stronie S5 jest ich dużo mniej. Ponadto, część wschodnia oraz południowa (z wyjątkiem obszaru wokół drogi wojewódzkiej nr 359) jest objęta różnorodnymi formami ochrony przyrody, głównie ze względu na dolinę Baryczy i Orli. Obszary te w większości stanowią lasy oraz na wschodzie stawy.

Ryc. 6. Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Żmigród

Źródło: System Informacji Przestrzennej Gminy Żmigród

W strukturze użytkowania terenów dominuje przestrzeń rolnicza, pomimo mało sprzyjających warunków siedliskowych na obszarze Gminy. Na terenach wiejskich obejmuje ona ponad 62% ogólnej powierzchni gruntów, a w mieście 67,5%. W przestrzeń rolniczą wlicza się grunty orne, sady, łąki, pastwiska, stawy i rowy. Udział lasów i terenów zadrzewionych w mieście wynosi około 5,5%, a na terenach wiejskich – ponad 31%. Tereny zabudowane w mieście to 16,5% powierzchni Gminy, a na wsi zaledwie 1,55%. Tereny komunikacyjne stanowią niecałe 8% zagospodarowania miasta i niecałe 3% terenów wiejskich. Wody zajmują ponad 2% powierzchni miasta i tylko 0,66% powierzchni obszarów wiejskich. Pozostały udział dotyczy nieużytków.

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Żmigród jest podstawowym dokumentem kreującym politykę przestrzenną. Od przyjęcia dokumentu w 2007 roku, Studium było zmieniane kilkanaście razy, ostatnio w 2020 roku.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa z zakresu gospodarki przestrzennej, konieczne jest wykonywanie oceny aktualności dokumentu i przekazywanie jej wyników Radzie Miejskiej, co najmniej raz w okresie trwania kadencji. Następnie podejmowana jest uchwała w sprawie aktualności Studium i w razie potrzeby jego aktualizacja.

Na potrzeby oceny aktualności i przyszłych zmian Studium, w 2016 roku przygotowano Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Biorąc pod uwagę trendy społeczne i gospodarcze określono stopień zaspokojenia potrzeb w ramach aktualnie wyznaczonych terenów pod określone rodzaje zabudowy. Wśród wniosków, które należy uwzględnić w prowadzeniu dalszej polityki przestrzennej znalazły się następujące:

- 1) Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową może być zaspokajane w obrębie obszarów wyznaczonych w obowiązującym Studium;
- 2) Zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną (w tym również magazynową i składową) nie może być zaspokojone na obszarach inwestycyjnych wyznaczonych w obowiązującym Studium. Dla potrzeb prawidłowego rozwoju Gminy niezbędne jest wyznaczenie nowych terenów zabudowy produkcyjnej;
- 3) Zapotrzebowanie na zabudowę usługową, w tym usługi publiczne, obsługę komunikacji samochodowej oraz tereny sportowe i zieleni urządzonej, nie może być zaspokojone na obszarach inwestycyjnych wyznaczonych w obowiązującym Studium;
- 4) W uzasadnionych przypadkach jest możliwe wyznaczenie nowych terenów infrastruktury technicznej, służącej do obsługi terenów zabudowy lub do realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 5) Większość zabudowy, służącej produkcji rolnej i leśnej, w tym zwłaszcza zabudowy zagrodowej, może być realizowana na terenach zainwestowania wiejskiego, wyznaczonych w obowiązującym Studium. W uzasadnionych przypadkach jest możliwe wyznaczenie nowych terenów produkcji rolnej (w tym rybackiej oraz zabudowy zagrodowej), dla potrzeb rolników posiadających znaczny areał gruntów.

Dodatkowo, kształtowanie polityki przestrzennej Gminy powinno odbywać się w oparciu o następujące zasady:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy;
- harmonijnego i skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony tradycji i kultury regionu;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

W okresie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029, rekomenduje się rozpoczęcie prac nad nowym Studium, które dostosowane będzie do aktualnej sytuacji Gminy, również w części uwarunkowań (dokument obecnie zmieniany jest głównie w części kierunkowej). Dodatkowo przyjmować należy sukcesywnie kolejne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, szczególnie na obszarach które z różnych przyczyn należy chronić przed niekontrolowaną zabudową, a także dla lokalizacji obiektów użyteczności publicznej np. ścieżek rowerowych czy terenów rekreacyjnych.

5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów na obszarze Gminy Żmigród, ale są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) czy Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

W Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

Cel rozwojowy 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu

Cel rozwojowy 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych

Cel rozwojowy 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego

Cel rozwojowy 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

Cel rozwojowy 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu

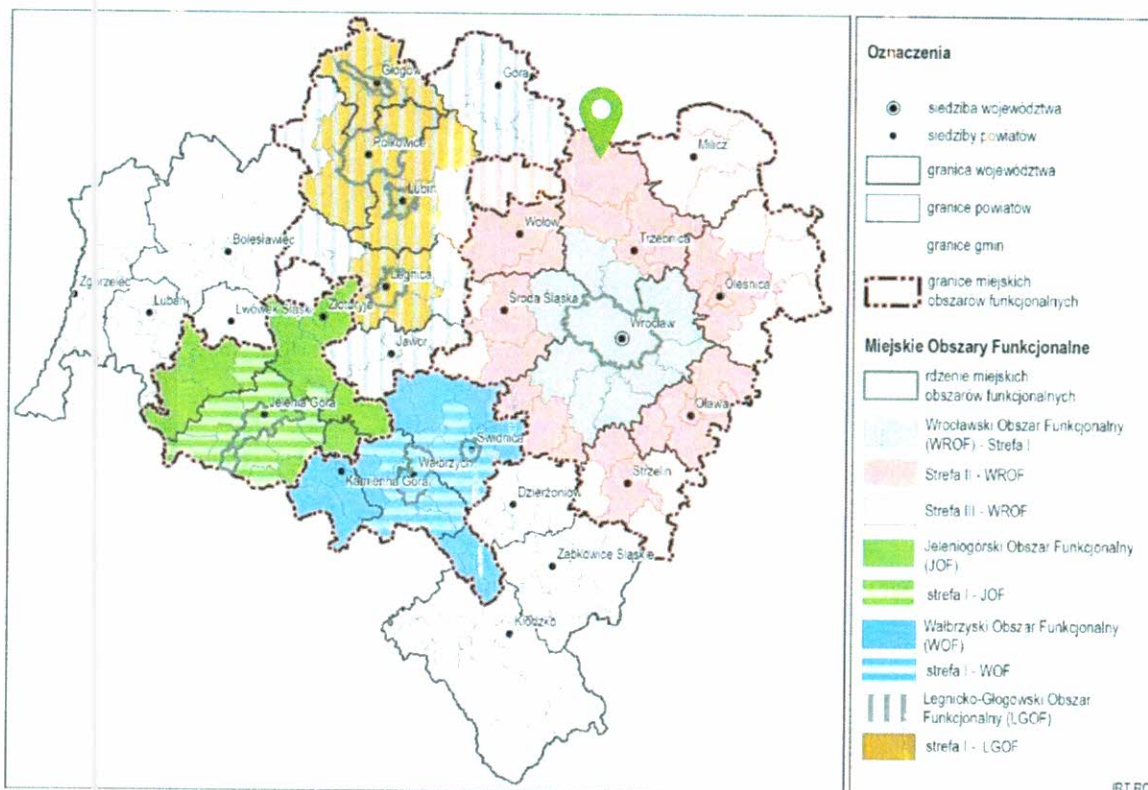
Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 ze Strategią rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku.

Tabela 2 Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami rozwoju województwa dolnośląskiego

Cele Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku	Cele Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu 1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów 1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki 1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu 1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich	1. Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska z zachowaniem ładu przestrzennego 1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy 1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej 1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych 1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej 2. Rozwój przedsiębiorczości i turystyki na obszarze Gminy 2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy 2.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy 2.3. Ochrona dziedzictwa lokalnego 2.4. Wielopłaszczyznowa promocja Gminy 3. Wysoka jakość usług społecznych i aktywizacja mieszkańców 3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji
2. Poprawa jakości i dostępności usług	1. Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska

<p>publicznych</p> <p>2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej</p> <p>2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych</p> <p>2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych</p>	<p>z zachowaniem ładu przestrzennego</p> <p>1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy</p> <p>1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p> <p>3. Wysoka jakość usług społecznych i aktywizacja mieszkańców</p> <p>3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</p> <p>3.2. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych</p> <p>3.3. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>3.4. Rozwój sportowo-rekreacyjny Gminy</p>
<p>3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich</p> <p>3.2. Wzrost społecznej integracji</p> <p>3.3. Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy</p> <p>3.4. Poprawa efektywności kształcenia</p> <p>3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami</p> <p>3.6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych</p>	<p>1. Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska z zachowaniem ładu przestrzennego</p> <p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p> <p>2. Rozwój przedsiębiorczości i turystyki na obszarze Gminy</p> <p>2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy</p> <p>3. Wysoka jakość usług społecznych i aktywizacja mieszkańców</p> <p>3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</p> <p>3.2. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych</p> <p>3.3. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego</p> <p>3.4. Rozwój sportowo-rekreacyjny Gminy</p>
<p>4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego</p> <p>4.1. Poprawa stanu środowiska</p> <p>4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska</p> <p>4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi</p> <p>4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego</p> <p>4.6. Rozwój gospodarki cyrkularnej</p>	<p>1. Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska z zachowaniem ładu przestrzennego</p> <p>1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p> <p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p> <p>1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</p> <p>2. Rozwój przedsiębiorczości i turystyki na obszarze Gminy</p> <p>2.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy</p> <p>2.3. Ochrona dziedzictwa lokalnego</p>
<p>5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu</p> <p>5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej</p> <p>5.2. Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych</p> <p>5.3. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej</p>	<p>1. Zrównoważony rozwój infrastruktury i środowiska z zachowaniem ładu przestrzennego</p> <p>1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy</p> <p>1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</p> <p>2. Rozwój przedsiębiorczości i turystyki na obszarze Gminy</p> <p>2.4. Wielopłaszczyznowa promocja Gminy</p>

Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego wskazuje również obszary interwencji, które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Wymiar regionalny reprezentuje w szczególności Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Obszary interwencji (Obszary Funkcjonalne) będą stanowić podstawę pozwalającą powiązać cele rozwojowe Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego z typami poszczególnych obszarów.

Ryc. 7 Obszary funkcjonalne województwa dolnośląskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Gmina Żmigród została zaliczona do Strefy II Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF). Dla tego obszaru, zidentyfikowano w Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 8 priorytetowych celów ukieńkowanych terytorialnie, wraz z przypisaniem im rangi od 1 do 8 w zależności od istotności (1 to cel najistotniejszy).

Przy opracowywaniu Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 brano pod uwagę powyższe zapisy. Poniżej przedstawiono cele operacyjne Strategii wojewódzkiej, które są szczególnie istotne dla Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, wraz z odpowiadającymi im celami strategii gminnej.

Tabela 3 Kluczowe cele dla WrOF w zestawieniu z celami Gminy Żmigród

Wrocławski Obszar Funkcjonalny		Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki	Cel operacyjny 3.1., w tym kierunek działań: <ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowoczesnego Centrum Pobytowego Aglomeracji Wrocławskiej (kampusu edukacyjnego), nakierowanego na projekty edukacyjne, konferencje, rekreację, edukację regionalną.
	1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu	Cel operacyjny 1.4., w tym kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> • Dalsza rewitalizacja i zagospodarowanie zdegradowanych terenów publicznych, w tym zwiększenie powierzchni terenów zieleni, • Poprawa estetyki miasta i Gminy (m.in. małej architektury, zielonej infrastruktury), • Rozwój błękitnej infrastruktury na terenie miasta i Gminy (w tym odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych).
1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich		
2. Poprawa jakości i do-	2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych	Cel operacyjny 3.3., w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój oferty kulturalnej przy wykorzystaniu aktual-

stępnosci usług publicznych		nych zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji seniorów z obszarów wiejskich, <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych.
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnościami	Cel operacyjny 3.2., w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie koncepcji budowy Centrum Usługowo-Mieszkalnego dla osób starszych, • Stworzenie bazy aktywizacji i opieki nad seniorami m.in. Dziennego Domu Opieki lub form pokrewnych.
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.1. Poprawa stanu środowiska 4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi	Cel operacyjny 1.3., w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie inicjatyw proekologicznych wśród mieszkańców (m.in. dotacje na wymianę pieców, budowę instalacji fotowoltaicznych, zbiorniki małej retencji), • Dalszy rozwój infrastruktury transportu niskoemisyjnego (ścieżek rowerowych, punktów przesiadkowych, komunikacji zbiorowej), • Monitoring stanu bieżącego utrzymania rzek i innych cieków wodnych, współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi (Wody Polskie i spółki wodne), • Zwiększenie odporności środowiska na zmiany klimatu m.in. poprzez zwiększenie terenów biologicznie czynnych, wprowadzanie zadrzewień.
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu	5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej	Cel operacyjny 1.1., w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Dalsza rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem zachodniej części Gminy, • Współpraca z różnymi jednostkami (w tym z innymi jst) w celu realizacji projektu „Rowerowej S5”.

Źródło: Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji w okresie realizacji Strategii będą m.in. program rewitalizacji, który należy dostosować do przepisów ustawy o rewitalizacji, a także program opieki nad zabytkami, czy programy jednoroczne. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego Gmina będzie aktualizowała lub stworzy nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat trzebnicki. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina Żmigród będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem (Smart City), wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Miejskiego, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w Gminie. Dodatkowo przewiduje się podejmowanie działań w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał Rady Miejskiej i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na jej podstawie uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje o stanie realizacji działania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakim stopniu został osiągnięty założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Żmigród na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Dolnośląskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023) oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Fundusz Solidarnościowy, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Mieszkanie+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Miejskiego w Żmigrodzie oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem trzebnickim, województwem dolnośląskim i ich jednostkami organizacyjnymi, a także związkami międzygminnymi, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których członkiem jest Gmina Żmigród. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np.

w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z uchwałą nr 0007/XXIII.315.2021 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żmigród na rok 2021 i lata następne, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2029, wyniesie około 51 mln zł.

SPIS TABEL

Tabela 1 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych	18
Tabela 2 Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami rozwoju województwa dolnośląskiego	40
Tabela 3 Kluczowe cele dla WroF w zestawieniu z celami Gminy Żmigród	42

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Zmiany liczby ludności w Gminie Żmigród w latach 2010-2019	8
Ryc. 2. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Żmigród na lata 2020-2029	13
Ryc. 3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie Gminy Żmigród	16
Ryc. 4. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych	17
Ryc. 5. Główne priorytety rozwoju Gminy Żmigród według ankietowanych	19
Ryc. 6. Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Żmigród	36
Ryc. 7. Obszary funkcjonalne województwa dolnośląskiego	42

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Żmigrodzie
mgr inż. Jan Czyżowski

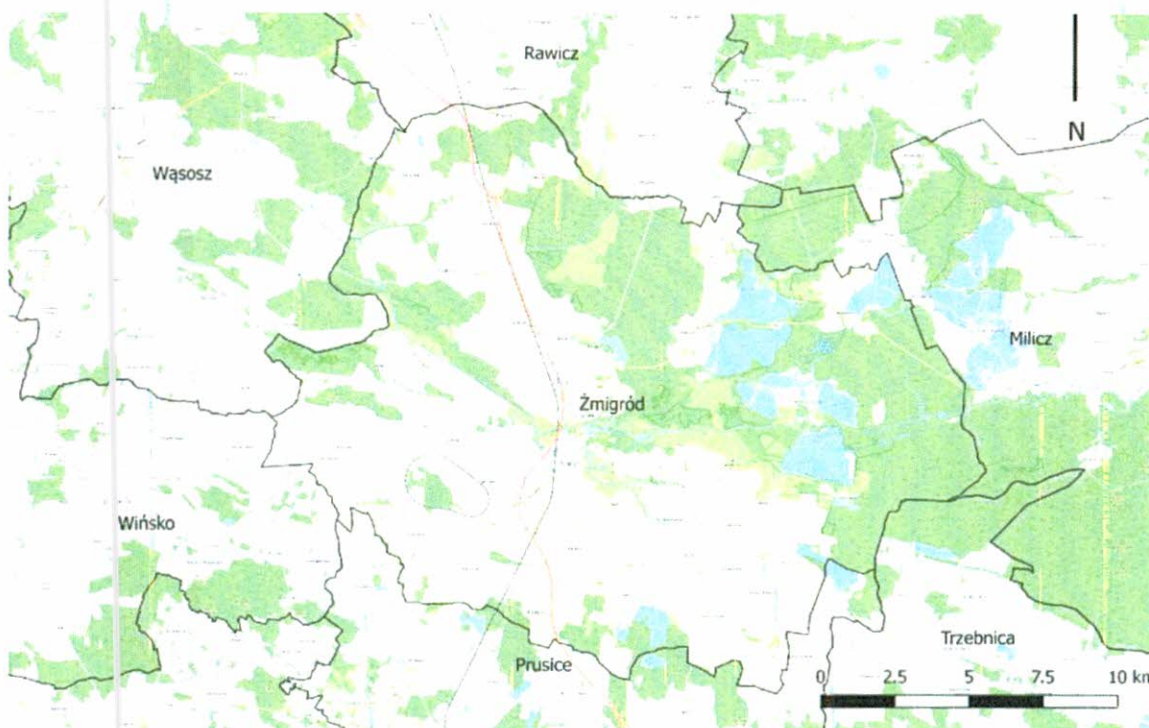

ZAŁĄCZNIKI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Żmigród położona jest w powiecie trzebnickim, w województwie dolnośląskim w dolinie rzeki Baryczy. Graniczy z gminami: Milicz (powiat milicki), Prusice (powiat trzebnicki), Rawicz (powiat rawicki), Trzebnica (powiat trzebnicki), Wąsosz (powiat górowski), Wińsko (powiat wołowski). Jej całkowita powierzchnia wynosi 292 km² i składa się na nią 30 sołectw: Barkowo, Borek, Borzęcin, Bychowo, Chodlew, Dębno, Dobrosławice, Garbce, Gatka, Grądzik, Kanclerzowice, Karnice, Kaszyce Milickie, Kędzie, Kliszkowice, Korzeńsko, Książęca Wieś, Laskowa, Łapczyce, Morzęcino, Niezgoda, Osiek, Powidzko, Przedkowice, Przywsie, Radziądz, Ruda Żmigrodzka, Sanie, Węglewo, Żmigrodek.

Ryc. 8 Mapa Gminy Żmigród

Źródło: wykonanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Żmigród charakteryzuje się dobrym położeniem geograficznym na trasie Poznań-Wrocław. Przez jej teren przebiega droga ekspresowa S5 wraz z trzema węzłami w Żmigrodzie, Żmigrodzku i Korzeńsku. Droga ekspresowa umożliwia dojazd do Wrocławia w około 40 minut, a do Poznania w około 1 godzinę i 25 minut. Oprócz tego na terenie Gminy znajdują się drogi wojewódzkie nr 339, 359 i 439 oraz 18 dróg powiatowych o łącznej długości 112,9 km.

Udogodnieniem związanym z transportem na terenie Gminy Żmigród jest kolej. W miejscowości Żmigród znajduje się stacja kolejowa, a w miejscowościach Garbce i Korzeńsko przystanki kolejowe. Połączenia odbywają się co godzinę na trasie Poznań-Wrocław na linii E-59 w obu kierunkach.

Gmina Żmigród nie organizuje transportu zbiorowego we własnym zakresie, choć dostrzega się taką potrzebę. Część miejscowości jest całkowicie wykluczona komunikacyjnie.

1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Najważniejszym dokumentem z zakresu planowania przestrzennego jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Studium dla Gminy Żmigród uchwalono w 2001 roku. Dokument zmieniano łącznie 14 razy w różnym stopniu. Z kolei ostatnia ocena aktualności SUIKZP dokonana została w 2016 roku i przyjęta uchwałą nr 0007/XVI/115/2016 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 10 lutego 2016 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Żmigród.

W SUIKZP wyznaczona została powierzchnia terenów planowanych:

- pod zabudowę mieszkaniową – 1 558,6884 ha,
- na usługi – 50,2517 ha,
- pod usługi sportu i rekreacji – 54,2400 ha,
- pod zabudowę związaną z przemysłem i działalnością gospodarczą – 557,6233 ha.

Tabela 4 Tereny przeznaczone pod zabudowę w SUIKZP w podziale na obręby

Obręb	Przeznaczenie w SUIKZP			
	zabudowa mieszkaniowa	usługi	usługi sportu i rekreacji	działalność gospodarcza i przemysłowa
Barkowo	90,43	-	-	9,98
Borek	46,30	-	-	0,00
Borzęcin	63,12	2,58	1,43	54,68
Bychowo	62,25	-	-	6,37
Chodlewo	39,85	-	0,86	2,59
Dębno	61,48	31,65	1,37	10,52
Dobrosławice	36,33	-	1,53	-
Garbce	32,61	2,18	1,39	95,96
Gatka	36,93	-	21,23	-
Grądzik	15,22	0,34	-	1,15
Kancierzowice	27,48	-	-	-
Karnice	21,79	0,71	0,73	9,22
Kaszyce Milickie	37,33	-	0,74	9,37
Kędzie	52,30	-	-	4,07
Kliszkowice	21,96	-	1,61	6,41
Korzeńsko	69,46	-	-	59,71
Książęca Wieś	35,66	-	-	-
Laskowa	34,79	-	1,56	53,14
Łapczyce	35,11	-	0,84	11,82
Morzęcino	18,03	-	-	-
Niezgoda	53,39	-	-	-
Osiek	82,87	0,31	-	-
Powidzko	43,32	-	-	-
Przedkowice	16,67	-	-	-
Przywsie	30,73	-	-	-
Radziądz	92,76	3,13	4,11	-
Ruda Żmigrodzka	36,48	2,58	-	60,86
Sanie	61,00	2,58	-	60,86
Węglewo	10,84	-	0,65	-
Żmigródek	75,18	-	2,87	-
Żmigród	217,00	4,18	13,32	100,90
razem	1 558,69	50,25	54,24	557,62

Źródło: dane uzyskane z Urzędu Miejskiego

Zagrożeniem związanym z planowaniem i zagospodarowaniem w Gminie jest duża ilość terenów mieszkaniowych i przemysłowych leżących w obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią ze względu na swoje położenie w dolinie rzeki Baryczy.

Aktami prawa miejscowego regulującymi gospodarkę przestrzenną na poziomie lokalnym są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Żmigród obejmują one 25,5% powierzchni Gminy. Wydane zostały dla miejscowości: Barkowo, Borzęcin, Dębno, Garbce, Gatka (skła-

dowisko odpadów komunalnych), Jamnik (oraz tereny przyległe położone w obrębach Kanclerzowice i Osiek), Łapczyce, Radziądz, Żmigród, Węglewo.

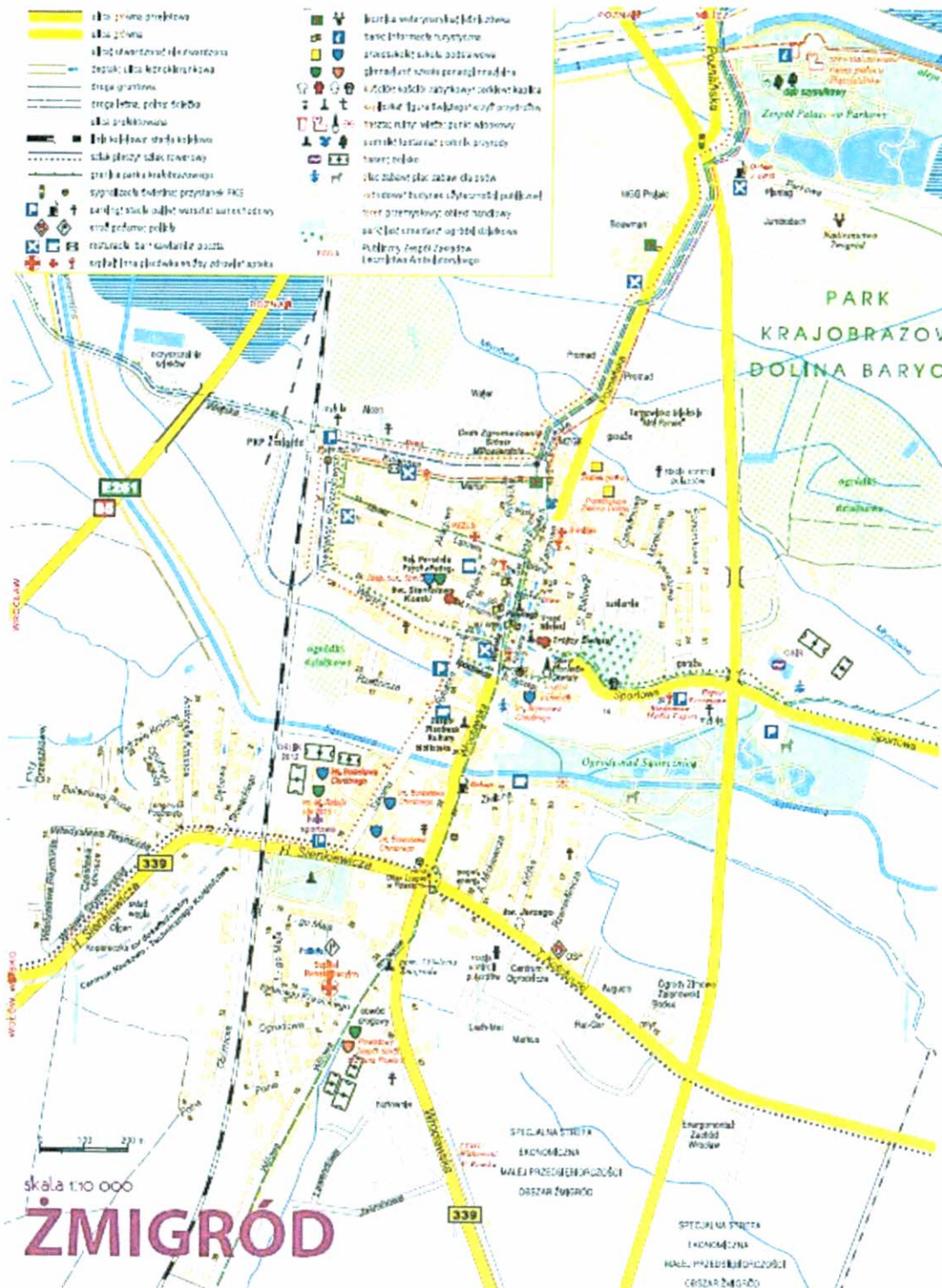
Dla terenów, które nie są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, gospodarka przestrzenna kreowana jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się liczby wydanych decyzji w Gminie Żmigród i w powiecie trzebnickim w latach 2015-2018. Zauważyć można duży skok w liczbie wydanych decyzji w Gminie Żmigród po roku 2015. Od 2016 roku liczba ta utrzymuje się na podobnym poziomie. Zastosowanie wskaźnika wydanych decyzji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców pozwala porównać sytuację Gminy na tle powiatu. Od 2016 roku, w Gminie Żmigród wydawanych jest zdecydowanie więcej decyzji o warunkach zabudowy w stosunku do powiatu trzebnickiego.

Tabela 5 Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2015-2018

			2015	2016	2017	2018
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Żmigród		63	106	108	104
	powiat trzebnicki		425	462	410	413
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Żmigród		4,25	7,20	7,33	7,08
	powiat trzebnicki		5,08	5,50	4,85	4,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu podnoszenia jakości przestrzeni publicznej, utworzony został Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016-2020, w ramach którego wyznaczone zostały tereny zdegradowane na terenie Gminy oraz obszary objęte rewitalizacją. Jako obszary zdegradowane uznano obszary zurbanizowane sołectw: Kanclerzowice, Karnice, Kliszkowice. Za obszar zdegradowany należy także uznać miasto Żmigród ze względu na występujące problemy społeczne oraz nakładające się problemy z pozostałych analizowanych sfer. Obszarem rewitalizacji objęto fragment miasta Żmigród. Wynosi on z zabudową mieszkaniową 1,42 km², co stanowi 0,49% udziału w powierzchni Gminy Żmigród. Omiawiany obszar rewitalizacji zamieszkały jest przez 27,61% mieszkańców Gminy Żmigród.

Ryc. 9 Obszar rewitalizacji w Mieście Żmigród

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016-2020

Jako przykładowe zadania realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji można wyróżnić:

1. Zagospodarowanie terenu wokół wieży ciśnień – zrealizowane przez Gminę Żmigród,
2. Przebudowa budynku przedszkola w Żmigrodzie – zrealizowane przez Gminę Żmigród,
3. Zagospodarowanie terenu w rejonie ul. Zamkowej i Batorego w Żmigrodzie – zrealizowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Żmigrodzie.

ŻMIGRÓD

**ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI
PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ
GMINY ŻMIGRÓD**

SPIS TREŚCI

<u>CZEŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY</u>	50
1.1. <u>Informacje ogólne</u>	50
1.2. <u>Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne</u>	51
1.3. <u>Walory przyrodnicze i kulturowe</u>	54
<u>CZEŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY</u>	58
2.1. <u>Gospodarka lokalna i rynek pracy</u>	58
2.2. <u>Infrastruktura i środowisko</u>	60
<u>Infrastruktura drogowa</u>	60
<u>Urządzenia sieciowe</u>	61
<u>Gospodarka odpadami</u>	62
<u>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</u>	63
2.3. <u>Stan finansów samorządowych</u>	64
<u>Wykonanie budżetu</u>	64
<u>Struktura dochodów i wydatków</u>	66
<u>Potencjał inwestycyjny</u>	68
<u>CZEŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY</u>	70
3.1. <u>Demografia</u>	70
3.2. <u>Kapitał społeczny</u>	72
<u>Przedszkola i żłobki</u>	72
<u>Edukacja szkolna</u>	73
<u>Kultura i sport</u>	77
<u>Bezpieczeństwo publiczne</u>	79
<u>Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne</u>	79
<u>Partnerzy Gminy</u>	80
3.3. <u>Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</u>	81

1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe

Obszary posiadające wyjątkowe walory przyrodnicze, często obejmowane są różnorodnymi formami ochrony. Na terenie Gminy Żmigród wyróżnia się wiele obszarów ochrony przyrody, uwarunkowanych położeniem w dolinie rzeki Baryczy, a wśród nich:

- **Park Krajobrazowy Dolina Baryczy** – obszar ten został wyznaczony w celu zachowania doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy** – obszar ten wyróżniają podmokłe tereny, torfowiska, lasy łąkowe, grądy, olsy i łąki, a także zróżnicowane gatunki flory i fauny, zwłaszcza liczne są tutaj ptaki, z których większość to gatunki łąkowe.

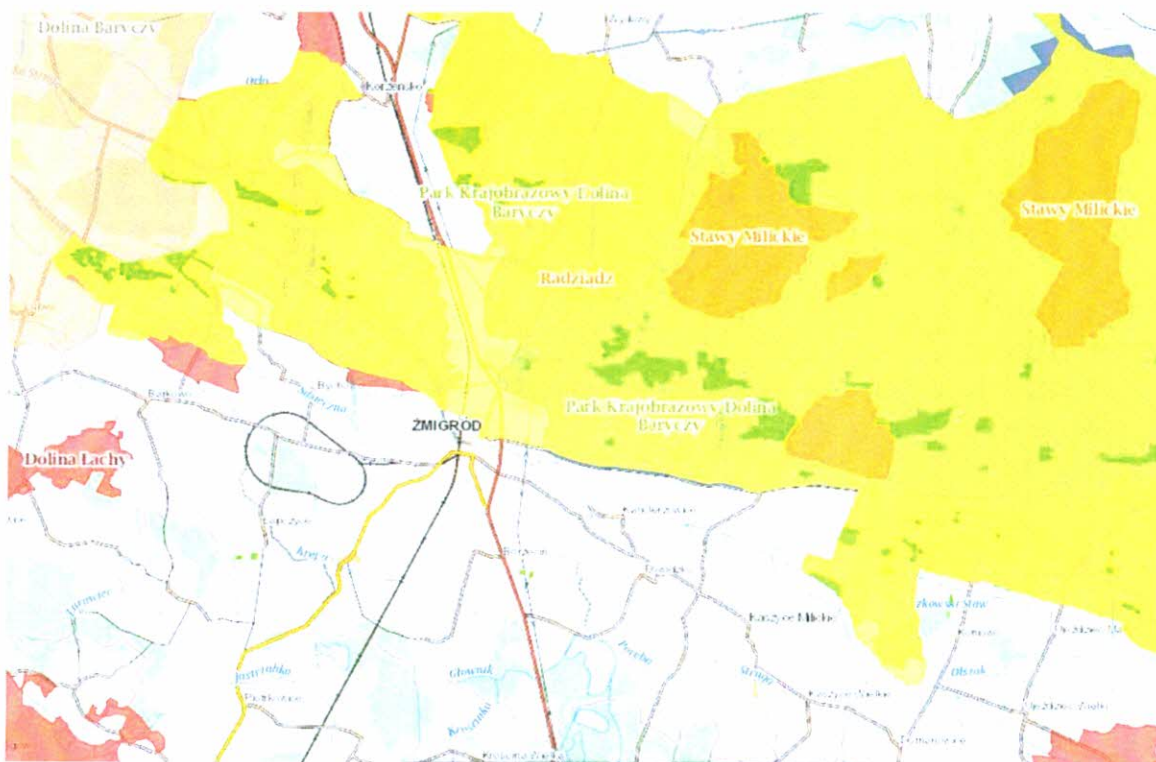
Wyznaczone zostały także 3 obszary Natura 2000:

- **Dolina Łachy** – obszar objęty ochroną dyrektywy siedliskowej,
- **Ostoja nad Baryczą** – obszar objęty ochroną dyrektywy siedliskowej,
- **Dolina Baryczy** – obszar ochrony dyrektywy ptasiej,

oraz 3 rezerwaty przyrody:

- **Fadziądz** – celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych cennych fragmentów lasu dębowego o cechach zespołu naturalnego,
- **Stawy Milickie** – celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wielu szczególnie cennych i rzadkich gatunków ptaków oraz fragmentów środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania i odpoczynku, a także innych gatunków zwierząt, roślin i ich siedlisk,
- **Olszyny Niezgodzkie** – celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego obszaru bagiennych olszyn w zasięgu rzeki Ługi.

Na terenie Gminy Żmigród zlokalizowane są również pomniki przyrody, wśród których wyróżnia się jednoobiektowe pomniki przyrody ożywionej, czyli drzewa gatunku dąb szypułkowy i cis pospolity. Ostatnią formą ochrony przyrody jaka znajduje się w Gminie i jednocześnie najczęściej występującą są użytki ekologiczne wyznaczone ze względu na występowanie siedlisk przyrodniczych i stanowisk rzadkich lub chronionych gatunków.

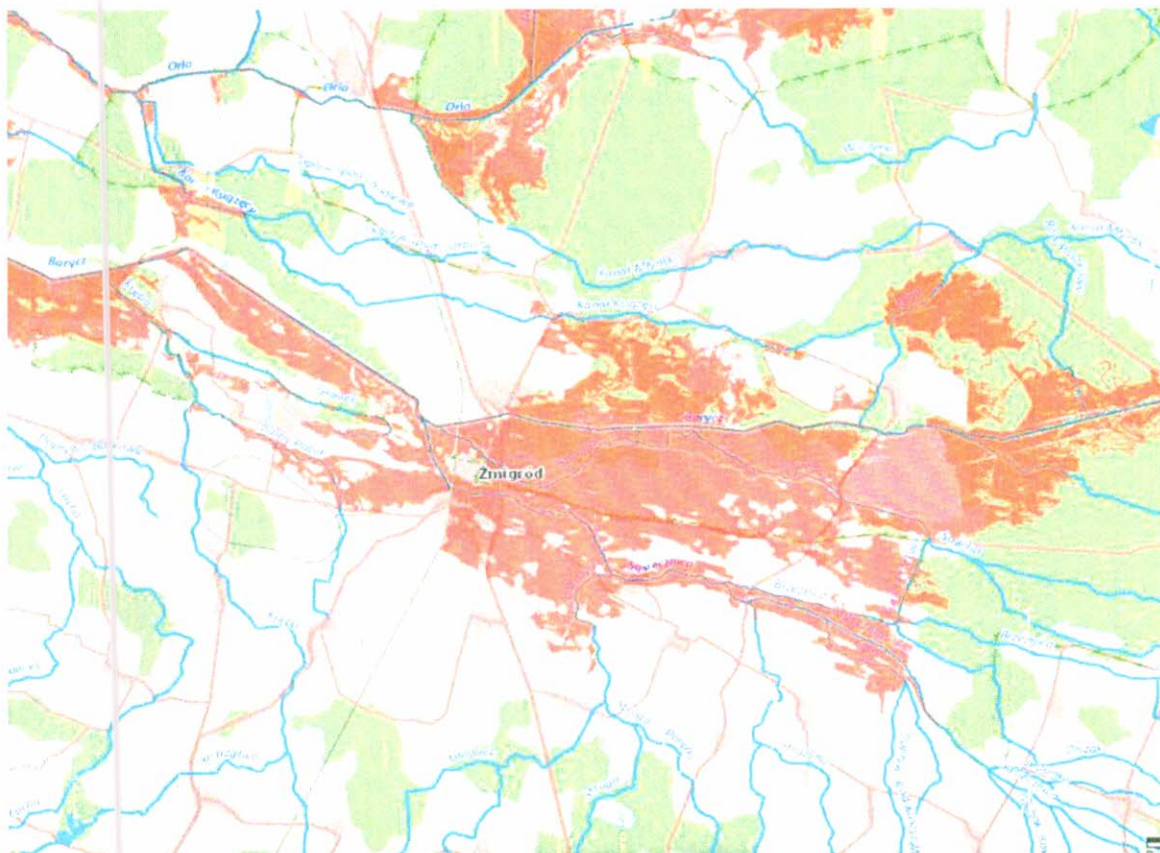

Ryc. 10 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Żmigród

Źródło: Geoserwis

Gmina położona jest na obszarze zlewni głównego ciek północnej części Dolnego Śląska rzeki Barycz, będącej największym prawobrzeżnym dopływem Górnej i Środkowej Odry. W Planie przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy określony został stopień zagrożenia wystąpieniem suszy. Region wodny Środkowej Odry w największej części położony jest na obszarze zagrożonym suszą w stopniu znacznym oraz wysokim (odpowiednio 37% i 35%). Niespełna 14% to obszary zagrożone suszą w stopniu bardzo wysokim, a 13% w stopniu umiarkowanym. Zlewnia bilansowa rzeki Barycz zidentyfikowana została jako najbardziej zagrożona wystąpieniem wszystkich typów suszy spośród zlewni zarządzanych przez RZGW we Wrocławiu (aż 37% obszaru zaklasyfikowane do terenów o bardzo wysokim stopniu zagrożenia).

Gmina ze względu na swoje położenie w dolinie rzeki Baryczy jest narażona na występowanie powodzi. Tereny objęte ryzykiem powodziowym przedstawione zostały na poniższej mapie.

Ryc. 11 Wstępna ocena ryzyka powodziowego na terenie Gminy Żmigrod

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP

Walory kulturowe związane są z historią ziemi żmigrodzkiej, która sięga bardzo zamierzchłych czasów. Najstarsze źródła dowodzą istnienia osady będącej dziś miastem Żmigrod już w III okresie epoki brązu. Prawdopodobnie rzekę Barycz przecinała słynna rzymska droga handlowa prowadząca w stronę Bałtyku, a właśnie w okolicach Żmigrodu możliwa była przeprawa przez nią. Obszar jako Gmina po raz pierwszy wspomniany był w 1155 roku przez papieża Hadriana IV jako Zunigrod. Z kolei miasto Żmigrod lokowane było przez księcia wrocławskiego Henryka III w 1253 roku.

Centrum Żmigrodu zachowało się w średniowiecznym układzie o kształcie zbliżonym do owalu z prostokątnym rynkiem i odchodzącymi od niego ulicami zbiegającymi się w miejscach, gdzie niegdyś znajdowały się bramy miejskie. Na rynku zlokalizowany jest gmach Urzędu Miejskiego wybudowany w 1930 roku. Warta uwagi jest również kolumna maryjna powstała w 1873 roku, a atrakcją turystyczną stanowi podświetlana fontanna.

W 2020 roku uchwalony został Gminny Program Opieki nad Zabytkami. Ze względu na liczebność obiektów objętych ochroną konserwatorską utworzony został zeszyt uzupełniający SUIKZP zbierający wszystkie obiekty w jednym woluminie. Ponadto zabytki znajdujące się na terenie Gminy ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Żmigrod.

Wśród najciekawszych zabytków i miejsc wartych odwiedzenia w Gminie Żmigrod wyróżnia się:

- Zespół Pałacowo-Parkowy – głównym elementem Zespołu są ruiny zamku, wzmiankowanego po raz pierwszy w 1296 roku, następnie wyróżnia się baszta z 1560 roku, która zachowała się w całości jako najstarsza budowla zespołu oraz romantyczny park powstały na przełomie XVIII i XIX wieku na powierzchni 15 ha, na terenie parku znajduje się staw, 2 pomniki przyrody, zabytkowy żelazny maszt na chorągwie oraz dawna oranżeria,
- kościół parafialny p.w. Świętej Trójcy w Żmigrodzie – wybudowany w latach 1596-1607 na miejscu drewnianej świątyni, wewnątrz znajduje się wiele zabytków m.in.: obrazy („Pokłon

Trzech Króli” z XVIII w, „Św. Wincenty a Paulo” z 1854 roku, „Opłakiwanie” z XIX wieku), rzeźby (św. Florian z ok. 1750, św. Jan Nepomucen z ok. 1750 roku, Matka Boska Bolesna i św. Józef z dzieciątkiem z ok. 1715 roku), chrzcielnica w początku XVIII w., neogotycka krypta marmurowa z II poł. XIX w,

- barokowy kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wybudowany w latach 1722-1723 w Korzeńsku,
- barokowy kościół p.w. św. Jana Nepomucena z 1726 roku w Bychowie,
- barokowy kościół parafialny św. Karola Boromeusza we wsi Radziądz wybudowany w latach 1727-1735,
- barokowy kościół p.w. św. Marcina z 1787 roku w Barkowie,
- barokowo-klasycystyczny kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela wybudowany w latach 1787-1788 we wsi Powidzko, w jego wnętrzu znajduje się najstarsza rzeźba Doliny Baryczy (drewniany krucyfik z XIV wieku),
- kościół poewangelicki św. Stanisława Kostki w Żmigrodzie – wybudowany w latach 1854-1858, ozdobiony marmurowym ołtarzem oraz witrażami,
- wieżę ciśnień – pochodzi z 1906 roku, stanowi najwyższy punkt miasta i jednocześnie stała się symbolem Żmigrodu,
- dom szachulcowy z końca XVIII wieku w Grądziku,
- domy o konstrukcji szkieletowej i punkt widokowy na Staw Niezgoda we wsi Niezgoda,
- krzyż pokutny postawiony przez zabójcę w miejscu zbrodni we wsi Osiek,
- kamień graniczny we wsi Przywsie.

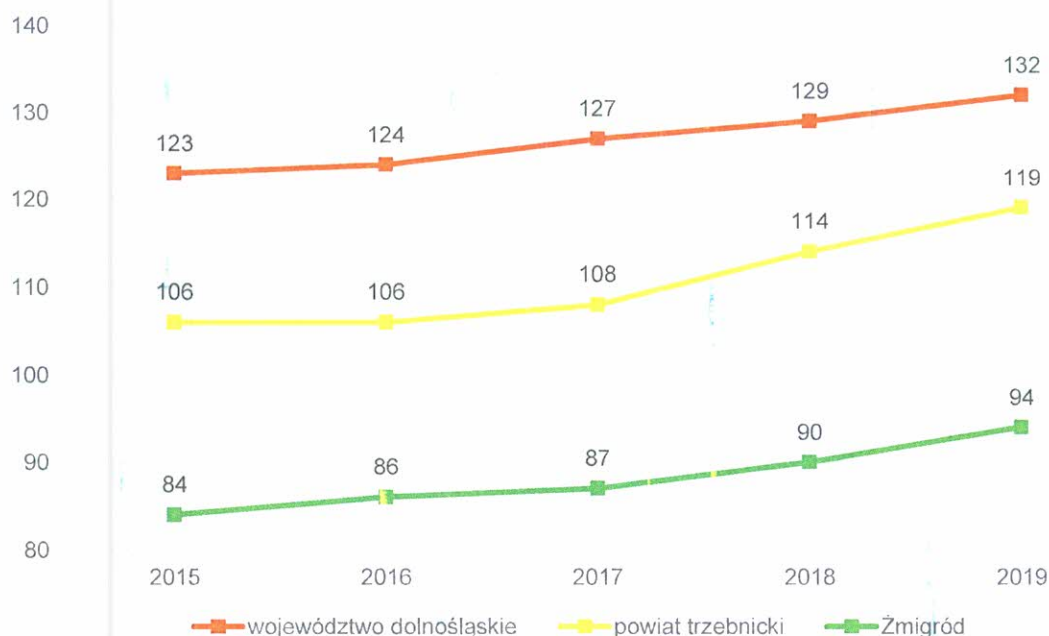
Z historią Żmigrodu związane jest wiele legend zebranych w książce „Dolina Baryczy – legendy, zabytki, kultura”, a jedna z ważniejszych opowiada o tym jak chłopiec uwolnił wioskę od potwora, którym był wielki wąż o łbie smoka. Od legendy tej wywodzi się obecna nazwa Gminy. W związku z tym smok stał się znakiem rozpoznawczym Żmigrodu, a jego wizerunki przedstawione w humorystycznych wersjach rozlokowane zostały w różnych jej częściach.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Wśród przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Żmigród do największych i najważniejszych zalicza się firmy zajmujące się produkcją: palet drewnianych, części i podzespołów do taboru szynowego, zaszczeń, okien, ogrodzeń, a także świadczące usługi budowane i skup złomu oraz metali kolorowych.

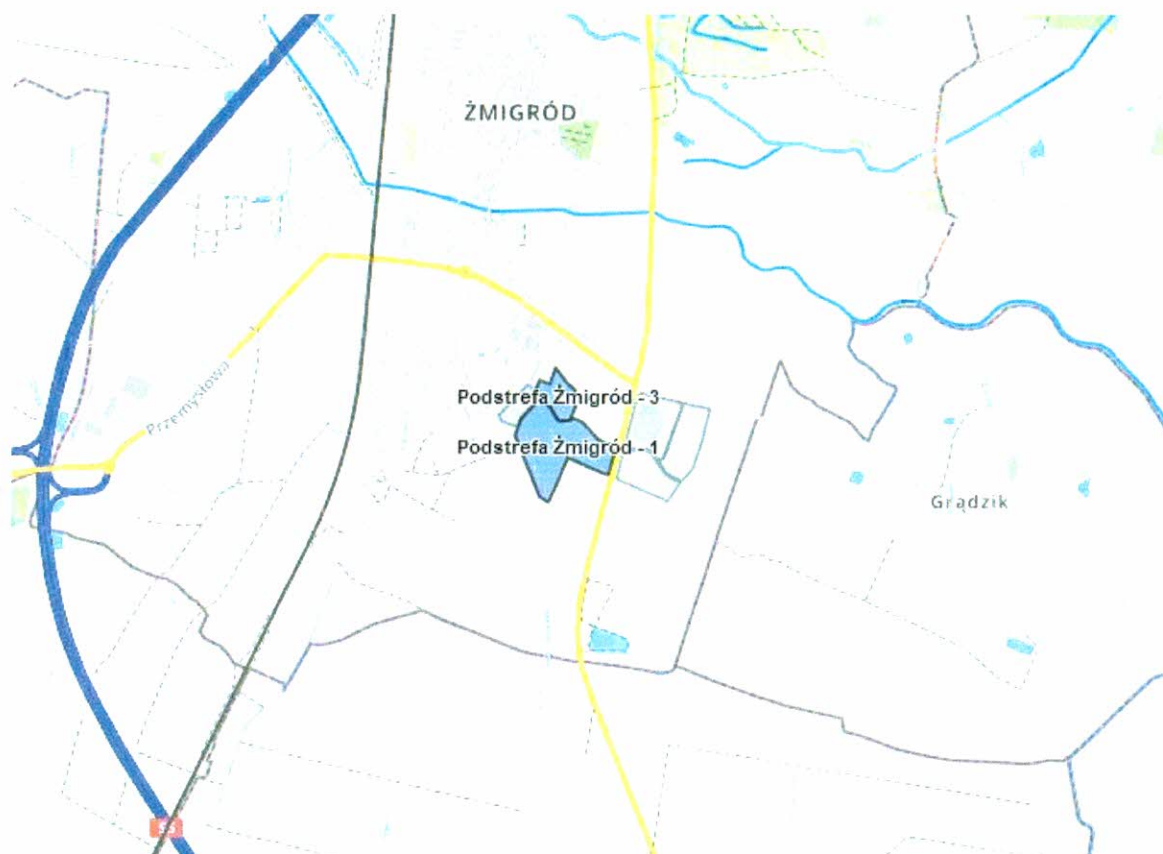
Na poniższym wykresie zobrazowana została liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Żmigród w latach 2015-2019. Zauważyć można, że liczba ta we wszystkich analizowanych jednostkach co roku wzrastała. Jednak w Gminie Żmigród była najniższa i w 2019 roku wynosiła 94 podmioty, co jest liczbą o 25 niższą niż średnia dla powiatu i o 38 niższą niż w przypadku województwa.

Ryc. 12 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Żmigród w latach 2015-2019 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Żmigród przynależy do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości. Przedsiębiorca inwestujący na terenie SSEMP nabywa prawo do korzystania z pomocy publicznej w formie zwolnienia podatkowego.

Ryc. 13 Lokalizacja terenów należących do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości

Źródło: http://ssemp.pl/?page_id=14171.

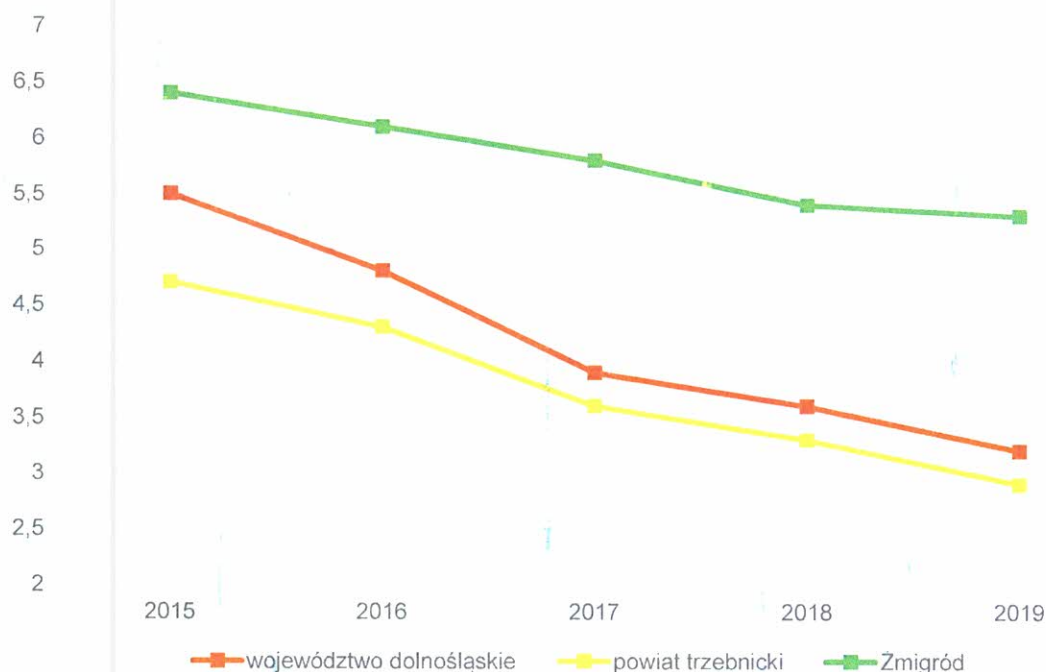
Na terenie Gminy znajdują się inne tereny przeznaczone pod inwestycję nieobjęte SSEMP. Tereny te to działki:

- 9 AM-16 i 10/2 AM-16 – położone w mieście Żmigród przy drodze powiatowej, działka nr 9 AM-16 zajmuje powierzchnię 0,1418 ha, a działka nr 10/2 AM-16 powierzchnię 4,9821 ha,
- 225/1 AM-1 i 225/6 – położone w południowej części Gminy Żmigród przy drodze wojewódzkiej nr 359, działka nr 225/1 AM-1 o powierzchni 26,5590 ha, a działka nr 225/6 o powierzchni 26,8553 ha,
- 230 AM-1 – położona w południowej części Gminy Żmigród przy drodze wojewódzkiej nr 359 w obrębie Sanie o powierzchni 30,3057ha,
- 428/15 i 428/18 AM-1 – położone w północnej części Gminy Żmigród przy drodze powiatowej, w obrębie Korzeńsko o powierzchni 28,7736 ha,
- 109/3 AM-1 – położona w północnej części Gminy Żmigród przy drodze powiatowej,
- kompleks działek przy ul. Rzemieślniczej – zlokalizowany w zachodniej części miasta Żmigród, zabudowany budynkami produkcyjnymi.
- kompleks działek przy ul. Przemysłowej – zlokalizowany w zachodniej części miasta Żmigród, zajmuje powierzchnię 7,9444 ha, zabudowany budynkami produkcyjnymi oraz bocznica kolejową,
- 4 AM-21 – położona w obrębie Żmigród, zabudowana budynkami, o powierzchni 3,3427 ha.

Gmina stosuje wynikające z ustawy preferencje podatkowe dla przedsiębiorców. Jednak w sytuacji szczególnej jaką jest pandemia COVID-19 wprowadzony został dodatkowo Żmigrodzki Pakiet Antykryzysowy obniżający przedsiębiorcom koszty wynajmu nieruchomości. Obniżkę na poziomie 70%

czynszu utrzymać mogli przedsiębiorcy, którzy wynajmowali lub dzierżawili nieruchomości Gminne, a w wyniku epidemii zmuszeni byli znacząco ograniczyć prowadzenie działalności. Natomiast przedsiębiorcy, którzy zmuszeni byli do całkowitego zaprzestania prowadzenia działalności, mogli ubiegać się o obniżenie czynszu lub dzierżawy nieruchomości do symbolicznej kwoty 1 zł za miesiąc, niezależnie od powierzchni lokalu.

Dodatkową informacją na temat rozwoju gospodarki jest analiza poziomu bezrobocia. Poniższy wykres prezentuje kształtowanie się udziału osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Żmigród na przestrzeni lat 2015-2019 w porównaniu z powiatem i województwem. We wszystkich analizowanych jednostkach liczba ta co roku spada i jest to tendencja charakterystyczna dla całego kraju. Warto jednak zauważyć, iż spadek wskaźnika był najwolniejszy w przypadku Gminy Żmigród i pozostał najwyższy we wszystkich badanych latach. W 2019 roku bezrobocie wynosiło 5,3%.

Ryc. 14 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Żmigród w latach 2015-2019 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W celu podniesienia poziomu aktywizacji zawodowej na terenie Gminy Żmigród w 2019 roku utworzony został żłobek w ramach projektu pt. „Utworzenie żłobka w Gminie Żmigród szansą na aktywizację zawodową osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3”. Powstało 30 miejsc w żłobku, co pozwoliło na wsparcie 30 rodzin, w przypadku których rodzice uaktywnili się zawodowo. Na skutek dużego zainteresowania i zgłaszania potrzeb utworzonych zostało kolejnych 20 miejsc.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura drogowa

Całkowita długość dróg gminnych wynosi ponad 800 km, przy czym 108,4 km to drogi utwardzone, a około 700 km stanowią drogi dojazdowe nieutwardzone. Gmina dysponuje inwentaryzacją dróg gminnych, a raz w roku przeprowadzana jest kontrola stanu technicznego dróg. Stan na rok 2020 wskazuje, iż ogólna jakość dróg gminnych jest na poziomie dobrym. Jak w każdej jednostce, niektóre fragmenty szlaków komunikacyjnych wymagają jednak rozbudowy lub poprawy ich jakości.

Wśród najważniejszych inwestycji w zakresie rozbudowy i remontów dróg gminnych wyróżnia się m. in.:

- budowę drogi Żmigród - Bychowo wraz z ze ścieżką rowerową,
- remont/przebudowę drogi Osiek-Bukolowo oraz Powidzko-Sieczków.

Przy wszystkich drogach wojewódzkich (w miejscowościach Żmigródek, Radziądz, Niezgoda i Kiszkowice), a także przy większości dróg powiatowych i przy kluczowych odcinkach dróg gminnych zlokalizowane są chodniki. Konieczna jest jednak dalsza rozbudowa ciągów pieszych m.in. w miejscowościach Powidzko, Przedkowice, Korzeńsko i Żmigródek.

W kwestii oświetlenia ulicznego Gmina działa na bieżąco i dobudowywane jest oświetlenie w miejscach powstawania nowych zabudowań. Stan na rok 2020 wskazuje na konieczność dobudowy punktów oświetleniowych m.in. w miejscowościach Gradzik, Garbce, Korzeńsko, Chodlewo, Dobrosławice, Bychowo, Kanclerzowice i Kaszyce Milickie.

Ścieżki rowerowe powstały przy wszystkich najważniejszych odcinkach dróg. Część z nich znajduje się także na miejscu dawnej kolei wąskotorowej. W trakcie planowania budowy jest „Rowerowa S-5”, bardzo ważna jest też budowa ścieżek w południowo-zachodniej części Gminy oraz budowa kładki rowerowej na ul. Poznańskiej w Żmigrodzie. Ważne jest połączenie pomiędzy istniejącymi już ścieżkami, aby po terenie całej Gminy można było poruszać się za pomocą tego środka transportu.

Parkingi w mieście zlokalizowane są przy zabudowie zbiorowej (bloki, kamienice) oraz przy szkołach i instytucjach jak np. Urząd Miejski, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy. Przy dworcu kolejowym znajduje się centrum przesiadkowe, na którym zlokalizowane są miejsca parkingowe dla samochodów, motorów i rowerów, a także zatoki dla autobusów i taksówek. Przy wieży ciśnień umiejscowione jest małe centrum przesiadkowe dla komunikacji zbiorowej. Na terenach wiejskich przy każdej świetlicy wiejskiej znajduje się parking. Przy ścieżkach rowerowych powstały tzw. miejsca przesiadkowe zlokalizowane w Żmigrodzie (przy Ośrodku Sportu i Rekreacji), Przedkowicach i Osieku. Konieczna jest budowa parkingu m.in. przy Zespole Szkół Powiatowych w Żmigrodzie przy ul. Willowej.

Głównym problemem dotyczącym komunikacji wiążącym się z zagrożeniem bezpieczeństwa jest skrzyżowanie ul. Kościuszki z byłą drogą krajową 5, która obecnie jest drogą wojewódzką bez numeru i na terenie Gminy przechodzi w drogę S5. Z kolei problem infrastrukturalny stwarza niezagospodarowana pozostałość po dawnej kolejce wąskotorowej, która tylko częściowo dostała zaadoptowana na ścieżki rowerowe. Ten element stwarza jednak potencjał do dalszego zagospodarowania.

Urządzenia sieciowe

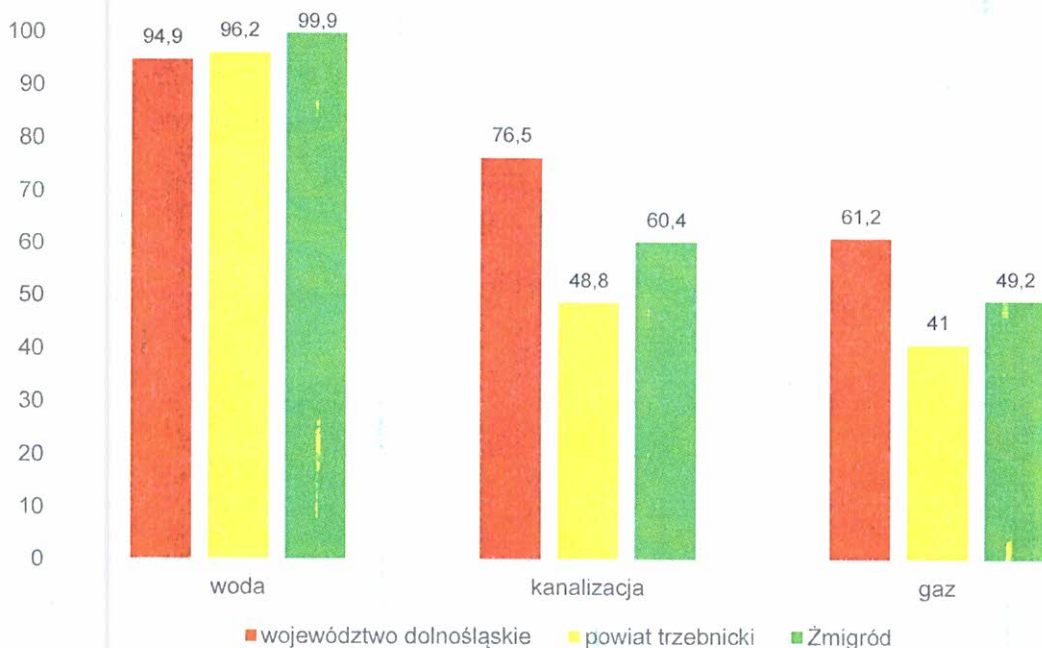
Gmina Żmigród należy do Aglomeracji Żmigród uwzględnionej w aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych pod numerem PLDO079. W skład aglomeracji wchodzi miejscowości: Żmigród, Żmigródek, Garbce, Borek, Węglewo, Radziądz, Borzęcin, Nowe Domy. Stopień skanalizowania tych miejscowości wynosi około 95%. Planowane jest rozszerzenie aglomeracji o miejscowość Korzeńsko.

Podmiotem odpowiedzialnym za odprowadzanie ścieków komunalnych z terenu Gminy Żmigród jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. Oczyszczalnia ścieków znajduje się w Żmigrodzie na ul. Wiejskiej. Jest to oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu. Maksymalna przepustowość oczyszczalni wynosi 227,8 m³/h i 547 500 m³/rok, a średnia dobową przepustowość to 1 498 m³.

Mieszkańcy miejscowości nieobjętych Aglomeracją Żmigród i tym samym bez dostępu do sieci kanalizacyjnej mogą ubiegać się o dofinansowanie na montaż przydomowej oczyszczalni ścieków. W Gminie nie jest prowadzona inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, ale prowadzone są kontrole wywozu nieczystości.

Za doprowadzanie wody dla mieszkańców odpowiedzialny jest Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. oraz Zakład Wodociągowy Związku Gmin Bychowo. Ujęcia wody zlokalizowane są w miejscowościach Żmigródek (8 studni) i Bychowo (6 studni). Zauważa się potrzebę wykonania nowych ujęć wody na SUW Żmigródek i SUW Bychowo oraz remonty lokalnych pompowni wody. Dodatkowo stacja uzdatniania wody znajduje się w miejscowości Bychowo.

Poniższy wykres przedstawia udział mieszkańców Gminy Żmigród korzystających z instalacji sieciowych w 2018 roku w porównaniu do powiatu i województwa. Warto zauważyć, iż Gmina jest zводociągowana w bardzo wysokim stopniu, a dostęp do sieci wodociągowej w 2018 roku miało 99,9% mieszkańców. Był to wynik wyższy zarówno od średniej dla powiatu, jak i dla województwa. Gmina wypadła dobrze na tle powiatu również w przypadku sieci kanalizacyjnej oraz gazowej. W analizowanym roku dostęp do kanalizacji miało ponad 60% mieszkańców, natomiast do gazu prawie 50%.

Ryc. 15 Udział korzystających z instalacji w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa w 2018 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród miejscowości, których mieszkańcy mają dostęp do sieci gazowej znajdują się Żmigród, Żmigródek i Radziądz. W związku z wciąż rosnącym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na przyłączenie do sieci gazowej w 2021 roku planuje się budowę sieci gazowej na ulicach: Wrocławskiej, Lawendowej, Jaśminowej, Azaliowej. Umożliwi to przyłączenie się do sieci części mieszkańców i tym samym wymianę starych pieców opalanych węglem na piecie gazowe.

Wszyscy mieszkańcy Gminy Żmigród mają dostęp do energii elektrycznej. Na terenie Gminy znajduje się również kilka farm fotowoltaicznych wytwarzających energię elektryczną.

Głównym dostawcą Internetu jest Orange S.A. Od 2019 roku w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na terenie Gminy likwidowane są tzw. „białe plamy”, czyli miejsca o przepustowości Internetu niższej niż 30 Mb/s. Miejscowościami na terenie Gminy Żmigród w których nadal znajdują się takie miejsca są Radziądz, Niezgodą, Ruda Żmigrodzka.

Gospodarka odpadami

Zarządzaniem systemem gospodarki odpadami zajmuje się Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., który w ramach postępowania przetargowego wybiera firmę do odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Żmigród. Podmiotem odbierającym odpady komunalne z terenu Gminy jest Zakład Zagospodarowania Odpadów Chemeko-System Sp. z o.o. Odpady w zależ-

ności od frakcji przetwarzane są w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych lub w instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów, czyli kompostowni. Obie instalacje znajdują się w Rudnej Wielkiej (Gmina Wąsosz).

Odpady komunalne zbierane są u źródła w sposób selektywny z podziałem na frakcje: papier i makulatura, tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe, szkło z podziałem na białe i kolorowe, odpady ulegające biodegradacji, w tym opakowania ulegające biodegradacji, odpady zielone, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony oraz popiół z palenisk domowych. Z obszarów wiejskich odpady odbierane są co najmniej raz na dwa tygodnie, natomiast w mieście co najmniej raz na tydzień, zarówno w przypadku zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej.

Dostrzega się problem związany ze zbyt małą częstotliwością wywozu odpadów komunalnych w związku z czym ich nadmiar gromadzony jest poza kontenerami.

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany w Żmigrodzie, przy ul. Wrocławskiej 52. Mieszkańcy mogą oddawać tam odpady zbierane w sposób selektywny. Odpady wielkogabarytowe odbierane są od mieszkańców raz na kwartał, ale dodatkowo można oddać je indywidualnie do PSZOK. Punkt czynny jest we wtorki, piątki (w godzinach 8:00-18:00) i soboty (w godzinach 8:00-15:00).

Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Udział odpadów segregowanych w całkowitej ilości odpadów komunalnych zwiększał się do 2017 roku. Po tym roku nastąpił lekki spadek udziału odpadów zbieranych w sposób selektywny, ale wciąż jest to wysoki procent. W przypadku osiągnięcia poziomów recyklingu odpadów przygotowywanych do ponownego użycia procent ten jest bardzo wysoki i corocznie zdecydowanie przewyższa minimalny wymagany poziom.

Tabela 6 Stan gospodarki odpadami w Gminie Żmigród w latach 2015-2019

		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi		14 747	14 948	14 739	14 695	14 442	14 697
Ilość zebranych odpadów komunalnych, w tym:		4 004	4 422	4 848	5 040	5 668	4 789
zmieszane		2 612	2 571	2 103	1 884	2 184	2 046
segregowane		1 392	1 851	2 745	3 156	3 484	2 743
udział odpadów segregowanych		35%	42%	56%	63%	62%	57%
Odsetek gospodarstw segregujących odpady komunalne		90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Żmigród	69%	82%	88%	91%	b.d.	70%
	wymagany	14%	16%	18%	20%	30%	40%

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Żmigród w latach 2014-2019.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Na terenie Gminy zlokalizowane są 3 stacje monitorujące jakość powietrza: przy Środowiskowym Domu Samopomocy zlokalizowanym przy ul. Rybackiej, przy Przedszkolu mieszczącym się na ul. Czeresniowej i przy Ochotniczej Straży Pożarnej na ul. Kościuszki.

Działania na rzecz poprawy jakości powietrza wiążą się między innymi z ograniczeniem ruchu samochodowego. W związku z tym na terenie Gminy wybudowano centrum przesiadkowe przy dworcu kolejowym, zachęcając w ten sposób mieszkańców do korzystania z komunikacji zbiorowej (pociągu

lub autobusu). Na terenie centrum przesiadkowego usytuowano stację ładowania samochodów elektrycznych. Ponadto przy wieży ciśnień wybudowano centrum przesiadkowe dla komunikacji zbiorowej (busy, autobusy). Na terenie Gminy Żmigród powstało około 30 km bezpiecznych ścieżek rowerowych zachęcających do porzucenia przemieszczania się samochodami na rzecz rowerów.

Innymi działaniami prowadzonymi przez Gminę w związku z obniżeniem zanieczyszczeń powietrza jest dotacja celowa z budżetu Gminy na zakup i instalację nowego źródła ciepła, gdzie budynki wielorodzinne i lokale mieszkalne, otrzymują wsparcie do 50% kosztów, ale nie więcej niż 3 tys. zł. Ponadto na Obszarze Strategicznej Interwencji Doliny Baryczy możliwe jest dofinansowanie do wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych, gdzie maksymalny poziom wsparcia wynosi 70% kosztów kwalifikowanych, a maksymalna kwota wsparcia to 20 tys. zł dla budynku jednorodzinnego i 10 tys. zł w przypadku lokalu mieszkalnego. W jego ramach planuje się zmodernizować łącznie minimum 324 szt. źródeł ciepła, co powinno przełożyć się na roczny spadek emisji PM 10 w wysokości 7,82 ton oraz roczny spadek emisji PM 2,5 w wysokości 6,08 ton. Ponadto będzie on przeciwdziałał zmianom klimatu dzięki planowanej redukcji emisji CO₂ w wysokości 1 551 ton równoważnika CO₂. Liderem projektu jest Gmina Żmigród.

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Poniższa tabela przedstawia liczbę wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w Gminie Żmigród na przestrzeni lat 2012-2019. Zauważyć można, iż liczba ta w analizowanych latach wahała się. Najwięcej decyzji (13) wydano w 2016 roku. W ostatnim badanym roku wydano 5 takich decyzji.

Tabela 7 Liczba decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji wydanych w Gminie Żmigród w latach 2012- 2019

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	4	6	3	4	13	4	8	5

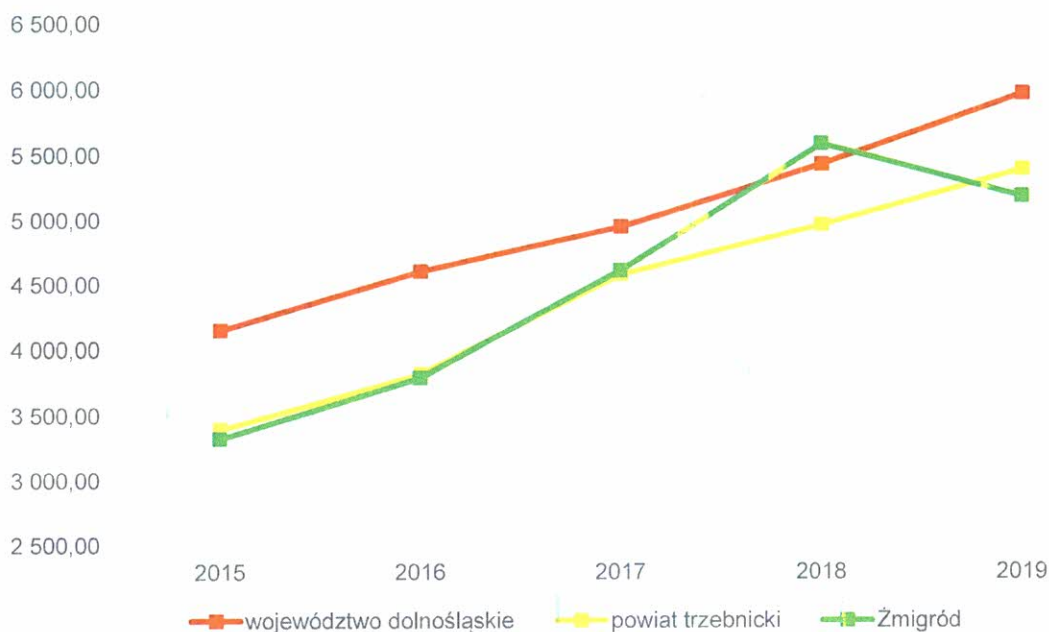
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Ściśle związane z działalnością w zakresie ochrony środowiska są odnawialne źródła energii. Gmina Żmigród posiada predyspozycje do rozwoju fotowoltaiki, gdyż nasłonecznienie waha się między 1080-1120 kWh/m²/rok, a jest to wartość korzystna. Niemożliwe jest jednak wykorzystanie energii wodnej, gdyż rzeka Barycz charakteryzuje się bardzo małym spadkiem. Mimo, iż Gmina położona jest na obszarze o korzystnych warunkach wiatrowych do budowy elektrowni wiatrowej, to jednak znajduje się na trasie migracji ptaków, co uniemożliwia lokalizowanie tego typu obiektów na terenie Gminy.

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2015-2019 dochody Gminy Żmigród corocznie się zwiększały z poziomu 49,2 mln zł w 2015 roku do prawie 76 mln zł w 2019 roku. Największy wzrost nastąpił w 2018 roku, kiedy to dochody majątkowe, a konkretnie dotacje i środki przeznaczone na inwestycje majątkowe zwiększyły się o prawie 10 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeliczając dochody na 1 mieszkańca wynosiły one średnio 4 493,02 zł, co sytuowało Gminę na poziomie wyższym niż średnia dla powiatu i niższym niż średnia województwa. W 2019 roku dochód na 1 mieszkańca w Gminie Żmigród wyniósł 5 178,99 zł i był on o 203 tys. mniejszy niż w powiecie i o prawie 800 tys. niższy niż w województwie.

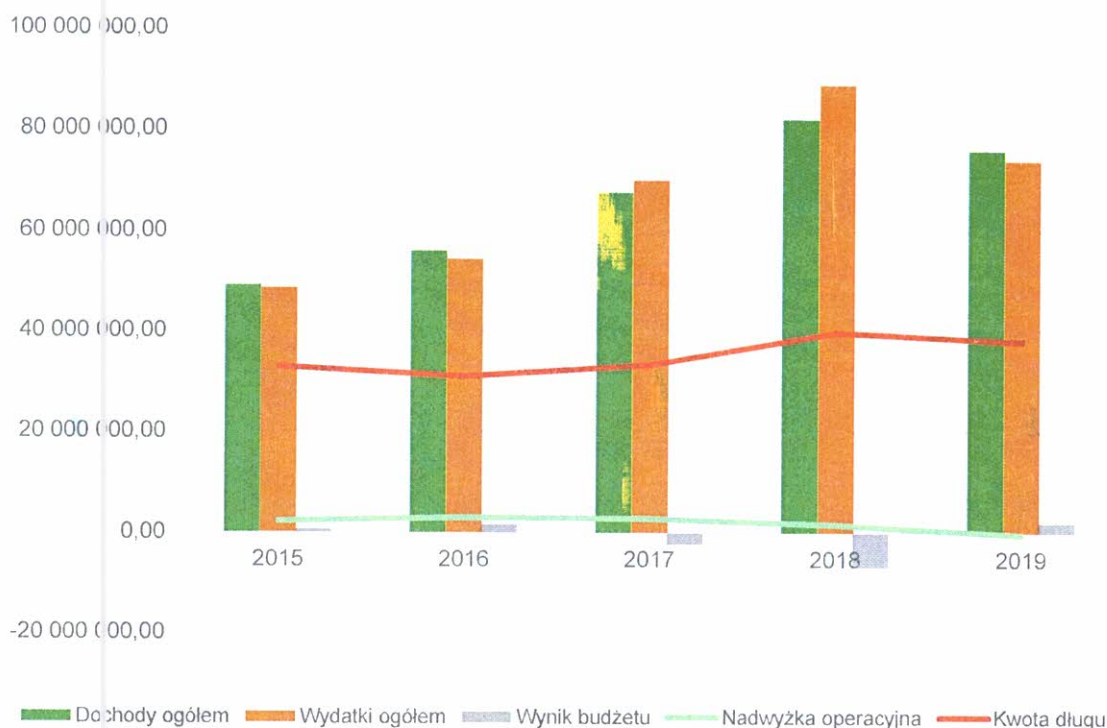

Ryc. 16 Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 88%). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji, dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące oraz pozostałych dochodów bieżących.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2015 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 43 mln zł i w 2019 roku wzrosły do 67,8 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Gminie Żmigród w latach 2015-2019 poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) zwiększał się z poziomu 2,2 mln zł w 2015 roku do poziomu 2,8 mln zł w 2017 roku, po którym nastąpił spadek do poziomu -400 tys. zł.

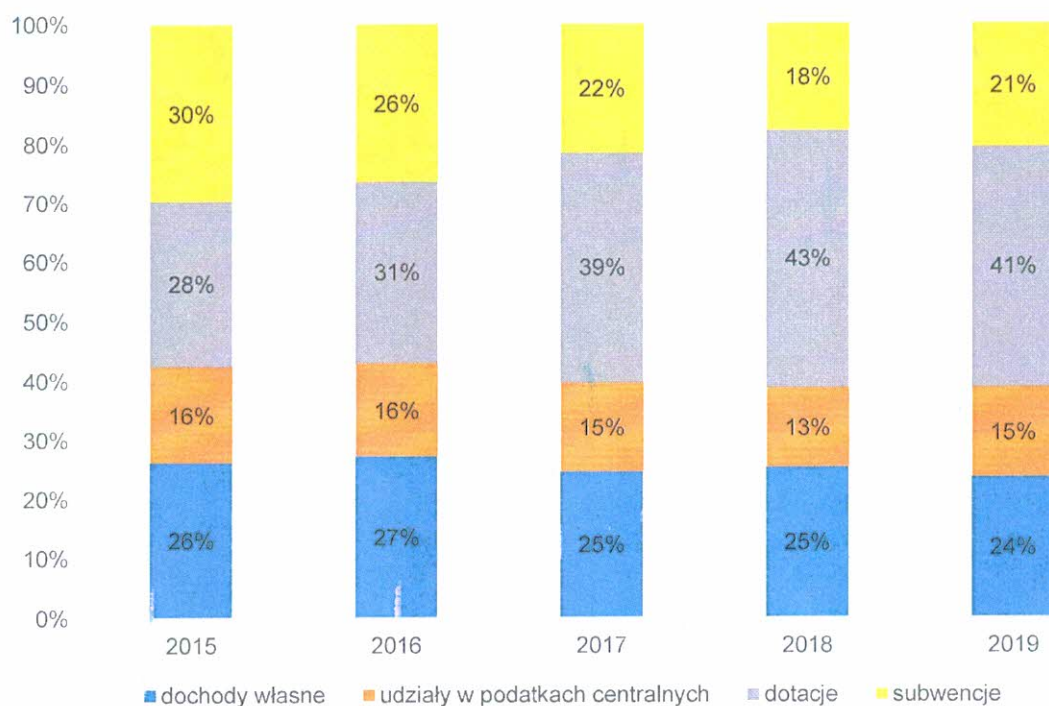
Ryc. 17 Wykonanie budżetu Gminy Żmigród w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

W latach 2015-2019 Gmina przeznaczala średnio 11,4 mln zł na inwestycje rocznie. Kwota wydatków majątkowych ulegała wahaniom. Obserwuje się jej spadek z 5,5 mln zł w 2015 roku do 3,5 mln w 2016 roku, następnie dwa lata wzrostu, do kwoty 29 mln zł w 2018 roku oraz 6 mln zł w 2019 roku. Wysoka kwota wydatków majątkowych w 2017 (12,5 mln zł) i 2018 (29 mln zł) skutkowała ujemnym wynikiem budżetowym w tych latach na poziomie odpowiednio -2,3 mln zł i -6,9 mln zł. Ujemny wynik budżetu wpłynął z kolei na konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań w wymienionych latach o łącznej wartości 11,8 mln zł. Spowodowało to znaczny wzrost zadłużenia. Ostatecznie kwota długu uległa zwiększeniu i w 2019 roku stanowiła około 50% w stosunku do dochodów ogółem.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

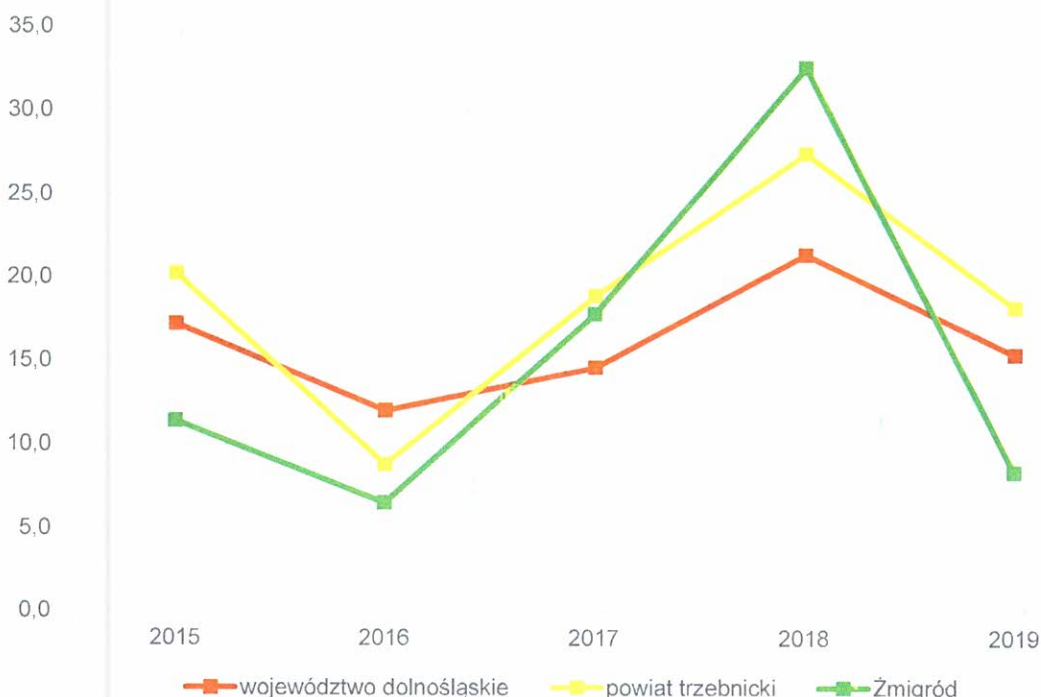
Ryc. 18 Struktura dochodów Gminy Żmigród w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

W 2015 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 26%. W roku 2019 nastąpił ich spadek do poziomu 24%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa. Wówczas nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie Gminy z 28% do 41%. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Żmigród w 2019 roku wynosiły 39%, co znacznie ogranicza możliwość samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji, ponieważ wysokość dochodów w dużym stopniu nie jest bezpośrednio zależna od władz samorządowych.

Biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadł w działach: oświata i wychowanie (średnio 26% w latach 2015-2019), rodzina (15%), pomoc społeczna (11%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz administracja publiczna (8%), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz transport i łączność (po 7%), gospodarka mieszkaniowa (6%), turystyka (4%).

Wydatki inwestycyjne w Gminie Żmigród w roku 2019 stanowiły 8,4% ogólnych wydatków. Był to wynik najniższy w stosunku do powiatu i województwa. Obserwuje się duży wzrost wydatków inwestycyjnych w 2018 roku we wszystkich analizowanych jednostkach, przy czym wzrost ten zdecydowanie największy był w Gminie i wtedy też wydatki te stanowiły 32,6% ogólnych wydatków.

Ryc. 19 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa

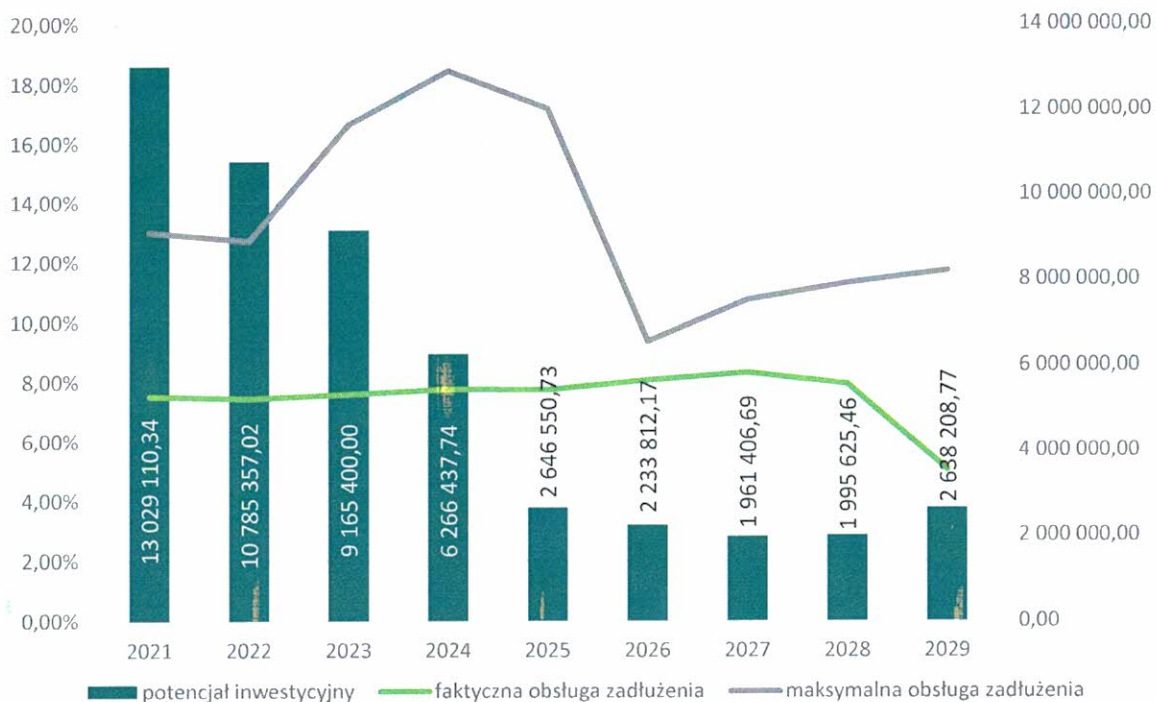
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Część budżetu samorządu terytorialnego Gminy Żmigród przeznaczana jest na budżet obywatelski w ramach którego społeczeństwo lokalne może zaproponować projekty i inicjatywy do zrealizowania oraz w drodze głosowania podjąć decyzję, które inwestycje zostaną zrealizowane. Wpływa on na zwiększenie aktywności mieszkańców w ramach rozwoju lokalnego.

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Żmigród na lata 2021-2029 zgodnie z uchwałą nr 0007/XXIII.315.2021 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żmigród na rok 2021 i lata następne. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Żmigród pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań. Jednak wskazać należy, iż w roku 2020 i od roku 2023 faktyczna obsługa zadłużenia znacznie wykracza poza potencjał inwestycyjny Gminy.

Ryc. 20 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Żmigród na lata 2021-2029

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr 0007/XXIII.315.2021 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żmigród na rok 2021 i lata następne

Potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jest jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2029. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2021-2029) wyniesie około 51 mln zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

W 2019 roku w Gminie Żmigród zameldowanych było 14 660 osób², co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 50 os./km². Z tego względu Gmina była na trzecim miejscu pod względem liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego (po Gminach Trzebnica i Oborniki Śląskie, a przed Gminą Prusice).

Tabela poniżej przedstawia zmiany liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich powiatu trzebnickiego na przestrzeni lat 2015-2019 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Warto zauważyć, że liczba osób zamieszkujących Gminę Żmigród corocznie spadała i w 2019 wynosiła 14 660, co daje liczbę o 148 osób niższą niż w pierwszym analizowanym roku. Jednocześnie jest to jedyna gmina miejsko-wiejska w tym powiecie, w której obserwuje się odpływ ludności. W 2019 roku średnia dynamika zmiany ludności wynosiła 99,7%, a udział mieszkańców Gminy w całkowitej liczbie ludności w powiecie wynosił 17%, co jest wartością dość niską w porównaniu do innych gmin miejsko-wiejskich w tym powiecie (mniejszy udział tylko w Gminie Prusice).

Tabela 8 Zmiany liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich w powiecie trzebnickim w latach 2015-2019

JST	2015	2016	2017	2018	2019	udział w 2019 r.	średnia dynamika
powiat trzebnicki	83 699	84 063	84 495	84 886	85 253	100%	100,5%
Żmigród	14 808	14 720	14 729	14 688	14 660	17%	99,7%
Oborniki Śląskie	19 902	19 995	20 105	20 209	20 317	24%	100,5%
Prusice	9 342	9 346	9 363	9 362	9 377	11%	100,1%
Trzebnica	23 911	24 061	24 179	24 300	24 436	29%	100,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z poniższej tabeli odczytać można rozkład liczby mieszkańców Gminy Żmigród w 2019 roku w podziale na miejscowości. Zdecydowanie największa liczba osób zamieszkiwała Miasto Żmigród i było to prawie 6,5 tys. mieszkańców. W przypadku pozostałych miejscowości liczba ta wahała się w zależności od wielkości, położenia i zagospodarowania przestrzennego. Stan na rok 2019 wskazywał, że osada Góreczki była niezamieszkała.

Tabela 9 Liczba mieszkańców Gminy Żmigród z podziałem na miejscowości w 2019 roku

Miejscowość	Liczba ludności	Miejscowość	Liczba ludności	Miejscowość	Liczba ludności
Barkowo	362	Kanclerzowice	283	Powidzko	281
Barkówko	134	Karnice	154	Przedkowice	98
Borek	207	Kaszyce Milickie	454	Przywsie	129
Borzęcin	445	Kędzie	146	Radziądz	494
Bukołowo	55	Kliszkowice	225	Ruda Żmigrodzka	216
Bychowo	377	Kliszkowice Małe	33	Sanie	188
Chodlewo	203	Korzeńsko	890	Szarlotka	12
Czarny Las	33	Książęca Wieś	74	Szarzyna	10
Dębno	219	Laskowa	144	Szydłów	20
Dobrosławice	197	Łapczyce	315	Węglewo	78
Garbce	225	Morzęcino	46	Wierzbina	62
Gatka	140	Niezgoda	204	Zielony Dom	6
Góreczki	0	Nowe Domy	23	Żmigród	6 480
Grądzik	82	Osiek	168	Żmigródek	656
Jamnik	17	Osiek Mały	102	Żmigródek pod Lasem	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

² dane na podstawie GUS, nie uwzględniają osób, które mieszkają na terenie Gminy i nie są zameldowane

Wyludnianie się Gminy ma związek z niskim przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji. W 2019 roku w Gminie Żmigród saldo migracji wynosiło -11, a przyrost naturalny -15. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wskaźnik przyrostu naturalnego był na poziomie niższym niż w powiecie, ale wyższym niż w województwie. Natomiast wskaźnik salda migracji był na poziomie najniższym spośród analizowanych jednostek i tym samym ponad 6 razy niższy od średniej powiatu.

Tabela 10 Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w gminach miejsko-wiejskich w powiecie trzebnicki

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.
województwo dolnośląskie	-2,00	-0,18	1,67	0,70
powiat trzebnicki	-0,14	-0,39	4,81	0,43
Żmigród	-1,02	-0,41	-0,75	1,55
Oborniki Śląskie	-0,99	-0,44	5,77	-0,23
Prusice	1,71	-0,43	-0,11	0,53
Trzebnica	0,04	-1,05	5,41	1,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Odnosząc się do struktury ludności, w Gminie Żmigród obserwuje się starzenie się społeczeństwa, choć sytuacja jest nadal korzystniejsza w porównaniu do średniej województwa. W 2019 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w Gminie był na poziomie 24,3%, z kolei w powiecie trzebnickim wynosił 24%, a w województwie dolnośląskim 28,7%. Dynamika wzrostu znajduje się na tym samym poziomie w powiecie i w województwie, nieco gorszym niż w Gminie.

Warto również zwrócić uwagę na wskaźnik mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem). Jego wysoka wartość pozytywnie wpływa na Gminę, ponieważ wskazuje na liczbę mieszkańców, którzy mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. W Gminie Żmigród udział osób w wieku kreatywnym w 2019 roku jest wyższy niż średnia dla powiatu i województwa.

Tabela 11 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Żmigród w latach 2015 i 2019

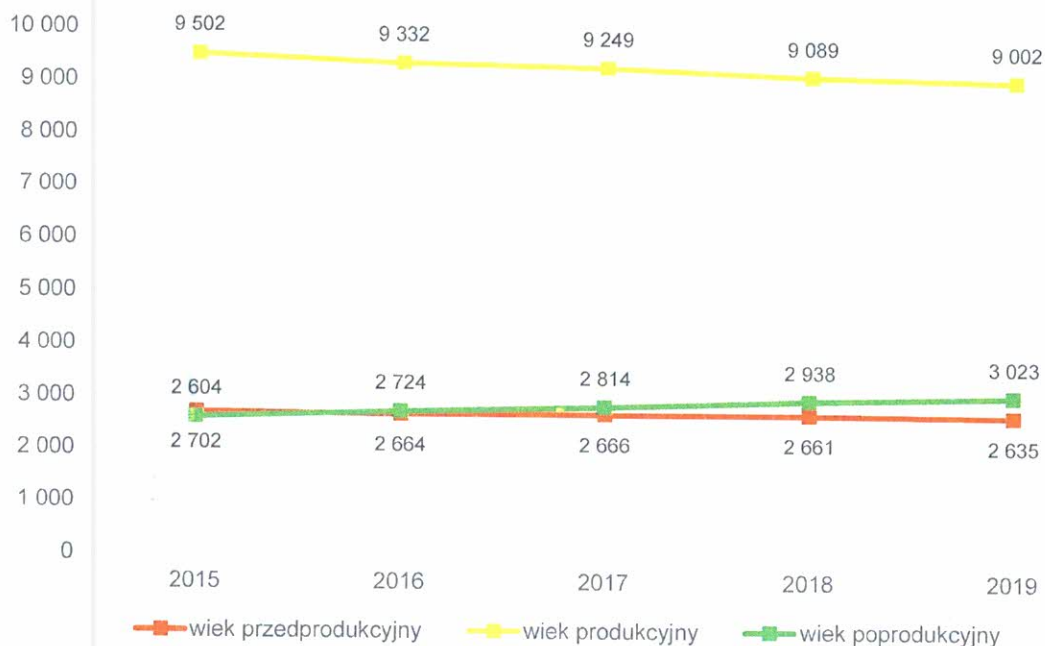
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2015	2019	dynamika	2015	2019	dynamika
województwo dolnośląskie	16,11	13,96	87%	23,20	28,70	124%
powiat trzebnicki	15,87	14,03	88%	19,40	24,00	124%
Żmigród	15,57	14,51	93%	20,00	24,30	122%

¹ Ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniższa rycina obrazuje kształtowanie się struktury ludności w Gminie Żmigród w latach 2015-2019. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym utrzymuje się na podobnym poziomie w analizowanych latach, jednak zauważyć można delikatny, lecz systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Przy tym obserwuje się spadek liczby osób w wieku produkcyjnym. Jest to sytuacja typowa dla gmin w Polsce.

Ryc. 21 Struktura ludności w Gminie Żmigród w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola i żłobki

Na terenie Gminy Żmigród funkcjonuje Publiczne Przedszkole „Zielona Dolina” w Żmigrodzie oraz punkty i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.

Tabela 12 Przedszkole, punkty i oddziały przedszkolne na terenie Gminy Żmigród

Placówka	Adres	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału
Publiczne Przedszkole w Żmigrodzie "Zielona Dolina"	ul. Czereśniowa 9, Żmigród	265	12	22
Punkt i oddział Przedszkolny przy SP w Barkowie	Barkowo 75	37	2	19
Punkt i oddział Przedszkolny przy SP w Powidzku	Powidzko 49	66	3	22
Punkt i oddział Przedszkolny przy SP w Korzeńsku	Kolejowa 14	43	2	22
Punkt i oddział Przedszkolny przy SP w Radziądzu	Szkolna 2	29	2	15

Źródło: Raport o stanie Gminy Żmigród za rok 2019

Na poniższym wykresie przedstawiono kształtowanie liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w przeliczeniu na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Żmigród na tle jednostek wyższego rzędu. Obserwuje się tendencję wzrostową dla tej liczby, przy czym w powiecie i województwie liczba rośnie od 2016 roku, a w Gminie od 2017. Należy również wskazać, iż liczba ta jest najniższa w Gminie we wszystkich analizowanych latach i w 2019 roku wynosiła 769, czyli o 119 dzieci mniej niż w województwie i o 92 mniej niż w powiecie.

Ryc. 22 Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Żmigrodzie znajduje się również Gminny Żłobek pod adresem ul. Poznańska 8. Liczba miejsc w żłobku wynosi 50. W roku 2019/2020 wszystkie miejsca były zajęte, a dzieci podzielone były na 3 grupy.

Ponadto żłobek otrzymał certyfikat „Chronimy dzieci” nadawany przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę placówkom, które spełniają wysoki poziom standardów ochrony dzieci przed przemocą oraz oferują wysoką jakość programów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Edukacja szkolna

Na terenie Gminy Żmigród funkcjonuje 5 szkół podstawowych:

- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Barkowie,
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Korzeńsku,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Powidzku,
- Szkoła Podstawowa w Radziądzu,
- Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Żmigrodzie.

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy wraz z liczbą i średnią wielkością oddziałów. Zdecydowanie największa jest Szkoła Podstawowa w Żmigrodzie, która liczy sobie ponad sześćset uczniów.

Tabela 13 Szkoły podstawowe na terenie Gminy Żmigród

Szkoła	Adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału
SP w Barkowie	Barkowo 75	138	9	16
SP w Korzeńsku	ul. Kolejowa 14	122	8	15
SP w Powidzku	Powidzko 49	190	11	17
SP w Radziądzu	ul. Szkolna 2	104	7	12
SP w Żmigrodzie	ul. Sienkiewicza 6	632	30	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego

W zakresie wsparcia udzielanego uczniom ze specjalnymi potrzebami Gmina prowadzi współpracę z wychowawcami i nauczycielami, rozmowy o charakterze wychowawczym i wspierającym, współpracę z kuratorami sądowymi i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, zajęcia grupowe wspierające w rozwiązywaniu trudności na tle konfliktów koleżeńskich. Dla uczniów zostały opracowane indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne oraz objęto ich pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w ramach których uczniowie realizowali zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne.

Tabela 14 Wsparcie uczniów z trudnościami w nauce w szkołach podstawowych na terenie Gminy Żmigród

Forma wsparcia	Liczba uczniów korzystających z formy wsparcia w:				
	SP w Barkowie	SP w Korzeńsku	SP w Powidzku	SP w Radziszewie	SP w Żmigrodzie
zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	10	24	63	37	176
zajęcia logopedą	12	-		22	54
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	-	-		4	95
pomoc i terapia psychologiczno-pedagogiczna	70	-	-	-	9
biofeedback	2	-	-	7	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się średnich wyników egzaminów uzyskanych przez uczniów uczęszczających do szkół gimnazjalnych na terenie Gminy Żmigród w latach 2016-2019 oraz zestawienie wyników ze średnimi dla powiatu, województwa i kraju w 2019 roku. Wskazać należy, iż w 2019 roku średnie wyniki w Gminie uległy obniżeniu w stosunku do lat poprzednich i w większości były niższe niż średnie dla jednostek wyższych rządów.

Tabela 15 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Żmigród w latach 2016-2019 na tle powiatu, województwa i kraju

	Gmina Żmigród				powiat	województwo	kraj
	2016	2017	2018	2019	2019		
historia / WCS	50,50%	48,30%	50,90%	51,50%	55,80%	58,00%	59,00%
język polski	61,80%	57,00%	59,20%	51,30%	58,70%	61,30%	63,00%
przedmioty przyrodnicze	44,00%	45,70%	47,40%	39,70%	47,00%	49,00%	49,00%
matematyka	40,70%	38,80%	41,90%	28,40%	39,20%	41,20%	43,00%
j. ang. – poz. podst.	53,10%	49,90%	59,20%	56,40%	64,60%	68,90%	68,00%
j. ang. – poz. rozszerz.	28,40%	29,70%	40,40%	36,70%	49,30%	54,50%	53,00%
j. niem. – poz. podst.	59,40%	56,20%	60,20%	57,60%	51,60%	51,30%	51,00%
j. niem. – poz. rozszerz.	33,80%	37,30%	37,80%	29,30%	29,80%	37,20%	43,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław i CKE

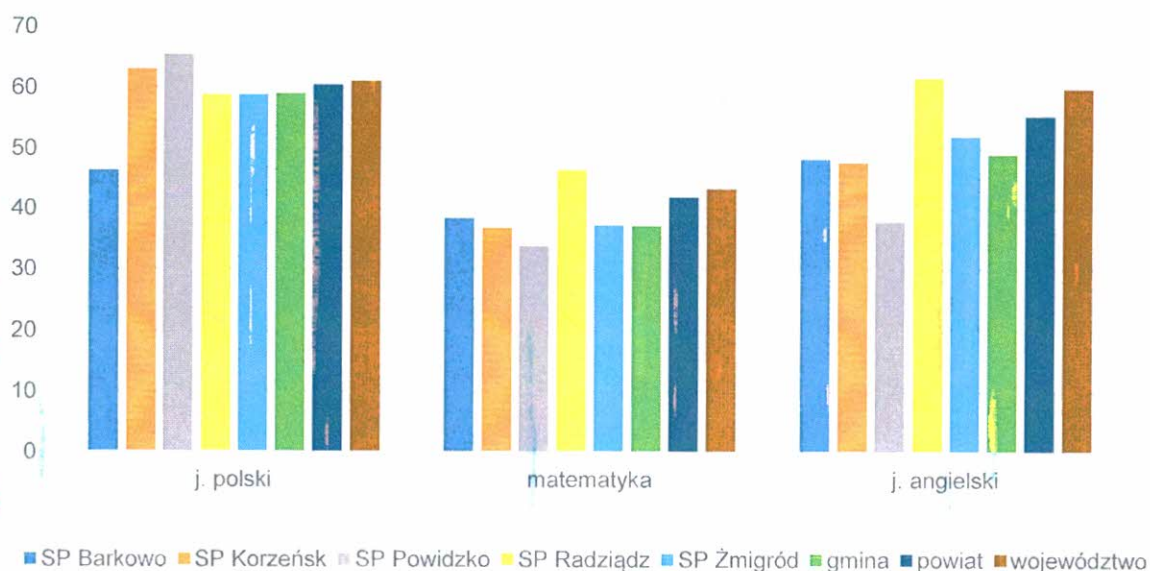
W poniższej tabeli przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Żmigród z podziałem na szkoły w porównaniu do średniej gminnej, powiatowej i wojewódzkiej. Zauważyć można, iż średni wynik egzaminów z języka polskiego i angielskiego obniżył się w 2020 roku w porównaniu do roku poprzedniego. Z kolei w przypadku egzaminu z matematyki widać wzrost średniego wyniku na każdym analizowanym poziomie, przy czym w Gminie był największy.

Tabela 16 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa w 2019 i 2020 roku

	SP Barkowo	SP Korzeńsko	SP Powidzko	SP Radziądz	SP Żmigród	gmina		powiat		województwo	
						2019	2020	2019	2020	2019	2020
j. polski	46,4%	63,1%	65,5%	58,9%	58,9%	59,1%	56,6%	60,5%	60,8%	61,1%	58,8%
matematyka	38,4%	36,8%	33,9%	46,5%	37,3%	37,2%	43,8%	42%	44,5%	43,4%	44,5%
j. angielski	48,4%	47,8%	38%	61,8%	52,1%	49,2%	47,7%	55,5%	51,9%	59,9%	55%

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław

Pogłębieniem analizy wyników egzaminu ósmoklasisty jest ich graficzne przedstawienie na poniższej rycinie. W przypadku języka polskiego zauważyć można, iż średni wynik Gminy jest zbliżony do wyników w powiecie i województwie, a w SP w Korzeńsku i Powidzku nawet wyższy. Uczniowie SP Radziądz osiągnęli najwyższy wynik spośród wszystkich szkół z egzaminu z matematyki i języka angielskiego. SP Powidzko osiągnęła najniższy wynik z matematyki i języka angielskiego na poziomie Gminy.

Ryc. 23 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław

Wyposażenie żmigrodzkich szkół podstawowych w obiekty sportowe jest zróżnicowane. Najbardziej rozbudowana infrastruktura sportowa dotyczy szkół w Powidzku (boisko wielofunkcyjne do piłki ręcznej, mini piłki nożnej, 2 boiska do koszykówki, dwa boiska do siatkówki, boisko trawiaste, duże boisko, plac zabaw, sala gimnastyczna z zapleczem) i Żmigrodzie (hala sportowa, 2 sale gimnastyczne, miejsca zabaw, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, 3 boiska trawiaste). Szkoła w Korzeńsku posiada salę gimnastyczną, bieżnię tartanową, boisko ze sztuczną nawierzchnią, plac zabaw oraz boisko trawiaste. W szkole w Barkowie nie ma ani sali gimnastycznej ani hali sportowej, w związku z czym 2 pomieszczenia zostały zaadoptowane na mini sale gimnastyczne. Ponadto szkoła posiada boisko asfaltowe, plac zabaw, a także boisko wielofunkcyjne z bieżnią i skocznią. Szkoła w Radziądzu nie posiada własnych obiektów sportowych. Uczniowie tej szkoły mają możliwość korzystania z boiska sportowego przy Harcówce oraz hali sportowej w szkole w Korzeńsku.

We wszystkich szkołach prowadzone są kółka zainteresowań, doradztwo zawodowe oraz doszkalcenie nauczycieli. Wszystkie szkoły wyposażone są w szafki dla uczniów. Wszystkie szkoły zapewniają swoim uczniom opiekę świetlicową. Szkoła w Radziedzu nie posiada własnego parkingu, nie ma również gabinetu pielęgniarki ani stomatologa.

Tabela 17 Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Żmigród w 2020 roku

Szkoła Podstawowa	SP Barkowo	SP Korzeńsko	SP Powidzko	SP Radziedz	SP Żmigród
Obiekty sportowe					
sala gimnastyczna/hala sportowa	nie	tak	tak	nie	tak
boisko	tak	tak	tak	nie	tak
Pracownie przedmiotowe	tak	tak	tak	tak	tak
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie	nie	nie	nie	nie
Kółka zainteresowań	tak	tak	tak	tak	tak
Doradztwo zawodowe	tak	tak	tak	tak	tak
Doszkalcenie nauczycieli	tak	tak	tak	tak	tak
Stółki szkolne	tak	nie	nie	nie	nie
Szafki dla każdego ucznia	tak	tak	tak	tak	tak
Świetlice szkolne	nie	nie	tak, 7:00-15:00	nie	tak, 6:30-15:30
Toalety / prysznice	tak/nie	tak/tak	tak/tak	tak/nie	tak/tak
Parkingi dla kadry / rodziców	nie	tak	tak	nie	tak
Gabinet pielęgniarki / stomatologiczny	tak/nie	tak/nie	tak/nie	nie	tak/nie
Liczba uczniów dowożonych do szkół w 2019 r.	127	63	207	50	159
Liczba stypendystów w 2019 r.	22	35	38	16	152

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego

W Żmigrodzie znajdują się także szkoły branżowe, liceum i technikum:

- Branżowa Szkoła I Stopnia w Powiatowym Zespole Szkół,
- Branżowa Szkoła I Stopnia w Zespole Szkół Specjalnych,
- Liceum Ogólnokształcące w Powiatowym Zespole Szkół,
- Technikum w Powiatowym Zespole Szkół im. Jana Pawła II.

W technikum uczniowie mogą się kształcić w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik ekonomista, technik rolnik, technik informatyk, technik programista.

O stypendium Burmistrza Gminy Żmigród za szczególne osiągnięcia w nauce ubiegać się mogą uczniowie klas IV-VIII publicznych i niepublicznych szkół podstawowych pobierający naukę na terenie Gminy Żmigród, niezależnie od miejsca ich zamieszkania, posiadający udokumentowane osiągnięcia w nauce na szczeblu co najmniej wojewódzkim, za dany rok szkolny.

Stypendium Burmistrza Gminy Żmigród za szczególne osiągnięcia w nauce może zostać przyznane uczniom, którzy spełniają co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- 1) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów - w klasyfikacji końcowej, średnią ocen z obowiązkowych zajęć edukacyjnych co najmniej 5,50,
- 2) są indywidualnymi laureatami lub finalistami olimpiad/konkursów przedmiotowych, z dowolnego przedmiotu, wynikającego z podstawy programowej danego etapu nauczania na szczeblu:
 - a) wojewódzkim – w którym zajęli miejsca I-III,
 - b) ogólnopolskim – w którym zajęli miejsca I-V,
 - c) międzynarodowym – w którym zajęli miejsca I-X.

Wyróżnienie w olimpiadzie lub konkursie nie stanowi o spełnieniu kryterium, o którym mowa w pkt 2).

Oprócz przyznawanych stypendiów zdolni uczniowie żmigrodzkich szkół mogą brać udział w licznych konkursach i zajęciach/konsultacjach specjalistycznych oraz uczęszczać na zajęcia pozalekcyjne.

Kultura i sport

Głównym ośrodkiem zarządzającym kulturą i sportem na terenie Gminy Żmigród jest Zespół Placówek Kultury (ZPK), z siedzibą przy ul. Wrocławskiej 12 w Żmigrodzie. Ośrodek prowadzi bardzo szeroką działalność. W stałej ofercie ZPK znajdują się różnego rodzaju zajęcia: taneczne, plastyczne, ceramiczne, wokalne, teatralne, karate, szachy, tenis stołowy, zdrowy kręgosłup, ABT, aerobik, nauka gry na instrumentach, a także ćwiczenia przy muzyce dla seniorów. Zajęcia skierowane są zarówno do najmłodszych mieszkańców, jak i osób dorosłych. Pełna oferta ZPK wraz z harmonogramem zajęć znajduje się na stronie internetowej <http://www.zpk-zmigrod.eu/>.

Pod ZPK podlegają: Żmigrodzki Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Gminne Centrum Informacji, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Kamińskiego wraz z 4 filiami, Zespół Pałacowo-Parkowy, świetlice wiejskie oraz sezonowe lodowisko. To właśnie w tych placówkach odbywają się wyżej wymienione aktywności i zajęcia. Ponadto w okresie wakacyjnym oraz ferii zimowych organizowane są w nich półkolonie, wyjazdy, warsztaty oraz kino plenerowe.

Wśród najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Żmigród wyróżnia się: Żmigrodzkie Dni Smoka, Dożynki, Żmigrodzki Festiwal Karpia i Lasu, Gminny Dzień Dziecka, Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy, a także koncerty m.in. z okazji dnia kobiet, dnia matki, dnia babci i dziadka. W okresie wiosennym w Żmigrodzkim Ośrodku Kultury odbywa się Przegląd Dorobku ZPK, gdzie swój dorobek artystyczny prezentują uczestnicy zajęć.

Pod tym samym adresem co ZPK znajduje się Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Kamińskiego w Żmigrodzie. Filie biblioteki głównej zlokalizowane są w Powidzku, Korzeńsku, Radziadzu i Barkowie, a każda z nich ma możliwość korzystania z zasobów biblioteki głównej. Biblioteka jest w posiadaniu prawie 30 tys. książek oraz 40 tytułów czasopism. Organizuje zajęcia o różnej tematyce dla dzieci, młodzieży i seniorów oraz kiermasze podręczników szkolnych i książek używanych. Ponadto biblioteka udostępnia miejsca z dostępem do Internetu, jest wyposażona w kącik dla młodzieży oraz kącik dla dzieci. W dziale dla dzieci znajdują się: suchy basen z kulkami i zjeżdżalnią, hamak-siedzisko i namiot jako kącik do czytania, zabawki oraz gry planszowe, a także bajkowa wypożyczalnia strojów. Biblioteka realizuje również usługę „książka na telefon” dla osób mających problemy z poruszaniem się. Z biblioteki korzystać mogą także osoby z niepełnosprawnością, dzięki przystosowanej windzie.

W Zespole Pałacowo-Parkowym w Żmigrodzie znajduje się Informacja Turystyczna Baszta. Odwiedzający to miejsce mogą m.in. skorzystać z pomocy pracowników w uzyskaniu informacji turystycznej i wypożyczyć sprzęt turystyczny, a także zwiedzić wieżę mieszkalno-obronną, zwaną basztą, wraz z całym parkiem i ruinami zamku. Podczas zwiedzania uczestnicy zapoznają się nie tylko z walorami historyczno-krajoznawczymi tego miejsca, ale i całej Doliny Baryczy. Tutaj również swoją scenę ma Teatr Miejski 48. W Powidzku zlokalizowane jest Centrum Informacji Turystycznej i Edukacyjnej, gdzie zarówno mieszkańcy Gminy, jak i turyści mogą uzyskać informację o obszarze Doliny Baryczy, jej walorach turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych.

W Żmigrodzie funkcjonuje także Gminne Centrum Informacji, które oprócz udzielania pomocy osobom bezrobotnym w poszukiwaniu pracy, sporządzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz wypełnianiu wniosków o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej zajmuje się również pomocą ZPK w zakresie m. in. pozyskiwania pozabudżetowych źródeł finansowania projektów kulturalnych, projektowania materiałów promocyjnych i informacyjnych, pomocy technicznej i organizacyjnej przy wydarzeniach kulturalnych.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest również 30 świetlic wiejskich w miejscowościach: Barkowo, Borek, Borzęcin, Bychowo, Chodlewo, Dębno, Dobrosławice, Garbce, Gatka, Grądzik, Kanclerzowice, Karnice, Kaszyce Milickie, Kędzie, Kliszkowice, Korzeńsko, Książęca Wieś, Laskowa, Łapczyce, Mo-

rzęcino, Niezgodza, Osiek, Powidzko, Przedkowice, Przywsie, Radziądz, Ruda Żmigrodzka, Sanie, Węglewo Żmigródek. Znaczna część świetlic jest w dobrym stanie, są one na bieżąco remontowane. Ponadto w dwóch miejscowościach (Grądzik i Dobrosławice) planowana jest budowa nowych obiektów. Świetlice w Borzęcinie i Łapczycach prowadzą zajęcia w ramach Placówki Wsparcia Dziennego.

Infrastrukturę sportową na terenie Gminy Żmigród tworzą:

- Moje Boisko Orlik 2012, przy ul. Sienkiewicza 6 w Żmigrodzie, jest to obiekt ogólnodostępny, składający się z boiska piłkarskiego ze sztuczną trawą oraz boiska wielofunkcyjnego, sezonowo powstaje tutaj również lodowisko,
- Cśrodek Sportu i Rekreacji w Żmigrodzie, przy ul. Sportowej 13, jest to obiekt ogólnodostępny, składający się z placu zabaw, skatepark'u, ścianki wspinaczkowej, boiska do siatkówki plażowej, boiska wielofunkcyjnego, basenu kąpielowego AQUAGRÓD, sali fitness, parku linowego oraz siłowni zewnętrznej
- Mini Stadion Lekkoatletyczny w Żmigrodzie, przy ul. Sienkiewicza 6, również obiekt ogólnodostępny, wyposażony w bieżnię, skocznie do skoku w dal, miejsce do rzutu kulą, boisko trawiaste i siłownię zewnętrzną,
- Hala sportowa w Żmigrodzie, przy ul. Sienkiewicza 6, w której odbywają się zajęcia szkolne i pozalekcyjne,
- Moje Boisko Orlik 2012, przy ul. Willowej 5 w Żmigrodzie, to obiekt ogólnodostępny, wyposażony w boisko piłkarskie ze sztuczną trawą, boisko wielofunkcyjne oraz korty tenisowe, odbywają się tam zajęcia szkolne i zajęcia pozalekcyjne płatne.

W 2019 roku na terenie Gminy powstała sieć rowerów miejskich Ż-BIKE. Rowery można wypożyczyć w prosty sposób i korzystać z nich w dowolnym czasie, a stacje zlokalizowane są w wielu miejscach w Żmigrodzie: przy Zespole Pałacowo-Parkowym, Rynku, parkingu Park&Ride Centrum Przesiadkowym na stacji PKP, przy Ośrodku Sportu i Rekreacji oraz przy skrzyżowaniu ul. Willowej z ul. 1 Maja obok Komisariatu Policji, przy ZPK, Hali Sportowej, Targowisku, Biedronce i Taja Orlen.

Produktami lokalnymi, wyróżniającymi Gminę Żmigród są:

- mody produkowane przez Pasiekę Dolina Baryczy w Rudzie Żmigrodzkiej,
- karp hodowany przez Gospodarstwo Rybackie „Ruda Żmigrodzka” J.K. Raftowicz oraz Zakład Rybacki w Radziądzu (należący do spółki „Stawy Milickie”),
- oraz kiszone warzywa i soki z Doliny Baryczy produkowane w Gospodarstwie Rolnym M. Szajder.

„Żmigrodzki Smok Sukcesu” jest konkursem organizowanym corocznie od 2008 roku, który ma na celu promowanie aktywnych i odnoszących sukcesy osób, firm i organizacji z terenu Gminy Żmigród. Nagrody przyznawane są w następujących kategoriach: Biznes, Sport i turystyka, Kultura i oświata, Działalność społeczna, Rolnictwo, a także wręczana jest Nagroda Specjalna. Zwycięzców wybiera Kapituła Żmigrodzkiego Smoka Sukcesu, której członkowie reprezentują organizacje społeczne, parafie, Radę Miejską i samorząd lokalny oraz niezależne media i biznes.

Gmina Żmigród otrzymała tytuł Dolnośląskiej Gminy Roku 2018, natomiast miano Najlepszego Burmistrza Roku 2018 przypadło Robertowi Lewandowskiemu – Burmistrzowi Gminy Żmigród.

W celu zwiększenia zasięgu liczby odbiorców oraz promocji Gmina prowadzi szereg działań, do których należy m. in. współpraca z mediami, w tym z radiami Wrocław, Wawa, Eska, Elka oraz gazetami Wiadomości Żmigrodzkie, Nowa Gazeta Trzebnicka, Słowo Sportowe, Życie Rawicza, a także Lokalną Telewizją Wzgórz Trzebnickich. Ponadto prowadzone są działania w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej. Gmina stosuje również tradycyjne metody promocji w postaci materiałów drukowanych, umieszczanych na słupach informacyjnych, a także w miejscach ogólnodostępnych często odwiedzanych przez mieszkańców. Posiada także SMS-owy system powiadamiania mieszkańców oraz aplikację BLISKO. Najważniejsze wydarzenia promowane są we współpracy z sąsiednimi gminami. Organizowane są również różnego rodzaju akcje promocyjne, np. na targowisku miejskim czy rynku w formie punktu promocyjnego z nagłośnieniem, muzyką, konferansjerem, podczas których oprócz szczegółów dotyczących danego wydarzenia można nabyć na nie bilety.

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Żmigród odpowiadają funkcjonariusze z Komisariatu Policji, zlokalizowanego pod adresem ul. 1 Maja 28 w Żmigrodzie. Liczba zatrudnionych funkcjonariuszy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosi 1,6 etatu. Liczba ta jest niewystarczająca, co potwierdza zwiększający się poziom przestępczości i wandalizmu w Gminie.

Na terenie Gminy Żmigród działa 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, przy czym 3 z nich ujęte zostały w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (OSP Żmigród, OSP Korzeńsko i OSP Powidzko). Najczęściej biorącą udział w akcjach jest jednostka w Żmigrodzie, która w 2019 roku wyjeżdżała w sumie 212 razy, przy czym wszystkie jednostki łącznie wyjeżdżały 317 razy.

Tabela 18 Liczba akcji Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Żmigród w latach 2015-2019

Nazwa jednostki / liczba akcji	2015		2016		2017		2018		2019	
	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne
OSP Żmigród	112	143	61	169	40	207	83	131	83	129
OSP Barkowo	7	2	2	0	5	7	2	0	6	3
OSP Borzęcin	5	2	0	0	1	6	3	3	3	2
OSP Garbce	3	0	1	0	0	2	4	0	4	0
OSP Korzeńsko	31	14	13	10	6	35	10	5	20	22
OSP Powidzko	40	2	11	9	7	23	23	9	25	12
OSP Bychowo	16	5	3	2	5	23	9	3	7	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne

Na terenie gminy działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, które angażują się z różną intensyfikacją w życie społeczności lokalnej.

Na terenie Gminy Żmigród funkcjonują również Młodzieżowa Rada Miejska oraz Rada Seniorów, które jako organy doradcze wspierają burmistrza i Radę Miejską w zakresie aktywizacji mieszkańców.

Polityka senioralna Gminy działa w oparciu o kilka organizacji, w ramach których odbywają się zajęcia ogólnorozwojowe dla seniorów, spotkania, zajęcia integracyjne, wyjazdy. Należą do nich:

- Stowarzyszenie Klubu Seniora "Humorek" z siedzibą przy ul. Wrocławskiej 12, członkowie: 50,
- Stowarzyszenie "Złota Jesień" Emerytów, Rencistów i Inwalidów Żmigrodzkich, z siedzibą przy ul. Wrocławskiej 12, członkowie: 50,
- Klub Seniora "Pałacyk" z siedzibą przy ul. Rybackiej 17, członkowie: 30,
- Żmigrodzki Uniwersytet III wieku z siedzibą przy ul. Wrocławskiej 12, członkowie: 70.

Seniorzy z terenu miasta Żmigród chętnie korzystają z oferty powyższych stowarzyszeń, jednak konieczne jest zaangażowanie seniorów zamieszkujących tereny wiejskie do brania udziału w wymiernych aktywnościach.

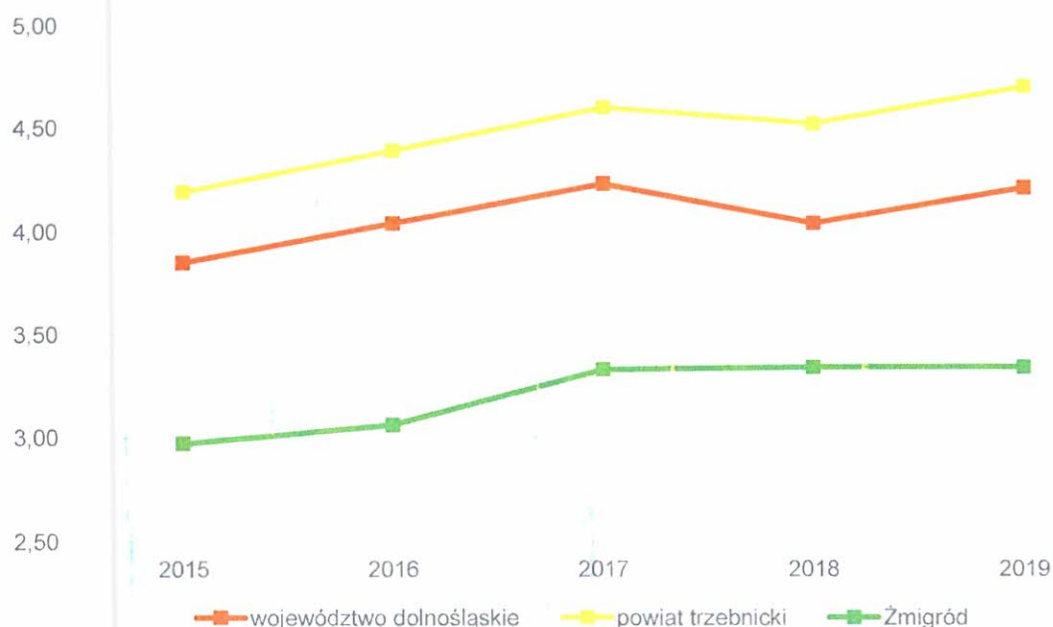
Młodzieżowa Rada Miejska spotyka się regularnie i ma swoje miejsce spotkań – przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Pałacyk”. MRM angażuje się wolontariacko i organizuje własne wydarzenia adresowane do młodzieży i nie tylko, tj. Festiwal kolorów i charytatywny turniej siatkówki.

„Żmigrodzkie Organizacje Pozarządowe” to strona poświęcona wszystkim organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy Żmigród. Można na niej znaleźć informacje dotyczące współpracy samorządu Gminy z organizacjami pozarządowymi, w tym informacje o konkursach na realizację zadań publicznych.

W 2019 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi umożliwiła realizację zadań priorytetowych Gminy Żmigród w następujących obszarach:

- kultury fizycznej, w tym wychowania fizycznego, sportu i rekreacji,
- nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
- integracji społecznej,
- realizacji zadań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- promocji i ochrony zdrowia, w tym działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- uowszechniania turystyki na terenie Gminy Żmigród oraz organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży,
- pomocy społecznej,
- kultury, sztuki oraz ochrony dziedzictwa narodowego,
- wsparcia sportu.

Na poniższym wykresie przedstawione zostało kształtowanie się liczby organizacji pozarządowych działających w Gminie Żmigród w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w zestawieniu z powiatem i województwem. Zaznaczyć należy, iż liczba ta w przypadku Gminy utrzymuje się na równym poziomie od 2017 roku. Dodatkowo we wszystkich analizowanych latach był niższy w stosunku do średniej powiatu i województwa.

Ryc. 24 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Partnerzy Gminy

Ze względu na swoje położenie oraz inne uwarunkowania Gmina Żmigród jest członkiem wielu stowarzyszeń i związków, wśród których wyróżnia się:

- **Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”** – działa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i rybackich Doliny Baryczy w oparciu o wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, szczególnie obszaru „Natura 2000”,
- **Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Lokalnego „Żmigrodzianie”** – składa się z przedstawicieli niektórych organizacji pozarządowych oraz jednostek organizacyjnych Gminy, pełni funkcję konsultacyjno-doradczą, analizuje sytuacje mieszkańców i reaguje na ich potrzeby,

- **Stowarzyszenie Gmin i Powiatów „Dolnośląska Kraina Rowerowa”** – zrzesza jednostki przy różnego rodzaju przedsięwzięciach, takich jak renowacja szlaków rowerowych czy organizacja i promocja wydarzeń turystycznych,
- **Stowarzyszenie „Rowerowa S5”** – organizuje współpracę gmin w pobliżu drogi S5 w celu rozwoju turystyki rowerowej, polepszenia rozwoju infrastruktury oraz promocji obszaru turystycznego,
- **Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska** – jest to stowarzyszenie skupiające kilkadziesiąt gmin wokół Miasta Wrocławia, których współpraca polega m. in. na: organizacji wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci szczególnie uzdolnionych, zarówno o profilu sportowym, jak i artystycznym, organizacji Mistrzostw Aglomeracji Wrocławskiej w piłce nożnej i koszykówce dla dzieci, wspieraniu czytelnictwa poprzez przekazywanie książek do bibliotek, organizacji spotkań autorskich oraz pracy nad stworzeniem systemu bibliotecznego dla całego obszaru aglomeracji,
- **Związek Miast Polskich** – najstarsza polska organizacja samorządowa, ma na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju miast polskich,
- **Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska** – głównym celem jest promowanie Dolnego Śląska, upowszechnianie pracy o regionie, wspieranie aktywności społeczności lokalnych oraz projektów inwestycyjnych istotnych dla tego regionu.

Od 2001 roku Gmina Żmigród współpracuje na zasadach umowy partnerskiej z niemieckim miastem Bargteheide. Współpraca ta ma na celu wzbogacenie życia kulturalnego, towarzyskiego i gospodarczego obu stron, a w jej ramach odbywa się wymiana doświadczeń, integracja społeczności lokalnej, wymiana młodzieży szkolnej oraz wymiana prasowa.

W 2019 roku Gmina Żmigród podpisała porozumienie ze Starostwem Powiatowym w Trzebnicy w sprawie objęcia przez powiat honorowym patronatem Programu Żmigrodzka Karta Seniora.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Gmina Żmigród jest założycielem Publicznego Zespołu Zakładów Lecznictwa Ambulatoryjnego (PZZLA). Zespół jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej. Prowadzi działalność w zakresie: podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, zdrowia psychicznego oraz usług diagnostycznych wykonywanych w pracowni analityki medycznej, rtg, usg i ekg. Usługi w zakresie specjalistycznej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej realizowane są w poradniach: położniczo-ginekologicznej, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, otolaryngologicznej, neurologicznej, okulistycznej, dermatologicznej i poradni zdrowia psychicznego.

PZZLA składa się z następujących placówek:

- Przychodni Specjalistycznej w Żmigrodzie,
- Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Barkowie – lekarze poradni: lekarz chorób wewnętrznych, specjalista medycyny rodzinnej,
- Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Korzeńsku – specjalista chorób wewnętrznych, lekarz pediatrii, specjalista medycyny rodzinnej,
- Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Powidzku – lekarz pediatrii, specjalista medycyny rodzinnej.

Drugą przychodnią jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego „Bonitas”.

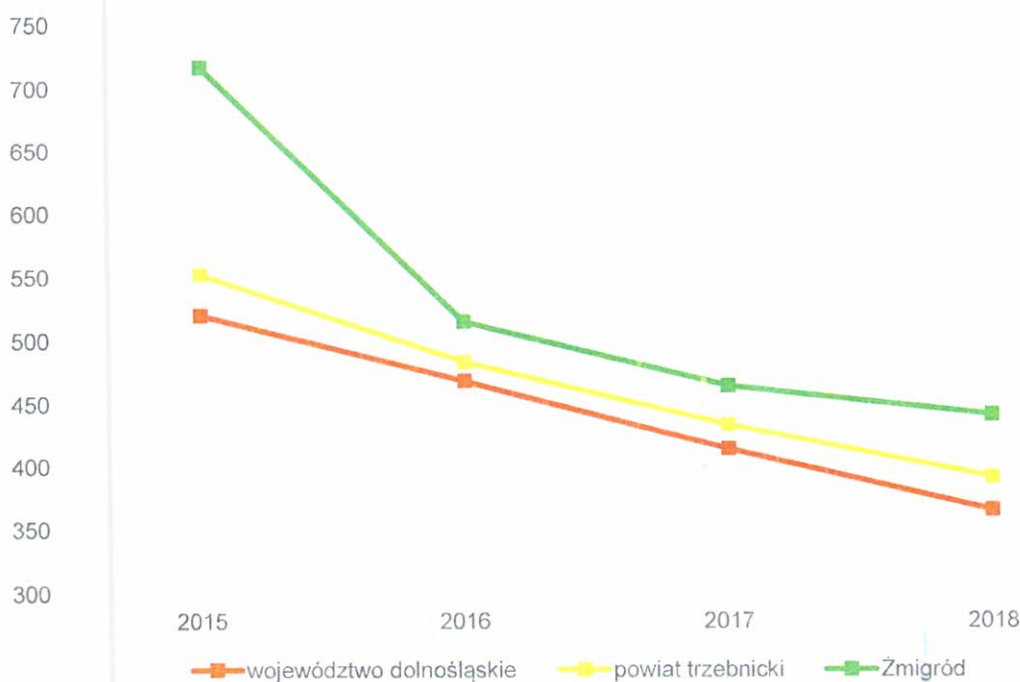
Pod adresem ul. Willowa 4 znajduje się Szpital Rehabilitacyjny i Opieki Długoterminowej w Żmigrodzie. Placówka świadczy usługi w zakresie stacjonarnej rehabilitacji ogólnoustrojowej i opieki nad pacjentem oraz rehabilitacji ambulatoryjnej.

Dla mieszkańców mających problem z uzależnieniami od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin powstał Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alko-

holowych i Przeciwdziałania Narkomanii. Władze Gminy Żmigród w każdym roku budżetowym przeznaczają fundusze na opracowania tego typu programów.

Podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie, mieszczący się pod adresem pl. Wojska Polskiego 5. Liczba pracowników socjalnych wynosi 8. Do obowiązków ośrodka należy wykonywanie wszystkich zadań należących do zadań własnych gminy z obszaru pomocy społecznej oraz zadań zleconych dotyczących wypłaty świadczeń, w tym świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. W 2019 roku pod opieką placówki było 400 podopiecznych, którzy otrzymywali pomoc najczęściej z tytułu bezrobocia, choroby, niepełnosprawności lub alkoholizmu.

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej corocznie spada i jest to tendencja charakterystyczna dla całego kraju. Na poniższym wykresie widać kształtowanie się tej liczby w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W Gminie Żmigród liczba ta była nadal najwyższa spośród analizowanych jednostek i wynosiła 441 osób.

Ryc. 25 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przy ulicy Rybackiej 17 zlokalizowany jest Środowiskowy Dom Samopomocy „Pałacyk”, do zadań którego należy pomoc osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin. Gmina nie posiada Dniennych Domów Opieki, Domów Seniora ani Domu Pomocy Społecznej.

W Gminie funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego, której celem działania jest wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka dzienną opieką i wychowaniem. Placówka zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Nadrzędnym aspektem pracy Placówki jest aktywne wspomaganie rozwoju dziecka, rozwijanie jego zainteresowań poznawczych, umiejętności orientacji w otaczającej rzeczywistości oraz pobudzenie postawy twórczego reagowania na zachodzące w niej zmiany. W Placówce realizuje się również indywidualne i grupowe programy profilaktyczne, a także terapię psychologiczną.

Liczba mieszkań komunalnych będących w zasobie Gminy corocznie ulega zmniejszeniu. W 2019 roku Gmina posiadała 324 takie mieszkania. Liczba mieszkań socjalnych będących własnością Gminy

Żmigród nie zmienia się od kilku lat i wynosi 30. Średni czas oczekiwania na mieszkanie z zasobów własnych Gminy wynosi ok. 4-5 lat.

Działania związane z pomocą społeczną realizowane są m.in w oparciu o następujące dokumenty:

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żmigród na lata 2019-2024,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Lokalny Program Opieki Wytchnieniowej,
- Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żmigród.

SPIS TABEL

Tabela 4	Tereny przeznaczone pod zabudowę w SUIKZP w podziale na obręby.....	51
Tabela 5	Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2015-2018.....	52
Tabela 6	Stan gospodarki odpadami w Gminie Żmigród w latach 2015-2019.....	63
Tabela 7	Liczba decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji wydanych w Gminie Żmigród w latach 2012- 2019.....	64
Tabela 8	Zmiany liczby ludności w gminach miejsko-wiejskich w powiecie trzebnickim w latach 2015-2019.....	70
Tabela 9	Liczba mieszkańców Gminy Żmigród z podziałem na miejscowości w 2019 roku.....	70
Tabela 10	Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w gminach miejsko-wiejskich w powiecie trzebnicki.....	71
Tabela 11	Wskaźniki demograficzne dla Gminy Żmigród w latach 2015 i 2019.....	71
Tabela 12	Przedszkola i punkty przedszkolne na terenie Gminy Żmigród.....	72
Tabela 13	Szkoły podstawowe na terenie Gminy Żmigród.....	73
Tabela 14	Wsparcie uczniów z trudnościami w nauce w szkołach podstawowych na terenie Gminy Żmigród.....	74
Tabela 15	Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Żmigród w latach 2016-2019 na tle powiatu, województwa i kraju.....	74
Tabela 16	Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa w 2019 i 2020 roku.....	75
Tabela 17	Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Żmigród w 2020 roku.....	76
Tabela 18	Liczba akcji Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Żmigród w latach 2015-2019.....	79

SPIS RYCIN

Ryc. 8	Mapa Gminy Żmigród.....	50
Ryc. 9	Obszar rewitalizacji w Mieście Żmigród.....	53
Ryc. 10	Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Żmigród.....	55
Ryc. 11	Wstępna ocena ryzyka powodziowego na terenie Gminy Żmigród.....	56
Ryc. 12	Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Żmigród w latach 2015-2019 roku na tle powiatu i województwa.....	58
Ryc. 13	Lokalizacja terenów należących do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości.....	59
Ryc. 14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Żmigród w latach 2015-2019 na tle powiatu i województwa.....	60
Ryc. 15	Udział korzystających z instalacji w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa w 2018 roku.....	62
Ryc. 16	Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa.....	65
Ryc. 17	Wykonanie budżetu Gminy Żmigród w latach 2015-2019.....	66
Ryc. 18	Struktura dochodów Gminy Żmigród w latach 2015-2019.....	67
Ryc. 19	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa.....	68
Ryc. 20	Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Żmigród na lata 2020-2029.....	69
Ryc. 21	Struktura ludności w Gminie Żmigród w latach 2015-2019.....	72
Ryc. 22	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa.....	73
Ryc. 23	Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa w 2019 roku.....	75

Ryc. 24 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa	80
Ryc. 25 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Żmigród na tle powiatu i województwa	82

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029

Szanowne Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2021-2029, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo							
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5	
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?							
Skuteczność działania pomocy społecznej?							
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?							
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?							
Dostęp do żłobków?							
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?							
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?							
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (m.in. usługi opiekuńcze, Karta Seniora itp.)							
Wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, asystent osoby niepełnosprawnej itp.)?							
Zadowolenie z usług świadczonych przez gminę Żmigród?							
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?							
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?							
Gospodarka							
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5	
Atrakcyjność inwestycyjną gminy?							
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?							
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?							
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?							
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?							
Dostępność usług na terenie gminy?							
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie?							
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania							

i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystycznej?						
Poziom bazy noclegowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wypożyczenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy						

dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność biblioteki?						
Działalność domu kultury?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej
- wsparcie dla budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych
- poprawa dostępności do środków komunikacji publicznej
- inne (*jakie?*)

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....

Metryczka

Płeć: kobieta mężczyzna nie chcę deklarować

Wiek: poniżej 18 lat 18-25 lat 26-35 lat 36-45 lat 46-55 lat 56-65 lat powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

uczeń/student rolnik przedsiębiorca osoba pracująca osoba bezrobotna
 emeryt / rencista inne (jakie?)

Zamieszkanie:

jestem mieszkańcem miasta jestem mieszkańcem wsi nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA Z ZACHOWANIEM ŁADU PRZESTRZENNEGO

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy	· Budowa, modernizacja i remonty dróg gminnych,				
	· Współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Zarządem Dróg w zakresie budowy, modernizacji i remontów dróg,				
	· Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego m.in. poprzez poprawę infrastruktury przydrożnej (chodników, oświetlenia, poboczy, przejść dla pieszych, dostosowanie do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami),				
	· Poprawa jakości utrzymania dróg (m.in. zimowego utrzymania dróg, zadrzewień przydrożnych),				
	· Dalsza rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem zachodniej części Gminy,				
	· Opracowanie koncepcji transportu zbiorowego oraz transportu celownego na terenie Gminy,				
	· Współpraca z jednostkami samorządowymi w celu realizacji projektu „Rowerowej S5”,				

	<ul style="list-style-type: none"> · Wsparcie rozwoju sieci Internet i eliminowanie białych plam z ograniczonym dostępem do sieci m.in. poprzez lobbying u operatorów, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Wprowadzenie i rozwój elementów Smart City m.in. poprzez inteligentne rozwiązania komunikacyjne czy stosowanie aplikacji np. w połączeniu z systemem ścieżek rowerowych. 				
1.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> · Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej m.in. w miejscowości Korzeńsko, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, w których nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Uzbrajanie w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną nowych terenów przeznaczonych pod inwestycje i mieszkalnictwo 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Rozbudowa i modernizacja ujęć wód i sieci wodociągowej. 				
1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> · Wspieranie inicjatyw proekologicznych wśród mieszkańców (m.in. dotacje na wymianę pieców, budowę instalacji fotowoltaicznych, zbiorniki małej retencji), 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Tworzenie infrastruktury przyjaznej dla środowiska (m.in. termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków wielorodzinnych, montaż 				

1.4. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej	instalacji Odnawialnych Źródeł Energii),				
	· Dalszy rozwój infrastruktury transportu niskoemisyjnego (ścieżek rowerowych, punktów przesiadkowych, komunikacji zbiorowej),				
	· Rozbudowa istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych,				
	· Reorganizacja systemu gospodarki odpadami m.in. w zakresie częstotliwości odbioru,				
	· Zwiększanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców m.in. poprzez organizację wydarzeń promujących ochronę środowiska,				
	· Monitoring stanu bieżącego utrzymania rzek i innych cieków wodnych, współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi (Wody Polskie i spółki wodne),				
	· Zwiększenie odporności środowiska na zmiany klimatu m.in. poprzez zwiększenie terenów biologicznie czynnych, wprowadzanie za- drzewień.				
· Wspieranie budownictwa mieszkaniowego m.in. poprzez zapewnienie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, uzbrajanie tych terenów,					

	· Dalsza rewitalizacja i zagospodarowanie zdegradowanych terenów publicznych, w tym zwiększenie powierzchni terenów zieleni,				
	· Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i tworzenie nowych planów według pojawiających się potrzeb,				
	· Poprawa estetyki Miasta i Gminy (m.in. małej architektury, zielonej infrastruktury),				
	· Rozwój błękitnej infrastruktury na terenie Miasta i Gminy (w tym odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych),				
	· Aktualizacja dokumentów z zakresu planowania przestrzennego, w tym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, pod kątem wskazania terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej.				

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TURYSTYKI NA OBSZARZE GMINY

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy	· Stworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców, do inwestowania na terenie Gminy (np. ulgi podatkowe przez określony czas),				
	· Określenie priorytetowych branż i określenie				

	preferencyjnych warunków dla tzw. "zrównoważonej gospodarki",				
	· Wspólna promocja oferty inwestycyjnej we współpracy samorządu, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych,				
	· Współpraca międzysektorowa pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami z uwzględnieniem NGO (np. szkolenia, stworzenie platformy wymiany informacji, budowa sieci partnerskiej wśród sektorów),				
	· Stworzenie warunków do tworzenia i rozwoju klastrów,				
	· Opracowanie oferty inwestycyjnej pod kątem konkretnych segmentów gospodarczych, w tym zapewnienie i uzbrojenie terenów,				
	· Prowadzenie inwestycji w formule partnerstwa publiczno-prywatnego,				
	· Rozwój współpracy między szkołą średnią a przedsiębiorcami.				
2.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy	· Wskazanie mieszkańcom profitów płynących z turystyki (rozbudzenie potrzeby, wspieranie inicjatyw mieszkańców w zakresie podejmowania działań				

2.3. Ochrona dziedzictwa lokalnego	ności turystycznej),				
	· Rozwój infrastruktury turystycznej,				
	· Wsparcie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej dla potrzeb turystyki, w tym agroturystyki,				
	· Promocja walorów turystycznych adekwatna do zdefiniowanych odbiorców.				
	· Wspieranie rozwoju marek i twórców lokalnych,				
	· Wsparcie inwestycji związanych z renowacją obiektów zabytkowych na terenie Gminy,				
	· Tworzenie zachęt do odnowy zabytków będących w posiadaniu właścicieli prywatnych,				
	· Organizacja cyklicznych wydarzeń dla mieszkańców i turystów (kulturalnych, sportowych), połączonych z poznawaniem lokalnego dziedzictwa,				
	· Stworzenie Izby Regionalnej np. w Zespole Pałacowo-Parkowym,				
	· Stworzenie oferty wycieczek po regionie dla wszystkich grup społecznych (od przedszkola po seniorów),				

	<ul style="list-style-type: none"> · Utrwalanie świadomości historycznej mieszkańców np. poprzez wydanie książki o najnowszej historii Żmigrodu. 				
2.4. Wielopłaszczyznowa promocja Gminy	<ul style="list-style-type: none"> · Stworzenie koncepcji promocji Gminy, z określeniem priorytetów, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Aktywna współpraca z partnerami samorządowymi i prywatnymi w celu promowania wyrobów, usług i atrakcji gminnych, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Wykorzystanie do promocji mediów lokalnych i ponadlokalnych, mediów społecznościowych, a także tradycyjnych środków przekazu, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji Gminy, m.in. Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów „Dolnośląska Kraina Rowerowa”. 				

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH I AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji	<ul style="list-style-type: none"> · Zwiększenie dostępności do żłobka lub innych form opieki nad dziećmi do lat 3, 				
	<ul style="list-style-type: none"> · Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu publicznym "Zielona Dolina" - rozbudowa przedszkola, z 				

3.2. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych	uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury,				
	· Rozbudowa i modernizacja infrastruktury szkolnej i obiektów edukacyjnych,				
	· Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej od żłobka do szkoły podstawowej,				
	· Zapewnienie efektywnego nauczania języków obcych w szkołach,				
	· Dążenie do zapewnienia dostępu w jednostkach oświatowych do podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarka szkolna),				
	· Rozbudowa infrastruktury sportowej przy szkołach m.in. sal gimnastycznych czy krytej pływalni z zapleczem (również do użytku mieszkańców),				
	· Budowa nowoczesnego Centrum Pobytowego Aglomeracji Wrocławskiej (kampusu edukacyjnego), nakierowanego na projekty edukacyjne, konferencje, rekreację, edukację regionalną.				
	· Tworzenie warunków do poprawy dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, w tym m.in. psychiatry dziecięcego, psychologa dla wszystkich grup społecznych,				
· Stworzenie koncepcji budowy Centrum Usług-					

	wo-Mieszkalnego dla osób starszych w formie dziennej i całodobowej,				
	· Tworzenie mieszkań interwencyjnych, dla osób w sytuacji kryzysowej (np. ofiar przemocy, tracących mieszkanie w pożarze),				
	· Poprawa dostępności do obiektów gminnych dla osób ze szczególnymi potrzebami m.in. poprzez zniesienie barier architektonicznych,				
	· Wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia - programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę,				
	· Rozwój monitoringu miejskiego,				
	· Zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, wandalizmem i przestępczością,				
	· Aktywna współpraca z różnymi podmiotami, w celu zwiększenia bezpieczeństwa,				
	· Aktywna współpraca pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi.				
	· Realizacja „Programu opieki wytchnieniowej” lub innych form wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych.				
3.3. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu	· Rozwój oferty kulturalnej oraz organizacja zajęć dla młodzieży w				

wolnego		godzinach popołudniowo-wieczornych, odpowiadającej na jej potrzeby,				
		· Rozwój oferty kulturalnej dla seniorów przy wykorzystaniu aktualnych zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji seniorów z obszarów wiejskich,				
		· Rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych,				
		· Dalsza przebudowa i rozbudowa świetlic wiejskich oraz wykorzystanie ich jako lokalnych centrów kultury i aktywności przy wsparciu animatorów,				
		· Aktywne włączenie mieszkańców do procesu zarządzania Gminą m.in. poprzez realizację Funduszu Sołeckiego i Budżetu Obywatelskiego,				
		· Utworzenie klubu spotkań do wykorzystania przez różne grupy społeczne w celu wymiany doświadczeń, m.in. dla matek z dziećmi.				
3.4. sportowo-rekreacyjny Gminy	Rozwój	· Popularyzacja kultury fizycznej i zdrowego trybu życia wśród wszystkich grup wiekowych, m.in. poprzez systematyczną rozbudowę, dostosowywanie i modernizację bazy sportowej,				

<ul style="list-style-type: none"> · Wspieranie rozwoju dyscyplin sportowych w oparciu o potencjał i inicjatywy oddolne, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, 					
<ul style="list-style-type: none"> · Budowanie kultury uprawiania sportu m.in. poprzez rozszerzenie oferty, promocję aktywnego stylu życia, spotkania z autorytetami w dziedzinie sportu, organizację warsztatów, wydarzeń lokalnych i ponadlokalnych, 					
<ul style="list-style-type: none"> · Motywowanie do uprawiania sportu przez młodzież m.in. poprzez stworzenie systemu wsparcia, 					
<ul style="list-style-type: none"> · Rozwój ścieżek edukacyjno-przyrodniczych dla mieszkańców i osób spoza Gminy, 					
<ul style="list-style-type: none"> · Wykorzystanie nowoczesnych technologii przy rozwoju rekreacji m.in. poprzez połączenie systemu ścieżek rowerowych z aplikacjami typu geocaching, 					
<ul style="list-style-type: none"> · Budowa i modernizacja placów zabaw, siłowni zewnętrznych i pozostałych stref aktywności. 					